

mr. sc. **Nenad Zuber**, dipl. inž. prometa
Damir Novak, dipl. inž. prometa
mr. sc. **Miron Huljak**

BICIKLOM SIGURNO U PROMET

Priručnik
za osposobljavanje za samostalno upravljanje
biciklom u prometu

Zagreb, svibnja 2017.

Impresum:

AUTORI:

mr. sc. **Nenad Zuber**, dipl. inž.
Damir Novak, dipl. inž.
mr. sc. **Miron Huljak**

RECENZIJIA:

dr.sc. Milan Matijević,
dr.sc. Rajko Horvat

LEKTURA:

Dragica Prekratić, prof.

UREDNIK I KOREKTOR:

mr.sc. Nenad Zuber, dipl. inž.
Damir Novak, dipl. inž.

ILUSTRACIJE:

Stiv Cinik

GRAFIČKA PRIPREMA I TISAK:

Intergrafika TTŽ, Zagreb

IZDAVAČ:

HRVATSKI AUTOKLUB, Zagreb 2017.

ZA IZDAVAČA:

Zvonko Šmuk, dipl. inž.

ISBN:

978-953-6605-20-0

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 000975128.

*COPYRIGHT © Bez odobrenja izdavača zabranjeno je umnožavanje,
kopiranje i prenošenje sadržaja ovoga Priručnika!*

Sadržaj:

Predgovor	5
1. Uvod	6
2. Pojmovi koje moraš poznavati	7
3. Samostalno pješice u prometu	12
4. Upoznaj svoje vozilo	15
5. Pobrini se za svoju sigurnost	23
6. Komunikacija u prometu ili kako se sporazumjeti u prometu	34
7. Prometni znakovi	36
8. Biciklom u prometu na cesti	41
9. Promet na raskrižju	57
10. Vožnja noću i za smanjene vidljivosti	80
11. Postupak u slučaju prometne nesreće	81
12. Školske prometne jedinice	82
Literatura	84

Prilozi:

1. Prometni znakovi	85
2. Program osposobljavanja za upravljanje biciklom i biciklističkoga ispita	117
3. Ispit za vozača bicikla	129

Izrazi koji se koriste u ovom Priručniku, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškome ili ženskome rodu, obuhvaćaju na jednak način i muški i ženski rod

NACIONALNI
PROGRAM
SIGURNOSTI
CESTOVNOG
PROMETA

http://www.who.int/roadsafety/decade_of_action/en/

Predgovor

Rad s najmlađim sudionicima prometa ili s budućim sudionicima prometa i njihova sustavna edukacija jedna je od najvažnijih aktivnosti Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske. Isto tako, rad s najmlađima dugogodišnja je misija i Hrvatskog autokluba, jednog od najbitnijih subjekata sigurnosti na cestama u Državi. Izdavanje ovoga priručnika i sadržaji koje obuhvaća rezultat su dugogodišnje prakse i sudjelovanja u odgajanju za promet i sigurno sudjelovanje u prometu poglavito najmlađih, djece vrtičke, predškolske i osnovnoškolske dobi.

Priručnik nudi sadržaje iz područja Prometnih propisa i sigurnosnih pravila, prometne kulture i prometnog odgoja upravo za najranjiviju skupinu sudionika prometa, bez obzira na to pojavljuju li se u prometu kao vozači bicikala, vozači drugih dječjih prijevoznih sredstava, putnici u vozilima ili kao pješaci.

Sastavni dio ovoga priručnika su i elementi vježbališta na kojemu će učenici pokazati prethodno usvojene vještine upravljanja biciklom, ali i postupno vježbati, svladavati i stjecati dodatne praktične vještine u vožnji biciklom u kontroliranim uvjetima.

Autori su napravili Priručnik u skladu s Programom osposobljavanja za upravljanje biciklom (Narodne novine, 5/16.) koji je donijelo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova, a na temelju članka 215. stavka 3. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine, 67/08., 48/10., 74/11., 80/13., 158/13., 92/14. i 64/15.), kao i članka 27. stavka 5. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/08., 86/09., 92/10., 105/10., ispr., 90/11., 16/12., 86/12., 94/13. i 152/14.).

Donošenjem Programa stvoreni su preduvjeti za izvođenje sadržaja koji će ponajprije učenicima V. razreda osnovne škole omogućiti obogaćivanje i produbljivanje znanja, vještina i spoznaja vezanih uz prometnu kulturu, jer se prometni odgoj i obrazovanje ne smije ograničiti samo na stjecanje znanja o prometnim propisima i pravilima. Pravilan prometni odgoj i obrazovanje uključuje uvježbavanje ponašanja na ulici i prometnoj stvarnosti, kao i simuliranoj prometnoj situaciji. Realizacija ovoga Programa daje učenicima V. razreda osnovne škole mogućnost stjecanja dodatnih kompetencija koje pridonose njihovom sigurnijem sudjelovanju u prometu, ali i mogućnost polaganja biciklističkoga ispita i dobivanje potvrde o osposobljenosti za upravljanje biciklom.

Nakon utvrđivanja početnog znanja i vještina za vožnju biciklom, osposobljavanje za vožnju biciklom obavlja se u dva modula: stjecanjem znanja o prometu i stjecanjem praktičnih vještina vožnje biciklom. Ostvareni ishodi provjeravaju se polaganjem ispita.

Djeca s navršениh devet godina, koja su u školama osposobljena prema ovome Programu i za što im je izdana potvrda, moći će samostalno upravljati biciklom na cesti, dok će ostala djeca s navršениh devet godina moći to isto samo u pratnji osobe koja je navršila 16 godina.

1. Uvod

U prometu gotovo nikada ne sudjelujemo sami, jer prometne površine dijelimo s drugim sudionicima prometa.

Zapamti, bilo da se krećeš kao pješak, vozač dječjih prijevoznih sredstava ili bicikla, u prometu uvijek postoji mogućnost da nastradaš. Kako bi se izbjegle opasnosti u prometu, određena su pisana i nepisana pravila o ponašanju u prometu.

Ovaj priručnik poslužit će ti da naučiš kako sigurno i u skladu s prometnim propisima i sigurnosnim pravilima voziti bicikl i hodati kao pješak u prometu. Nadamo se da su te neka pravila naučili roditelji, a neka si naučio u vrtiću i školi. Kao dijete još uvijek nedovoljno poznaješ sva pravila o kretanju u prometu i opasnosti koje promet donosi, pa često postupaš ishitreno, nepažljivo, a i ne razmišljaš o posljedicama.

Vjerujemo kako želiš postati dobar i siguran vozač bicikla. Da to postigneš, moraš steći određena, dodatna znanja:

- poznavati prometne propise i sigurnosna pravila,
- poznavati način vožnje bicikla,
- poznavati dijelove svoga bicikla i način kako se održavaju ispravnim i čistim,
- znati u kakvom zdravstvenom stanju trebaš biti dok voziš bicikl,
- znati kako se zaštititi od mogućih ozljeda.

Uvijek se brini o okolišu u kojemu se krećeš i ne zagađuj ga! Ne bacaj papire, plastične bočice od sokova, limenke i ostale otpatke! Sve to odloži na za to određena mjesta. Kad popravljáš ili podmazuješ bicikl, stavi ispod njega stari papir ili kartonsku ljepenku koje ćeš nakon uporabe baciti u koš za smeće.

Kako bi lakše učio ovo što smo ti pripremili, koncentrirano čitaj, pogledaj i razmisli o crtežima i fotografijama u privitku. Ishod onoga što si naučio provjeri na kraju svakog poglavlja tako da odgovoriš na postavljena pitanja za provjeru znanja. Stečena znanja o prometnim propisima i sigurnosnim pravilima koristit ćeš za vrijeme stjecanja praktičnih vještina vožnje biciklom na vježbalištu.

Nakon usvajanja znanja i vještina koje pridonose sigurnijem sudjelovanju u prometu, kao i spoznaja o kulturnom ponašanju u prometu, uspješno ćeš položiti biciklistički ispit temeljem čega će ti se izdati Potvrda o osposobljenosti za upravljanje biciklom u prometu.

2. Pojmovi koje moraš poznavati

Već si iz prethodnog poglavlja naučio pojedine izraze koji se koriste u prometu. No, za bolje razumijevanje ovog priručnika, ali i za tvoje sigurno sudjelovanje u prometu, moraš ponoviti one koje si već naučio, ali i naučiti neke nove izraze. Poznavanje temeljnih izraza i prometnih znakova abeceda je sigurnog sudjelovanja u prometu.

Svaka država pa tako i Republika Hrvatska zakonima i ostalim propisima nastoji urediti ponašanje sudionika prometa. Temeljni propis koji propisuje i uređuje ponašanje sudionika u prometu na cestama u Republici Hrvatskoj je Zakon o sigurnosti prometa na cestama.

Tko je sudionik u prometu?

Osoba koja na bilo koji način sudjeluje u prometu na cesti (vozač, suvozač, pješak, putnik, vodič životinja, osoba koja izvodi radove na cesti).

Tko je vozač?

Osoba koja na cesti upravlja vozilom (automobilom, autobusom, teretnim automobilom, traktorom...).

Dakle, i ti si vozač kada u prometu na cesti upravljaš biciklom.

Što je vozilo?

Svako prijevozno sredstvo namijenjeno za kretanje po cesti (osim dječjih prijevoznih sredstava, prijevoznih sredstava na osobni ili motorni pogon za osobe s invaliditetom ili starije osobe, ako se pri tom ne kreću brzinom većom od brzine čovječjeg hoda).

Što je motorno vozilo?

Svako vozilo koje se pokreće snagom vlastitog motora, osim vozila koja se kreću po tračnicama i pomoćnih pješačkih sredstava.

Što je bicikl?

Bicikl je vozilo koje ima najmanje dva kotača i koje se pokreće isključivo snagom vozača ili koje je opremljeno pedalama i pomoćnim električnim motorom čija najveća trajna snaga nije veća od 0,25 kW i koja se progresivno smanjuje do nule kad brzina dostigne 25 km/h, ili prije, ako vozač prestane pokretati pedale.

Što je cesta?

Svaka javna cesta (površina od općeg značenja za promet kojom se svatko može slobodno koristiti uz uvjete određene Zakonom), ulice u naselju i nerazvrstane ceste na kojima se obavlja promet. Cesta najčešće ima suvremeni kolnički zastor (asfalt, beton ili kocku).

Što je zemljana cesta?

To je cesta bez izgrađenog kolnika ili suvremenog kolničkog zastora (asfalt, beton ili kocka), pa i onda kada na priključku javnoj cesti ima izgrađen kolnik.

Ako voziš zemljanom cestom ili cestom bez suvremenog kolničkog zastora budi jako oprezan, pazi na neravnine, možeš izgubiti ravnotežu i pasti s bicikla.

Što je kolnik?

Dio cestovne površine namijenjen u prvom redu za promet vozila, s jednom prometnom trakom ili više prometnih traka.

Na kolniku je zabranjeno igranje, vožnja koturaljkama ili romobilom, sanjkanje i slično!

Što je kolnička traka?

Uzdužni dio kolnika namijenjen za promet vozila u jednom smjeru, s jednom prometnom trakom ili više prometnih traka.

Što je prometna traka ?

Obilježeni ili neobilježeni uzdužni dio kolnika čija je širina dovoljna za nesmetan promet jednog reda motornih vozila u jednom smjeru.

Što je biciklistička staza?

Izgrađena prometna površina namijenjena za promet bicikala koja je odvojena od kolnika i obilježena propisanim prometnim znakom

Što je biciklistička traka?

Dio kolnika namijenjen za promet bicikala koji se prostire uzduž kolnika i koji je obilježen uzdužnom crtom na kolniku i propisanim prometnim znakom

Kad voziš bicikl, uvijek vozi biciklističkom stazom ili trakom ako ona postoji. Tamo si sigurniji!

Što je nogostup?

Posebno uređena prometna površina namijenjena za kretanje pješaka, koja nije u razini s kolnikom ceste ili je od kolnika odvojena na drugi način.

Ne vozi bicikl po nogostupu!

Što je obilježeni pješački prijelaz?

Dio kolničke površine namijenjen za prelaženje pješaka preko kolnika, obilježen oznakama na kolniku i prometnim znakovima obavijesti.

Ne prelazi cestu po pješačkom prijelazu vozeći bicikl!

Što je ometanje prometa?

Radnja u prometu kojom se nekoga suprotno prometnim propisima prisiljava na promjenu dotadašnjeg načina sudjelovanja u prometu (naglo okretanje upravljača, smanjenje brzine).

Što je ugrožavanje prometa?

Takav način sudjelovanja u prometu uslijed kojeg je nastupila neposredna opasnost nastanka prometne nesreće.

Što je to preglednost?

Podrazumijeva prostor što ga sudionik u cestovnom prometu može vidjeti s mjesta na kojem se nalazi.

Vodi o tome računa da ti često preglednost može biti ograničena zbog prepreka ili trase same prometnice. Što je preglednost manja, to si u većoj opasnosti jer ne vidiš na vrijeme opasnost koja se može iznenada pojaviti pred tobom. Preglednost može biti ograničena zbog kuća, ograda, potpornih zidova, drveća ili raslinja tik uz cestu, prijevoja, zavoja na cesti, parkiranih vozila, velikih vozila koja voze ispred i sličnog.

Što je smanjena vidljivost?

Smanjena vidljivost postoji ako zbog nepovoljnih atmosferskih ili drugih prilika (magle, snijega, kiše, prašine, dima i sl.) vozač ne može jasno uočiti druge sudionike u prometu ili prometni znak na udaljenosti od najmanje 200 metara na cesti izvan naselja, odnosno od najmanje 100 metara u naselju.

Što je zona smirenog prometa?

Područje u naselju obilježeno propisanim prometnim znakom, a u kojem se vozila ne smiju kretati brzinom većom od brzine hoda pješaka i u kojem je dječja igra svugdje dopuštena.

Što je pješačka zona?

Područje u naselju koje je namijenjeno kretanju pješaka i koja je obilježeno propisanim prometnim znakom.

Pazi!

I u pješačkoj zoni se mogu kretati vozila samo ako imaju posebnu dozvolu ali se ne smiju kretati brzinom većom od brzine hoda pješaka.

Odgovori na postavljena pitanja!

PROVJERI SVOJE ZNANJE!

Na svako postavljeno pitanje dana su dva ili više odgovora. Najmanje jedan od ponuđenih odgovora je točan, što znači da i svi odgovori mogu biti točni.

1. Što je kolnik?

- a) kolnik je dio cestovne površine namijenjen u prvom redu za promet vozila
- b) kolnik je dio cestovne površine namijenjen za kretanje svih sudionika u prometu

2. Što je prometna traka?

- a) prometna traka je uzdužni dio kolnika namijenjen za promet vozila u jednom smjeru
- b) prometna traka je obilježeni ili neobilježeni uzdužni dio kolnika čija je širina dovoljna za nesmetan promet jednog reda motornih vozila u jednom smjeru

3. Što je biciklistička traka?

- a) biciklistička traka je izgrađena prometna površina namijenjena za promet bicikla i mopeda koja je odvojena od kolnika i obilježena propisanim prometnim znakom
- b) biciklistička traka je dio kolnika namijenjen za promet bicikla koja se prostire uzduž kolnika i koja je obilježena uzdužnom crtom na kolniku i propisanim prometnim znakom

4. Što je biciklistička staza?

- a) biciklistička staza je dio kolnika namijenjen za promet bicikala i mopeda koja se prostire uzduž kolnika i koja je obilježena uzdužnom crtom na kolniku i propisanim prometnim znakom
- b) biciklistička staza je izgrađena prometna površina namijenjena za promet bicikala i koja je odvojena od kolnika i obilježena propisanim prometnim znakom

5. Što je nogostup?

- a) nogostup je prometna površina namijenjena za kretanje pješaka u razini s kolnikom ceste, a od kolnika je odvojena žutom uzdužnom crtom
- b) nogostup je dio kolničke površine namijenjen za prelaženje pješaka preko kolnika, obilježen oznakama na kolniku i prometnim znakom obavijesti
- c) nogostup je posebno uređena prometna površina namijenjena za kretanje pješaka, koja nije u razini s kolnikom ceste ili je od kolnika odvojena na drugi način.

6. Što je obilježeni pješački prijelaz?

- a) pješački prijelaz je uzdignuta ili na drugi način obilježena površina koja se nalazi na kolniku i služi za prelaženje pješaka preko kolnika
- b) pješački prijelaz je dio kolničke površine namijenjen za prelaženje pješaka preko kolnika, obilježen oznakama na kolniku i prometnim znakom obavijesti
- c) pješački prijelaz je dio kolničke površine namijenjen za prelaženje pješaka i bicikala preko kolnika, obilježen oznakama na kolniku i prometnim znakom obavijesti

7. Što je zona smirenog prometa?

- zona smirenog prometa je područje u naselju na kojem je dozvoljeno parkiranje vozila i kretanje pješaka
- zona smirenog prometa je područje u naselju obilježeno propisanim prometnim znakom, u kojem se vozila ne smiju kretati brzinom većom od brzine hoda pješaka i u kojem je dječja igra svugdje dopuštena

8. Što je vozilo?

- vozilo je svako prijevozno sredstvo namijenjeno za kretanje po cesti, osim dječjih prijevoznih sredstava, prijevoznih sredstava na osobni ili motorni pogon za osobe s invaliditetom ili starije osobe, ako se pri tom ne kreću brzinom većom od brzine čovječjeg hoda
- vozilo je svako prijevozno sredstvo koje se pokreće snagom vlastitog motora, osim pokretnih stolaca za nemoćne osobe na kojima je ugrađen motor

9. Što je pješačka zona?

- područje u naselju koje je namijenjeno kretanju pješaka i koje je obilježeno propisanim prometnim znakom
- područje u naselju koje je namijenjeno kretanju pješaka i biciklista i koje je obilježeno propisanim prometnim znakom

10. Prometna površina označena brojem jedan na slici je:

- kolnik
- kolnička traka
- prometna traka

11. Prometna površina označena brojem jedan na slici je:

- biciklistička traka
- prometna traka
- biciklistička staza
- kolnik

1.a, 2.b, 3.b, 4.b, 5.c, 6.b, 7.b, 8.a, 9.b, 10.c, 11.c

3. Samostalno pješice u prometu

Sigurno se sjećaš prvog sudjelovanja u prometu kao pješak od kuće do škole i ponovnog povratka kući. Nije to bilo tako davno, zar ne? Možda tada nisi bio svjestan, ali vjeruj, bilo je to jako opasno! Zapravo, u prometu je uvijek opasno, pogotovo za djecu, pješake, starije osobe, vozače bicikla i sve one koji su najmanje zaštićeni i najranjiviji u prometu.

Sada se već puno sigurnije krećeš pješice u prometu. Ali zapamti, opasnost uvijek prijeti i na cesti nikada nisi posve siguran, bez obzira koliko godina imaš!

Već si naučio svakodnevno ići pješice od kuće do škole, do igrališta, sportskih terena, u posjet k prijatelju, do dućana ili nekim sličnim ciljem u tvom susjedstvu, kvartu ili bližjoj okolici. I tu, u poznatom okruženju, osjećaš se najsigurniji. Zsigurno si svjestan većine opasnosti od kojih možeš nastradati u prometu ili na koje su te roditelji upozorili.

Bez obzira na to kamo si krenuo, misli o svojoj sigurnosti. I ti si sudionik u prometu na cestama, a za svakog sudionika u prometu vrijede neki zajednički, ali i posebni prometni propisi i sigurnosna pravila.

Uvijek hodaj nogostupom ili drugom sigurnom površinom koja je za to određena (npr. pješačkom stazom, pješačkom zonom, zonom smirenog prometa). Na nogostupu je često gužva, hodaj bliže kućama ili što dalje od ruba nogostupa. Tako si sigurniji.

Za prijelaz preko ceste koristi obilježeni pješački prijelaz ili pothodnike za pješake (ako postoje u blizini). Pješački prijelaz ili prolaz moraš koristiti uvijek kada on nije udaljen od tebe za više od 50 metara u naselju, ili za više od 100 metara izvan naselja.

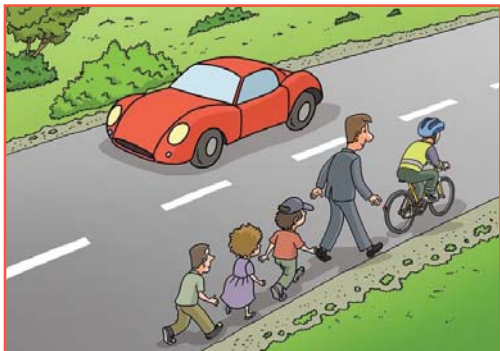
Na cesti je uvijek puno vozila. Svi nekamo žure, skreću, pretječu, obilaze i vrlo često voze prebrzo pa ne paze na ostale sudionike u prometu. Zato, bez obzira na to što je prelaziti cestu na zebri najsigurnije za pješake - prije nego što stupiš na zebdu - pogledaj lijevo, zatim desno, pa još jednom lijevo. Na zebdu zakorači tek nakon što sva vozila stanu ili su prošla raskrižjem.

Ako postoji semafor, cestu prelazi samo kad je na semaforu zeleno svjetlo. Nikada ne prelazi cestu ako je crveno svjetlo! Najsigurnije je cestu prijeći ako je na raskrižju policajac koji upravlja prometom. On upravlja prometom propisno i na najsigurniji način.

Bez obzira na to kamo ideš, nikada ne žuri. Gledaj promet oko sebe i procijeni što bi moglo za tebe biti opasno. Nikada ne istrčavaj na cestu! Pogotovo ne između parkiranih automobila. Vozači koji jure cestom ne mogu te na vrijeme uočiti. To za tebe može biti iznimno opasno!

Po kolniku hodaj samo u iznimnim slučajevima, i to samo u slučaju kada uz cestu nema nogostupa. Hodaj uz lijevi rub kolnika u smjeru kretanja. Tako uvijek vidiš vozilo koje ti se približava i možeš na vrijeme stati i pomaknuti se u stranu kako bi ga propustio. Hodaj vrlo pažljivo i ne ometaj kretanje vozila jer je kolnik prvenstveno namijenjen za kretanje vozila.

moraš biti označen nekim izvorom svjetlosti ili reflektirajućom materijom.

Ako ti se pokvari bicikl ili ga zbog nekog drugog razloga guraš pored sebe kolnikom, ti si pješak, ali tada moraš hodati uz desni rub kolnika. Bicikl drži sa svoje lijeve strane. Tako si sigurniji.

Neispravan bicikl ne smiješ vući drugim vozilom.

Prelaziti cestu na mjestu na kojem nema obilježenog pješačkog prijelaza uvijek je opasno zbog vozila koja brzo voze. Cestu započni prelaziti tek nakon što su se vozila zaustavila ili su prošla pješački prijelaz. Obrati pozornost na promet vozila, a naročito na njihovu udaljenost i brzinu. Prijeđi cestu tek po njihovu prolasku. Ne stupaj na kolnik ako se njime kreću vozila i ne ometaj svojim postupcima njihovo kretanje.

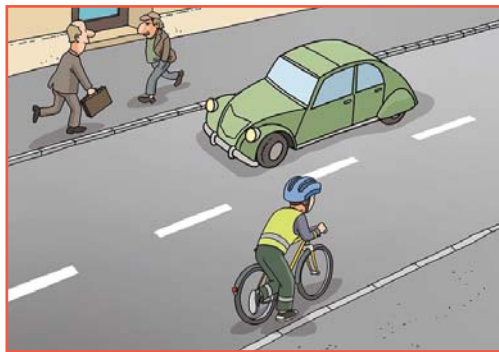
Ako na cesti postoji obilježeni pješački prijelaz, koristi ga jer je to znatno sigurnije. Ako je udaljen više od 50 metara u naselju ili 100 metara izvan naselja, cestu smiješ prijeći tako da ne koristiš obilježeni pješački prijelaz, ali to čini jako pažljivo.

Ako se u školu ili na izlet voziš školskim autobusom ili posebno označenim autobusom za prijevoz djece, pazi prilikom izlaska ili ulaska u autobus. Ne trči preko kolnika kako bi stigao autobus. Često je sigurnije propustiti ukrcaj i pričekati sljedeći autobus, nego u žurbi nastradati. Kod izlaska iz autobusa ne istrčavaj bezobzirno iza ili ispred autobusa. Isto vrijedi kada ulaziš ili izlaziš iz vozila javnog prijevoza putnika.

Dakle, kao pješak svoje ponašanje prilagodi prometnim uvjetima i ne čini ništa što nije u skladu s prometnim propisima. Svojim postupcima ne dovodi ostale sudionike u prometu u dvojbu, a sebe u nepotrebnu opasnost!

Kada se kolnikom krećeš kao pješak u skupini sa svojim prijateljima ili odraslima, hodajte uz desni rub kolnika u smjeru kretanja. Uvijek hodajte jedan iza drugoga, jer tako zauzimate najmanje prometne površine koja je prije svega namijenjena vozilima. Ne hodajte jedan pored drugoga, jer time dovodite u opasnost i sebe i vozače vozila koji vas moraju obići.

Radi svoje sigurnosti, ako se krećeš kolnikom noću ili danju u slučaju smanjene vidljivosti,

Odgovori na postavljena pitanja!

PROVJERI SVOJE ZNANJE!

Na svako postavljeno pitanje dana su dva ili više odgovora. Najmanje jedan od ponuđenih odgovora je točan, što znači da i svi odgovori mogu biti točni.

1. Za svoje kretanje kao pješak obvezno ćeš koristiti:

- a) kolnik
- b) nogostup
- c) biciklističku stazu ili traku

2. Ako se kao pješak krećeš cestom izvan naselja, kretat ćeš se:

- a) uz lijevi rub kolnika
- b) uz desni rub kolnika
- c) po sredini ceste

3. Ako se sa svojim prijateljima krećeš cestom izvan naselja, kretat ćete se:

- a) jedan pored drugoga
- b) jedan iz drugoga
- c) najviše po troje u jednome redu

4. Kolnik ćeš uvijek prelaziti:

- a) najduljim putem
- b) najkraćim putem
- c) koso, pod kutom od 45 stupnjeva

5. Za prijelaz preko kolnika obvezno ćeš koristiti:

- a) obilježenu biciklističku traku
- b) obilježenu prometnu traku
- c) obilježeni pješački prijelaz

6. Neispravan bicikl u prometu na cesti:

- a) smiješ vući drugim vozilom
- b) možeš gurati po cesti krećući se kao pješak
- c) možeš prevesti na drugom vozilu

1.b, 2.a, 3.b, 4.b, 5.c, 6.b,c

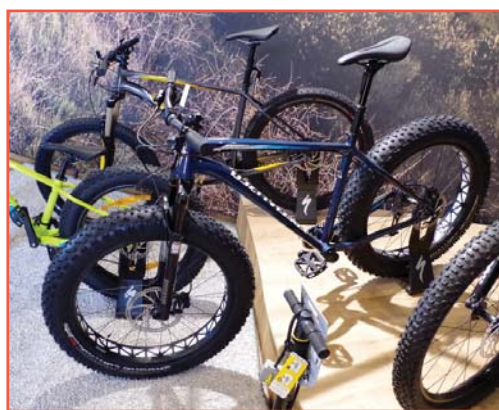

4. Upoznaj svoje vozilo

Tvoj bicikl je vozilo! Nije dječje prijevozno sredstvo. Ti i tvoj bicikl ravnopravno sudjelujete u prometu na cesti. Zbog mase bicikla i brzine kojom voziš opasni ste za slabije sudionike u prometu (drugu djecu koja idu pješice, djecu na dječjim prijevoznim sredstvima, ostale pješake i starije osobe). Isto tako druga, veća i brža vozila predstavljaju opasnost za tebe i tvoj bicikl.

Roditelji su ti odlučili kupiti novi bicikl. Mudra odluka! Bicikl je ekološki čisto vozilo. Voziti bicikl je zdravo, gibaš se i održavaš kondiciju.

Kupiti se mogu bicikli različitih proizvođača i karakteristika. Dobro promislite što je za tebe najbolje. Razmislite o svrsi i namjeni bicikla koji kupujete. Kupujete li bicikl za gradsku vožnju ili za vožnju u prirodi. Ne gledaj uvijek samo ljepotu, boju i opći izgled, jer lijep bicikl ne mora uvijek biti i siguran bicikl.

Ono što je važno je to da bicikl odgovara tvojoj visini i da ima sigurnosnu opremu. Misli na svoju sigurnost.

Bicikl može po svojim konstrukcijskim osobinama (ojačanja konstrukcije, mjenjač brzina, gume sa specijalnim profilom) biti namijenjen za sportsku vožnju u prirodi. S obzirom na to da nema uobičajenu opremu (svjetlo, katadiopter ili „mačje oko“, zvono) razmisli hoćeš li s takvim biciklom biti siguran za vožnju u prometu na cesti – osobito noću, u sumrak ili za smanjene vidljivosti.

Bicikli na slici opremljen je za vožnju u prometu na cestama. Oprema takvoga bicikla, a osobito svjetla i katadiopteri, jamac su tvoje sigurnosti. Takva oprema, osim što je obvezna, osigurava i osnovno načelo sigurnosti: „Vidjeti i biti viđen“.

Dijelovi bicikla bitni za tvoju sigurnost

Kao i svako vozilo, tvoj bicikl za sigurno sudjelovanje u prometu mora biti ispravan - imati sve ispravne uređaje i dijelove. Radi vlastite sigurnosti provjeri prije vožnje ispravnost najvažnijih dijelova za sigurnost na svom biciklu. Neispravne ili istrošene dijelove zamijeni!

Zamoli za pomoć roditelje ili neku odraslu osobu kako bi ti pomogli u pripremi bicikla za prvu vožnju. Prije prve vožnje provjeri kočnice i svjetla, podmaži sve dijelove bicikla koji se okreću. I sretna ti vožnja!

Posebnu pozornost posveti svom biciklu poslije zime i polugodišnjeg stajanja u garaži ili na tavanu. Na početku nove „biciklističke sezone“ očisti, podmaži i provjeri ispravnost svih dijelova svoga bicikla.

Osnovni dijelovi bicikla bitni za tvoju sigurnost su:

1. upravljač,
2. ručna kočnica za prednji kotač,
3. ručna kočnica za stražnji kotač,
4. zvono,
5. prednje svjetlo za osvjetljavanje ceste bijele boje,
6. stražnje pozicijsko svjetlo crvene boje,
7. stražnji katadiopter (mačje oko) crvene boje,
8. katadiopteri (mačje oči) žute ili narančaste boje sa svake strane pedala,
9. katadiopteri (mačje oči) bijele ili žute boje na kotačima radi bočne vidljivosti.

Vodi računa o svom biciklu

U promet na cesti možeš se uključiti samo biciklom koji ima propisanu opremu i koji je tehnički ispravan. Ta obveza nije sama sebi svrha već ona ima za cilj **povećati tvoju sigurnost**. Zato uvijek vodi brigu o svom biciklu. Ako primijetiš neku neispravnost zamoli za pomoć odrasle ili otiđi s roditeljima do servisa za bicikle.

Pazi!

Prije svake vožnje provjeri ispravnost svog bicikla.

Kočnice

Kočnice na biciklu za prednji i stražnji kotač moraju uvijek biti ispravne, jer samo ispravne kočnice osiguravaju zaustavljanje bicikla u pravom trenutku. Kočnice moraju biti ispravno podešene, čelična užad kočnica ne smije biti labava i oštećena i mora lagano kliziti u svom omotaču.

Gumeni završetak kočnica koji osigurava kočenje mora čitavom površinom nalijegati na naplatak kotača, mora biti ispravno pričvršćen u svom ležištu i ne smije biti star i ispučan, oštećen ili istrošen.

Pazi!

Nemoj samostalno popravljati neispravne kočnice. Zamoli da to učini odrasla osoba ili osoba koja popravlja bicikle. To je jako bitno za tvoju sigurnost u vožnji.

Kotači

Kotači na biciklu moraju biti onih dimenzija koje je za taj bicikl propisao proizvođač. Vrtanja kotača mora biti pravilna - ne smije raditi „osmicu“ prilikom okretanja. Sve žbice moraju biti ispravne, ne smiju biti svinute, puknute ili nedovoljno zategnute.

Kotači moraju biti dobro i ispravno pričvršćeni na okvir bicikla i lagano se okretati u svom ležištu. Ležišta je potrebno povremeno podmazivati.

Gume

Ispravne gume na tvom biciklu osiguravaju sigurno zaustavljanje, ugodnu i sigurnu vožnju. Ne smiju biti istrošene i oštećene. Moraju biti propisano napumpane. Dimenzijama moraju biti u skladu s propisima proizvođača.

Uvijek nastoj da na unutarnjoj gumi tvog bicikla nema puno zakrpa. Ventili za pumpanje guma moraju biti ispravni i zaštićeni. Na taj način smanjuješ si probleme u vožnji i osiguravaš siguran povratak kući.

Poželjno je uvijek za vrijeme vožnje imati pumpu za pumpanje guma.

Lanac

Lanac na biciklu osigurava prijenos snage kojom pritišćeš na pedale bicikla na pogonski kotač bicikla. Mora biti ispravan, čist, dovoljno zategnut i nauljen. Takav lanac osigurava lagano pokretanje bicikla.

Zategnutost lanca provjeri pritiskom na gornji dio lanca. Dozvoljeno ugibanje lanca smije iznositi oko jedan centimetar. Ako na biciklu postoji štitnik lanca on ne smije biti iskrivljen i ne smije sprječavati normalno okretanje lanca.

Nedovoljno zategnuti lanac ispada sa zupčanika i stalno ga moraš namještati. Previše zategnuti lanac može puknuti.

Svjetla

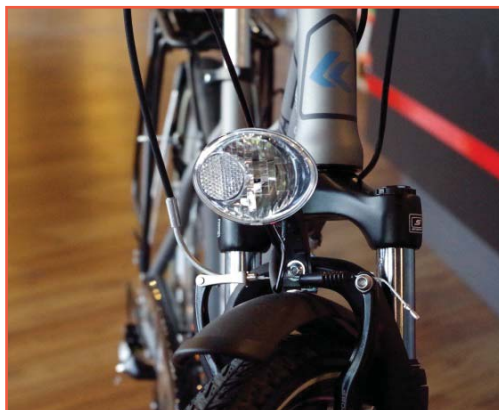
Bicikl mora imati s prednje strane svjetlo koje daje svjetlost bijele, a sa stražnje strane crvene boje.

Svjetla na biciklu uvijek održavaj čista, provjeravaj spojne kablove, te nalijže li dinamo na gumu kotača.

Sve neispravnosti otkloni, a neispravne sijalice zamijeni novima.

Ne zaboravi!

Ispravna svjetla omogućuju ti da vidiš kuda voziš, ali još je važnije i da te ostali sudionici u prometu uoče.

Zvono

Zvono na tvom biciklu nije samo ukras. Njime upozoravaš ostale sudionike u prometu, a naročito pješake, na svoju prisutnost.

Zvono tvog bicikla mora biti ispravno, smješteno uz držač upravljača, dostupno i mora se lagano aktivirati pritiskom palca ruke.

Katadiopteri

Katadiopteri („mačje oči“) na tvom biciklu omogućuju da te drugi sudionici u prometu na vrijeme opaze. I to sa stražnje strane, ali i bočno. Crveni katadiopteri na stražnjoj strani bicikla, katadiopteri jantarne boje na pedalama i bijeli ili žuti katadiopteri na kotačima.

Katadiopteri moraju biti ispravni i čisti, a oštećene katadioptere zamijeni novima.

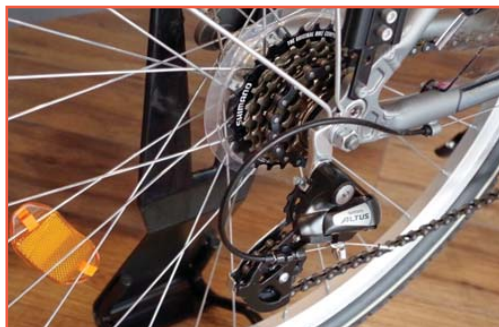
Mjenjač brzina

Većina bicikala opremljena je i mjenjačem brzina. Njegova namjena je da prema uvjetima na cesti, odabirom pravilnog stupnja prijenosa, prilagodiš snagu kojom pritišćeš pedale bicikla. Time će tvoja vožnja biti sigurnija i ugodnija. Ali i lakša u određenim uvjetima vožnje, npr. za vožnje uzbrdo.

Dobro prouči upute proizvođača bicikla o pravilnom korištenju mjenjača brzina.

Ne zaboravi!

Za vrijeme vožnje korisno bi bilo imati rezervnu žaruljicu, ključ za moguće popravke i pribor za popravak gume. Stavi to u jednu malu torbicu koju pričvrsti za bicikl.

Prijevoz tereta biciklom

Tvoja i stabilnost tvog bicikla bit će narušena za vrijeme vožnje ako prevoziš teret koji je nepravilno smješten na biciklu ili je težak i većih je dimenzija.

Teret na biciklu prevozi samo na nosačima tereta koji su učvršćeni na biciklu. Najčešće ćeš prevoziti nešto iz dućana, sportsku torbu, pribor za pecanje, loptu ili nešto slično. Dobro ih pričvrsti na nosač tereta da ti ne ispadnu i tako možda postanu opasnost za druge sudionike prometa.

Vodi računa o tome da teret koji prevoziš na biciklu ne smije biti širi od 50 centimetara sa svake strane. U protivnom, ako je širi (veći) zauzimaš previše prostora na prometnoj površini ili pri mimoilaženju s drugima, a i nestabilniji si u vožnji.

Školsku torbu – ruksak nosiš na leđima. Danas su učeničke torbe pretrpane knjigama, bilježnicama, pomagalima, pernicama, šlapama i koječim drugim. Vodi računa da ti tako težak ruksak može poremetiti ravnotežu, pogotovo u zavoju!

Ne prevozi prijatelje na biciklu! Ni na rami bicikla niti na nosaču tereta straga. To jako narušava tvoju stabilnost i smanjuje mogućnost upravljanja biciklom.

Vuča prikolice

Iako je vuča posebne prikolice biciklom dozvoljena, to za tebe može biti opasno. Prikolica mora imati dva kotača, ne smije biti šira od 80 cm, a njena masa zajedno s teretom ne smije biti veća od 50 kg.

Prikolica mora biti pričvršćena za bicikl tako da ne smanjuje tvoju stabilnost. Da bi prikolica bila što uočljivija, na stražnjoj strani mora biti obilježena s dva katadioptera crvene boje u obliku istostraničnog trokuta sa vrhom okrenutim prema gore.

Ako biciklom vučeš takvu prikolicu, u njoj možeš prevoziti samo stvari. U prikolici ne smiješ prevoziti svoje prijatelje ili svog kućnog ljubimca, jer je to zabranjeno i kažnjivo. Ipak, zbog svoje sigurnosti, izbjegavaj vući prikolicu ako baš nije nužno!

Odgovori na postavljena pitanja!

PROVJERI SVOJE ZNANJE!

Na svako postavljeno pitanje dana su dva ili više odgovora. Najmanje jedan od ponuđenih odgovora je točan, što znači da i svi odgovori mogu biti točni.

1. Na svom biciklu prevoziš teret smješten na nosaču tereta. Teret ne smije biti:

- a) širi od 80 cm sa svake strane bicikla
- b) širi od 50 cm sa svake strane bicikla
- c) širi od širine upravljača bicikla

2. U prometu na cesti smiješ vući prikolicu:

- a) s jednim kotačem
- b) na dva kotača
- c) na četiri kotača

3. U prometu na cesti, prikolica koju vučeš svojim biciklom ne smije biti šira:

- a) od 100 cm
- b) od 80 cm
- c) od 90 cm

4. Dužina puta kočenja tvog bicikla ovisi:

- a) o stanju kolnika
- b) o brzini kojom voziš
- c) o uvjetima vidljivosti
- d) o ispravnosti svjetala na biciklu
- e) o stanju guma na tvom biciklu

5. Na biciklu uvijek mora biti ispravna:

- a) samo kočnica zadnjeg kotača
- b) samo kočnica prednjeg kotača
- c) kočnica prednjeg i zadnjeg kotača

6. Dovoljan razmak između tvog bicikla i vozila koje se kreće ispred tebe ovisi o:

- a) brzini kojom voziš
- b) stanju kolnika
- c) boji tvoje odjeće

7. Razmak sa strane bitan je prilikom:

- a) mimoilaženja
- b) parkiranja
- c) pretjecanja
- d) obilaženja

8. Gume na tvom biciklu moraju biti ispravno napumpane i bez oštećenja radi:

- a) lijepog izgleda bicikla
- b) udobnosti vožnje
- c) sigurnosti vožnje

9. Bijelo svjetlo mora se nalaziti:

- a) s prednje strane bicikla
- b) sa stražnje strane bicikla
- c) s bočnih strana bicikla

10. Crveno svjetlo mora se nalaziti:

- a) s prednje strane bicikla
- b) sa stražnje strane bicikla
- c) s bočnih strana bicikla

11. Crveni katadiopler mora se nalaziti:

- a) na pedalama bicikla
- b) na kotačima bicikla
- c) na stražnjoj strani bicikla
- d) na prednjoj strani bicikla

12. Na kotačima bicikla, vidljivi s bočnih strana, moraju se nalaziti:

- a) crveni katadiopleri
- b) plavi katadiopleri
- c) bijeli ili žuti katadiopleri

13. Ispravnost bicikla moraš pregledati:

- a) samo kada kupuješ novi bicikl
- b) samo prije zime
- c) samo prije sezone za vožnju bicikla
- d) prije svake vožnje biciklom

5. Pobrini se za svoju sigurnost

Sigurna vožnja biciklom

Kada upravljaš biciklom u prometu posebnu pozornost usmjeri na oznake na kolniku i prometne znakove, semafore, znakove koje daje policajac kada upravlja prometom i objekte pokraj ceste, živicu, ograde, drveće i reklame, košare za otpatke ili slične predmete i prepreke. Sve navedeno je prilagođeno odraslim sudionicima u prometu, a prije svega vozačima automobila, pa ti se može dogoditi da pravovremeno ne uočiš prometni znak ili moguću opasnost. A može se dogoditi i da tebe drugi sudionici u prometu pravodobno ne uoče! Zato uvijek vozi oprezno i pažljivo.

Održavanje ravnoteže na biciklu

Bicikl je vozilo na dva kotača i zato je jako nestabilan. Sjeti se svoje prve vožnje biciklom. Bio je to stabilniji bicikl s dva pomoćna kotača koji si pokušavao voziti sam ili su uz tebe trčali roditelji i pridržavali te da ne padneš. Nakon nekog vremena uspostavljena je ravnoteža, stečena je vještina i počela je samostalna vožnja. Došlo je i vrijeme da se s bicikla skinu pomoćni kotači! Pravilnim održavanjem ravnoteže osiguravaš vožnju biciklom u pravcu bez nepotrebnog i opasnog krivudanja lijevo-desno. Bravo! Uspio si.

Jednom usvojena vještina održavanja ravnoteže na biciklu, nikad se ne zaboravlja.

Za održavanje ravnoteže na biciklu i sigurnog upravljanja biciklom važno je podesiti visinu sjedala i upravljača prema svojoj visini. To ti osigurava ispravan položaj, lako upravljanje i dobru ravnotežu na biciklu.

NE! (Sjediš prenisko)

NE (Sjediš previsoko)

DA (Sjediš ispravno)

U vožnji biciklom uvijek nastoj:

- tijelo na biciklu držati uspravno, lagano nagnuto prema naprijed,
- pogled usmjeriti ispred bicikla,
- ruke držati polusvinute radi lakšeg upravljanja i ublažavanja vibracija,
- držati upravljač bicikla lagano,
- prste ruke držati što bliže komandama kočnica radi brze reakcije i potrebe za kočenjem,
- stopala dobro smjestiti na pedale.

Moguće opasnosti u vožnji biciklom

Koje se sve opasnosti mogu pojaviti u prometu, teško je nabrojati. Dok voziš bicikl, razmišljaj i predviđaj moguće opasnosti. Opasne situacije zahtijevaju od tebe povećanu pozornost.

Sve opasnosti koje se mogu pojaviti u prometu nije moguće nabrojiti. Moraš biti svjestan da kada voziš bicikl na cesti, da ima cijeli niz opasnosti (trenutno vidljivih, ali i onih koje se pojavljuju iznenada). Ovdje su navedene samo neke karakteristične opasnosti:

- Kolnik kojim voziš može biti od asfalta, betona, kamenih kocki, makadama ili zemlje.
- Na kolniku ili uz rub kolnika (upravo tamo gdje ti voziš) mogu biti rupe, oštećenja ili slivnici za vodu.

Prilagodi vožnju vrsti ili stanju kolnika!

Pazi kako voziš po neravninama i kako ih izbjegavaš!

Pazi na ravnotežu i vozila koja voze iza tebe!

Gledaj pred sebe. Jesu li slivnici za vodu postavljeni u tvojem smjeru ili poprijeko na smjer tvoje vožnje?

Lako možeš zapeti kotačem i pasti!

Provjeri iza sebe i obiđi opasan slivnik!

- Na kolniku može biti: pijeska, šljunka, mokroga lišća, vode, snijega ili leda.

Vozi oprezno uz izbjegavanje naglog kočenja!

Kiša i lišće na kolniku izuzetno su opasni za bicikliste!

Pazi, u takvim uvjetima možeš izgubiti ravnotežu i kontrolu nad biciklom!

- Prijevoj na cesti uvijek je opasan, nemaš dovoljnu preglednost, ne vidiš što je iza prijevoja.
- Zavoji na cesti mogu biti nepregledni.

Ne vozi sredinom prometne trake!

Vozi što bliže desnom rubu kolnika!

Vozilo iz suprotnog smjera može iznenada naići. Nikad ne znaš hoće li vozač sjeći zavoj!

- Voziš cestom na kojoj se izmjenjuju svjetla i sjene (šumoviti predjeli, sjene kuća uz cestu...).

Pazi, možda ne uočiš oštećenja ili rupe na kolniku.

- Bljesak s površine nasuprot tebi: izlog, prozor kuće ili sa stakla na vozilu koje slijediš ili ti dolazi ususret.
- Voziš ususret suncu koje je na horizontu.
- Voziš noću ili u sumrak.

Odbljesak te može zaslijepiti, pa nećeš dobro uočiti stanje na raskrižju!

Može te zaslijepiti „nisko“ sunce!

Noću zasljepljuju svjetla vozila koja ti dolaze u susret!

- Kada se približavaš raskrižju na kojem se prometom upravlja semaforom, vodi računa o položaju sunca.

Može ti se do goditi da ne vidiš dobro koje je svjetlo upaljeno na semaforu!

Smanji brzinu vožnje!

U raskrižje uđi tek kad se uvjeriš da je prolaz dopušten!

Ako nisi siguran, siđi s bicikla i prijeđi po obilježenom pješaćkom prijelazu kao pješak!

- Ako voziš gradom gdje su automobili parkirani uz rub kolnika ili pokraj parkiranih kamiona, kombija ili kamp kućica, možeš očekivati razne nepredviđene opasnosti.

Vrata parkirano automobila mogu se naglo otvoriti!

Visoka vozila skrivaju prometne znakove.

Zaklanjaju ti pogled na pješake koji mogu iznenada stupiti na kolnik.

Mala djeca posebno su opasna jer mogu iznenada istrčati na cestu!

Vozi oprezno. Očekuj opasnost!

Još nekoliko savjeta za sigurnu vožnju

Ne vozi usporedno bicikl s prijateljima. Tako zauzimate previše prometne površine. Vozite jedan iza drugoga.

Ne pridržavaj se za druge bicikliste. Misli na svoju ravnotežu.

Niti u kojem slučaju ne pridržavaj se za druga vozila (kamione, kola, traktore). To je izuzetno opasno.

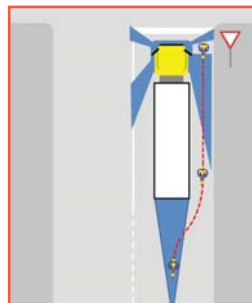
Vozi mudro, obje ruke drži na upravljaču, a noge na pedalama. Svako „ludiranje“ ili „akrobacije“ biciklom mogu dovesti do pada s bicikla i ozljeda. Misli na to dok voziš bicikl.

Uvijek pazi na svoju stabilnost i ravnotežu. Ne vozi prijatelje na biciklu, ni u kojem slučaju na upravljaču bicikla. Ne vozi dugačke predmete (ribički štap, sportsku opremu) na biciklu. Takvi te predmeti ometaju i otežavaju sigurno upravljanje biciklom, a možeš sebe ili nekoga ozlijediti. Ako naiđeš na druge bicikliste koji voze dugačke predmete – uspori i pazi da te ne ozlijede pri skretanju, obilaženju ili pretjecanju.

Voziš li pored vozila (pogotovo ako se radi o velikom vozilu - kamionu, tegljaču, kombi vozilu) budi svjestan da te vozač ne vidi baš u svakome trenutku.

Na slici desno, plava zasjenjena područja predstavljaju nevidljiva područja oko tegljača (mrtvi kut). Pripazi na to, misli na svoju sigurnost.

Voziš li uz parkirane automobile ne vozi slalom između. To je vrlo opasno. Po povratku na prometnu površinu automobil koji dolazi iza, može te ozlijediti.

Ne krivudaj biciklom po cesti. Položajem svoga bicikla moraš drugim vozačima poslati jasnu poruku što namjeravaš!

NE

DA

Zapamti!

Zabranjeno je voziti slalom po cesti između zaustavljenih vozila u koloni.

Nauči koristiti kočnice

Kočnice nužno upotrebljavaš uvijek kod usporavanja, zaustavljanja ili kada se nađeš u nekoj iznenadnoj opasnoj situaciji koja zahtijeva naglo kočenje. Moraš znati kako će od trenutka uočavanja opasnosti pa do trenutka zaustavljanja bicikla proteći određeno vrijeme i da ćeš biciklom prijeći određeni put prije nego što staneš. Pravilno korištenje kočnica na biciklu bitno je za tvoju sigurnost i za sigurnost ostalih sudionika u prometu.

Kako bi se u svakoj opasnosti mogao pravodobno zaustaviti, moraš naučiti pravilno koristiti kočnice na biciklu. Kočnice na biciklu aktiviraju se ručicama koje se nalaze na upravljaču bicikla. Ako ne postoji ručica kočnice zadnjeg kotača na upravljaču, ona se aktivira pomoću pedala (tzv. „torpedo“).

Moraš znati što će se dogoditi koristiš li samo prednju kočnicu, samo zadnju kočnicu ili obje kočnice istovremeno. Zapamti da ćeš istovremenim korištenjem prednje i stražnje kočnice te pravilnim položajem svog tijela na biciklu, osigurati najbolje kočenje svog bicikla.

Pazi!

Naglo kočenje samo prednjom kočnicom može uzrokovati pad s bicikla, a naglo kočenje samo stražnjom kočnicom može uzrokovati zanošenje bicikla.

U svakom trenutku trebaš biti spreman na kočenje, prateći promet ispred i oko sebe.

Na nizbrdici stalno usporavaj bicikl uporabom stražnje kočnice.

Zapamti, uvijek kada naglo i jako kočiš, u opasnosti si od gubljenje ravnoteže.

Zaustavni put bicikla

Od trenutka kad uočiš opasnost ispred sebe pa do trenutka kada počneš kočiti, prođe određeno vrijeme koje nazivamo **vrijeme reagiranja**. Ono ovisi o tvom opažanju i shvaćanju situacije u prometu i donošenju odluke kako ćeš reagirati. Tvoj se bicikl za to vrijeme i dalje kreće i taj put nazivamo **put reagiranja**.

Kada pritisneš ručice kočnice, tvoj bicikl počinje usporavati, ali se ne zaustavlja odmah. To kretanje od početka djelovanja kočnica pa do potpunog zaustavljanja bicikla nazivamo **put kočenja**, a vrijeme koje protekne je **vrijeme kočenja**.

ZAUSTAVNI PUT = put reagiranja + put kočenja

Kod naglog kočenja put kočenja je najčešće označen crnim tragom gume na asfaltu koji ostavlja blokirani kotač. U slučaju blokiranja kotača smanjuje se učinkovitost kočenja, a put kočenja se produljuje. Kolika će biti dužina zaustavnog puta ovisi o brzini kojom voziš, o ispravnosti kočnica na biciklu, o tome je li cesta suha ili vlažna, nalazi li se cesta u usponu ili voziš nizbrdicom, ima li na cesti pijeska, šljunka ili lišća, a i o stanju guma tvog bicikla.

Razmak između vozila

Na cesti gotovo nikad nisi sam. Voziš u skupini, ispred ili iza drugog bicikla, zaprežnih ili drugih vozila. Kako bi smanjio rizik od nalijetanja na vozilo koje se kreće ispred tebe i potrebu za naglim kočenjem (koje može biti opasno), vozi na dovoljnom razmaku između svog bicikla i vozila ispred.

Razmak prilagodi brzini vožnje (brža vožnja – veći razmak do vozila koje slijediš) i stanju kolnika po kojem se voziš (mokar i sklizak kolnik – veći razmak). Drži dovoljan razmak u odnosu na vozilo ispred sebe, tako da u svakoj situaciji možeš pravodobno stati.

Koji je to dovoljan razmak na kojem trebaš voziti? Dovoljan razmak u normalnim uvjetima vožnje iznosi najmanje tri dužine bicikla.

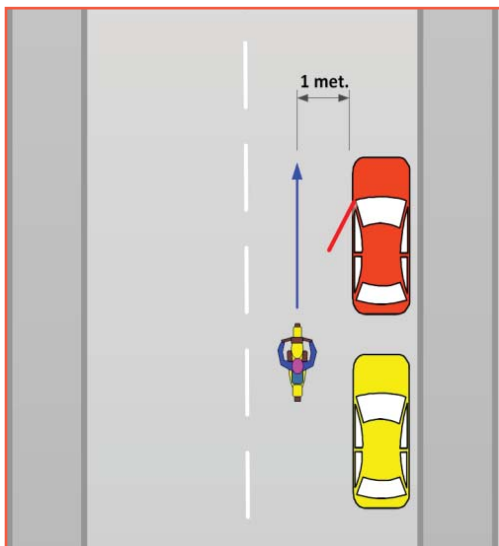
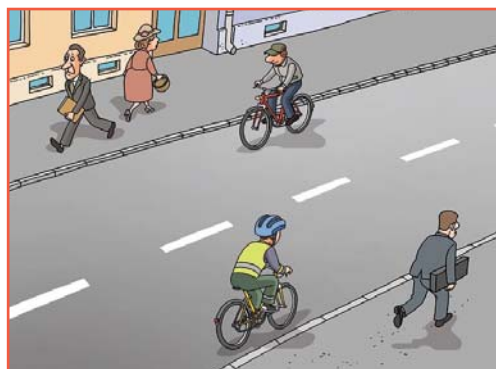
Ako ne voziš na dovoljnom razmaku, ne stigneš zakočiti - naletjet ćeš na vozilo ispred. To može imati i teže posljedice.

Zato, ako s prijateljima voziš cestom, u grupi, jedan iza drugoga - ostavite dovoljan razmak između vaših bicikala.

Razmak sa strane

Prilikom vožnje biciklom, u prometu moraš voditi računa i o razmaku sa strane (bočni razmak), a naročito u blizini nogostupa, pri prolazanju pored drugih vozila koja se kreću u istom smjeru (pretjecanje), prepreka koje se nalaze na cesti ili uz cestu ili drugih vozila parkiranih uz rub kolnika (obilazjenje) ili ako tebe obilaze ili pretječu druga vozila.

Djeca koja se igraju uz cestu predstavljaju veliku opasnost! Takvo mjesto obilazi u što većem luku!

Računaj na moguće iznenadne postupke sudionika u prometu, na naglo otvaranje vrata parkiranog vozila, naglo uključivanje u promet parkiranog vozila ili vozila iz dvorišta ili kućne veže, naglu promjenu smjera kretanja pješaka ili na nagli izlazak pješaka između parkiranih vozila.

Ostavi dovoljan razmak sa svoje desne strane tako da ne zapneš za prepreku, ne udariš u prepreku, ne ometaš drugoga ili ne izgubiš ravnotežu. Iako nije propisano koliko taj bočni razmak mora iznositi, vozeći nastoj da to bude **oko jedan metar**. To je sigurnosna preporuka koju uvijek valja imati na umu.

Pazi!

Ostavljajući dovoljan razmak sa strane osiguravaš si prostor za izbjegavanje nezgode.

Vodi računa o sebi u prometu

Veći dio vremena izvan nastave, osim učeći, provodiš u igri koja je često naporna. Nakon takve igre osjećaš umor, ali sjedaš na bicikl i vraćaš se kući.

Trebaš se zapitati utječe li umor na tvoje zapažanje i ponašanje?

Zapamti!

Umor smanjuje sposobnost opažanja prometne situacije. Umor može usporiti tvoje reakcije (pri kočenju, skretanju ...), a možeš reagirati i posve pogrešno.

Možeš li nakon iscrpljujuće igre jednakom snagom i potrebnom pažnjom voziti bicikl kao kada si odmoran?

Ne možeš! Zato umornima preporučujemo da ne voze bicikl, već da ga radije guraju pokraj sebe i tako se, kao pješaci vrate kući.

I bolest djeluje na tvoj organizam. Pod utjecajem temperature ili bolesti sigurno nećeš iz kuće ni izlaziti. Kada nakon odležane bolesti izađeš na ulicu, ne zaboravi da je bolest oslabila tvoj organizam te da u situacijama kada trebaš nešto brzo obaviti biciklom, trebaš više snage nego inače.

Pazi!

Nakon bolesti puno ćeš se brže umarati vozeći bicikl! Ako voziš, vozi polako! Izbjegavaj voziti bicikl umoran i neposredno poslije bolesti, dok se posve ne oporaviš!

Većina djece slavi rođendane. Na nekim proslavama ćeš možda biti u situaciji da ti se nudi cigareta, alkohol ili droga. Možda će tvoja prva reakcija biti pozitivna. Možda će ti se svidjeti kako se osjeća i ponaša netko od tvojih prijatelja u toj situaciji, pa ćeš zaželjeti probati i ti.

Zapamti!

Sve su to otrovi koji dovode do ovisnosti, štetno djeluju na organizam, teško ga oštećuju i mogu dovesti do prerane smrti. Ne daj se nagovoriti. Ako neki član tvoga društva uživa u alkoholu ili opojnim sredstvima, odgovori ga i upozori na njihovo štetno djelovanje.

Za vrijeme vožnje bicikla ne koristi slušalice za slušanje glazbe. Glazba ti odvraća pažnju i slušno te izolira od okruženja u kome voziš.

Zapamti!

Od glazbe nećeš čuti zvukove i što se događa oko tebe!

Opremi se za vožnju biciklom

Prije nego li kreneš na vožnju promisli kako se trebaš zaštititi od vjetra, zime, ili mogućeg pada s bicikla. Od vjetra, zime ili ozljeda zaštitit ćeš se ako koristiš osobnu zaštitnu opremu dok voziš bicikl.

Zapamti!

Korisno je zaštititi se i „bolje je spriječiti nego liječiti“!

Kaciga za bicikliste

Kada voziš bicikl, zbog vlastite sigurnosti ali i zdravlja, moraš na glavi imati biciklističku kacigu.

Odaberi zaštitnu kacigu za bicikliste koja odgovara veličini tvoje glave, koju možeš pričvrstiti na jednostavan način i koja je svijetlih boja, jer će to pomoći ostalim sudionicima u prometu, naročito vozačima motornih vozila, da te lakše uoče.

Pazi!

Kaciga glavu čuva!

Naočale za bicikliste

Oči su jedan od najosjetljivijih organa ljudskog organizma. Potrebno ih je zaštititi za vrijeme vožnje, a najdjelotvorniju zaštitu pružaju naočale. One štite tvoje oči od prašine, mušica i sličnog, ali i od blještanja sunca.

Naočale ne smiju padati s glave i ne smiju biti premale ili ti pritiskati nos što otežava disanje.

Ostala osobna oprema

Radi sprječavanja ozljeda u slučaju pada s bicikla dobro je koristiti zaštitne rukavice za bicikliste i štitnike za laktove ruku.

Također se preporučuje nošenje majica dugih rukava i hlača s nogavicama, jer u slučaju pada ublažavaju ozljede ruku i nogu.

Reflektirajući prsluk (odjeća)

Jedno od zlatnih prometnih pravila prometa je: „Vidjeti i biti viđen“.

Da bi te drugi sudionici prometa bolje vidjeli i na vrijeme opazili kada upravljaš biciklom noću i danju u vrijeme smanjene vidljivosti, moraš biti opremljen sa žutim ili narančastim reflektirajućim prslukom ili reflektirajućom biciklističkom odjećom.

Odgovori na postavljena pitanja!

PROVJERI SVOJE ZNANJE!

Na svako postavljeno pitanje dana su dva ili više odgovora. Najmanje jedan od ponuđenih odgovora je točan, što znači da i svi odgovori mogu biti točni.

1. Kada u prometu na cesti upravljaš biciklom, obavezno moraš:

- a) voziti bos
- b) koristiti kacigu za bicikliste
- c) obući tamniju odjeću

2. Za osobnu zaštitu za vožnje biciklom, koristit ću?

- a) rukavice za bicikliste
- b) štitnike za laktove i koljena
- c) zaštitnu kremu za sunčanje
- d) kacigu za bicikliste

3. Umoran si nakon napornog treninga. Kako ćeš postupiti?

- a) vozit ću bicikl, jer je to baš fora
- b) neću sjediti na bicikl jer to može biti opasno
- c) odgurat ću bicikl kući

4. Na kolniku kojim voziš je šljunak i pijesak. Koje opasnosti možeš pretpostaviti i kako moraš voziti?

- a) ubrzaj da što prije prođeš šljunak i pijesak na kolniku
- b) vozi oprezno
- c) izbjegavaj naglo kočenje da ne izgubiš ravnotežu
- d) vozi sredinom kolnika

5. Na koje opasnosti moraš računati u situaciji kao na slici?

- a) na iznenadnu pojavu vozila iz suprotnog smjera
- b) na pojavu pješaka na pješačkom prijelazu
- c) na pojavu vozila iz bočne ulice
- d) na naglo uključivanje parkirano vozila u promet

6. Na koje opasnosti moraš računati u situaciji kao na slici?

- a) nailazak vozila iz suprotnog smjera
- b) iznenadnu pojavu pješaka između parkiranih vozila
- c) naglo uključivanje parkirano vozila u promet

7. Kako ćeš postupiti u situaciji kao na slici?

- a) povećati brzinu vožnje
- b) smanjiti brzinu vožnje
- c) biti pripravan za naglo kočenje

8. Približavaš se prijevoju ceste. Kako ćeš postupiti?

- a) usporit ćeš
- b) vozit ćeš sredinom prometnice
- c) vozit ćeš što bliže desnom rubu kolnika
- d) očekivat ćeš moguću pojavu vozila iz suprotnog smjera

9. Za sigurnu vožnju cestom

- a) osiguraj ispravnost svoga bicikla
- b) uvijek vozi oprezno i pažljivo
- c) dobro pazi na reklamne panoje uz cestu
- d) pazi na prometne znakove
- e) ne trebaš paziti na semafore jer su oni samo za motorna vozila

1. b, 2. a,b,d, 3. b,c, 4. b,c, 5. b,c,d, 6. b,c, 7. b,c, 8. a,c,d, 9. a,b,d

6. Komunikacija u prometu ili kako se sporazumijevati u prometu

Vodi računa o sebi u prometu - komuniciraj

Da bi se promet sigurno odvijao, vrlo je važno da se vozači jasno, pravodobno i nedvosmisleno sporazumijevaju. Neverbalna komunikacija (komunikacija bez riječi) među vozačima u prometu može biti: pokazivačima smjera, znakovima rukom, stop svjetlima, naizmjeničnim paljenjem dugih i kratkih svjetala, trubom, zvoncem, položajem vozila.

Znakovima u prometu vozači upozoravaju ili obavještavaju o svojoj namjeri druge sudionike prometa ili skreću pozornost na svoju blizinu.

Vozači bicikla koriste znakove rukom i znak upozorenja zvoncem.

Promjena smjera vožnje

Svaku promjenu smjera vožnje, pa i pomak u prometnoj traci moraš najaviti drugim sudionicima u prometu na propisan način odručenom rukom (lijevom ili desnom).

Do promjene smjera vožnje dolazi prilikom izvođenja određenih radnji biciklom: prestrojavanja, skretanja ulijevo ili udesno, polukružnog okretanja, obilaženja i pretjecanja.

Pri promjeni smjera vožnje poštuju propisane postupke za obavljanje određene radnje i redosljed njihovog izvođenja. To doprinosi tvojoj sigurnosti.

Pazi!

Svoj smjer vožnje promijeni tek kada je to sigurno i kada s time ne dovodiš u opasnost sebe i druge sudionike u prometu.

Prilikom promjene smjera vožnje obvezno moraš:

1. izvršiti provjeru prometnih uvjeta oko sebe, i to okretom glave preko ramena
2. dati znak rukom (odručenjem lijeve ili desne ruke)
3. prestati davati znak rukom po završetku radnje.

Usporavanje i zaustavljanje

Kada želiš usporiti i zaustaviti bicikl ili moraš naglo stati zbog neke opasnosti, uvijek postoji opasnost da vozilo iza naleti na tebe. Zato svoju namjeru moraš najaviti pravodobno znakom ruke.

Pazi!

Kada daješ odgovarajući znak rukom, upravljač držiš samo jednom rukom. Pazi da ne izgubiš stabilnost i ravnotežu.

Znak zvoncem

Znak zvoncem vozač bicikla daje zbog neposredne opasnosti i kako bi upozorio druge sudionike (pješaake, djecu, starije osobe) na svoju prisutnost.

Korištenje zvonca svedu na razumnu mjeru!

Zapamti!

Jako zvonjenje može uplašiti ili iznenaditi starije osobe ili djecu.

Nikad ne znaš kako će reagirati.

Budi oprezan i razmisli kada i kako koristiš zvonce u prometu.

Pazi!

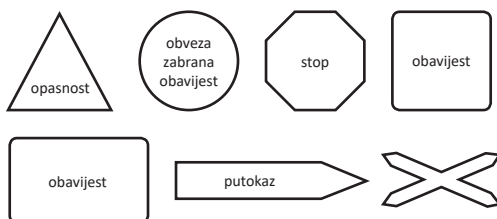
Obrati pozornost na znakove drugih sudionika u prometu, naročito na pokazivače smjera i stop svjetla! Oni ti život znače.

7. Prometni znakovi

Prometne znakove moraš poznavati

„U prometnu abecedu“ ubraja se i poznavanje prometnih znakova. Prema prometnim znakovima voziš u prometu na cesti, prepoznaješ opasnosti, voziš u određenome smjeru, paziš na druge sudionike prometa, ne voziš tamo kamo ne smiješ ili pratiš obavijesti i putokaze.

Prometne znakove moraš poznavati po obliku i boji, te poznavati simbole koji se nalaze u prometnim znakovima. Oblik, boja i simbol prometnog znaka određuje značenje prometnog znaka. Zato dobro upamti da je

Zapamti!

Trokut = opasnost!

Krug = zabrana, obveza ili obavijest!

Četverokut ili pravokutnik = obavijest!

Sve prometne znakove i način postupanja vozača bicikla nailaskom na određeni prometni znak naći ćeš na kraju ovog priručnika. Dobro ih zapamti, nauči njihovo značenje i kako ti valja postupati nailaskom na određeni prometni znak.

Znakovi opasnosti

Znakovi opasnosti upozoravaju na opasnost i obavještavaju te na vrstu opasnosti. Oni uvijek označuju blizinu mjesta ili približavanje dijelu ceste na kojem postoji određena opasnost.

Postavljaju se, u pravilu, prije mjesta opasnosti na udaljenosti 150 do 250 metara izvan naselja, a u naselju mogu biti postavljeni i bliže. Ovako postavljeni znakovi omogućavaju ti da se pripremiš na opasnost, prilagodiš brzinu vožnje te da pravilno i na vrijeme reagiraš.

Opasnosti na cesti

Bočni vjetar

Obilježeni pješački prijelaz

Djeca na cesti

Pazi!

Propustiš li točno i pravodobno reagirati prema prometnom znaku opasnosti to može biti jako opasno za tebe ili druge u prometu na cesti.

Znakovi izričitih naredbi (zabrana, obveza, ograničenje)

Ovi znakovi postavljaju se neposredno ispred mjesta zabrane, obveze ili ograničenja i njihovo značenje počinje upravo na tom mjestu. Oni prestaju važiti nakon znaka obavijesti o prestanku zabrane ili ako se ne ponove nakon raskrižja ili prema oznaci na dopunskoj ploči.

Prestanak svih zabrana

Znakovi zabrane

Znakovi zabrane označuju cestu ili dio ceste na kojem vrijedi zabrana. Trebaš dobro naučiti znakove zabrane kako bi u prometu postupio po njihovom značenju:

Zabrana prometa u oba smjera

Zabrana prometa u jednom smjeru

Zabrana prometa za bicikle

Zabrana prometa za mopede

Znakovi ograničenja

Znakovi ograničenja označuju cestu ili dio ceste na kojem vrijedi ograničenje.

Ograničenje brzine

Znakovi obveze

Znakovi obveze označuju površinu ili smjer kojim se sudionici u prometu moraju ili mogu koristiti, kao i ostale obveze sudionika u prometu.

Biciklistička staza

Obvezan smjer desno

Dopušteni smjerovi ravno ili skretanje udesno

Obvezno obilježnje s desne strane

Kružni tok prometa

Znakovi obavijesti

Znakovi obavijesti daju određene obavijesti i upute sudionicima u prometu.

Cesta s jednosmjernim prometom

Prednost prolaska prema vozilima iz suprotnog smjera

Obilježen prijelaz biciklističke staze

Pješačka zona

Područje smirenog prometa

Cesta s jednosmjernim prometom

Dopunske ploče i ostali znakovi i oznake

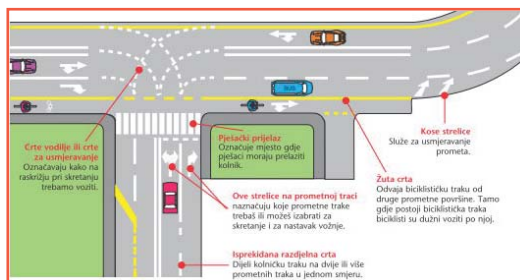
Dopunske ploče pobliže određuju značenje pojedinog prometnog znaka. Zajedno s prometnim znakom čine cjelinu.

Oznake na kolniku

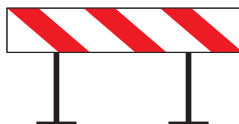
Oznake na kolniku čine uzdužne i poprečne crte, razdjelne crte, rubne i crte upozorenja. Uzdužne crte izvode se kao pune, isprekidane, jednostruke ili dvostruke. Mogu biti strelice - bijele, žute ili narančaste boje te ostale oznake.

Služe za usmjeravanje, obavještanje i vođenje sudionika u prometu. Da bi se bolje vidjele (noću i za smanjene vidljivosti), oznake na kolniku moraju imati i reflektirajuća svojstva.

Radovi na cesti

Posebnu pozornost povećaj kada se voziš cestom na kojoj se izvode radovi. Pazi na kretanje ostalih sudionika u prometu, pazi na osobe koje izvode radove i strojeve koje koriste. Poštuj prometne znakove kojima se obilježavaju radovi na cesti i koji uređuju odvijanje prometa na mjestu izvođenja radova.

Odgovori na postavljena pitanja!

PROVJERI SVOJE ZNANJE!

Na svako postavljeno pitanje dana su dva ili više odgovora. Najmanje jedan od ponuđenih odgovora je točan, što znači da i svi odgovori mogu biti točni.

1. Trokut kao oblik prometnog znaka predstavlja:

- a) zabranu kretanja vozila
- b) opasnost za vozila
- c) obavijest o kretanju vozila

2. Krug kao oblik prometnog znaka predstavlja:

- a) zabranu kretanja vozila
- b) opasnost za vozila
- c) obvezu za kretanje vozila

3. Kvadrat ili pravokutnik kao oblik prometnog znaka predstavlja:

- a) opasnost
- b) zabranu
- c) obavijest

4. Koji ti od prometnih znakova zabranjuje daljnju vožnju biciklom?

1   2   3   4

- a) znak broj 1
- b) znak broj 2
- c) znak broj 3
- d) znak broj 4

5. Kako ćeš postupiti nailaskom na ovaj prometni znak?

- a) sići ćeš s bicikla i nastaviti kretanje kao pješak
- b) nastaviti ćeš vožnju brzinom hoda pješaka
- c) okrenut ćeš bicikl i vratiti se u smjeru iz kojeg si došao
- d) posebnu pozornost obratit ćeš na djecu i pješake

6. Koji od prometnih znakova znači za tebe obvezni smjer vožnje?

1

2

3

- a) znak broj 1
- b) znak broj 2
- c) znak broj 3

7. Ovaj znak opasnosti postavljen je?

- a) točno na mjestu odakle vrijedi ova opasnost
- b) 150 do 250 metara prije mjesta ove opasnosti
- c) 800 metara prije ove opasnosti

Točni
odgovori:

1.b, 2.a,c, 3.c, 4.a,b,d, 5.b,d, 6.b, 7.a

8. Biciklom u prometu na cesti

Prisjeti se, bicikl je vozilo, a ti si vozač u prometu na cesti. Za tebe vrijede i prometni propisi i sigurnosna pravila kao i za sve ostale sudionike u prometu. Kao sudionik prometa imaš sva prava ali i odgovornosti za sigurno odvijanje prometa.

Pazi!

Tvoje pravo nije uvijek i tvoja sigurnost.

Ako vozeći bicikl u prometu namjeravaš obaviti neku radnju: uključiti se u promet, prestrojiti se, odnosno mijenjati prometnu traku, skrenuti ulijevo ili udesno, pretjecati, obilaziti, zaustaviti se, isključiti iz prometa ili drugo, znaj da to možeš učiniti samo ako time ne dovodiš u opasnost sebe ili druge sudionike u prometu.

Zapamti!

Svojim postupcima ne ometaj niti ugrožavaj druge sudionike u prometu.

Prije obavljanja neke radnje uvijek provjeri možeš li je izvesti na siguran način i bez ometanja drugih. Tek kad se uvjeriš kako možeš sigurno učiniti željenu radnju, trebaš to najaviti i pokazati (u pravilu) znakom ruke. Svoje namjere u prometu pokaži na vrijeme kako bi drugi sudionici u prometu mogli prilagoditi svoje ponašanje tvojim namjerama. Jasno i na vrijeme najavljuj svoje namjere odručenom rukom.

Pazi!

Posebno vodi računa o ravnoteži prilikom davanja znakova rukama. Vodi računa kada ćeš dati i koliko dugo ćeš davati znak rukom.

U prometu je najvažnije vidjeti i biti viđen. Na primjer: navečer imaš satove izvannastavnih aktivnosti u školi. U školu se želiš odvesti biciklom koji nema ispravno svjetlo ili ono ne radi. Ako je put do škole dobro osvijetljen javnom rasvjetom to bi se moglo izvesti, ali se NE SMIJE! Zašto? Ne samo zato što je to zabranjeno (bicikl nije tehnički ispravan), već i radi tvoje sigurnosti, jer te drugi sudionici u prometu neće vidjeti! Uvijek trebaš znati što želiš, što možeš i što smiješ činiti u prometu!

Ne zaboravi!

Izuzetno je važno provjeriti u kakvom je stanju tvoj bicikl prije uključivanja u promet.

Uključivanje u promet

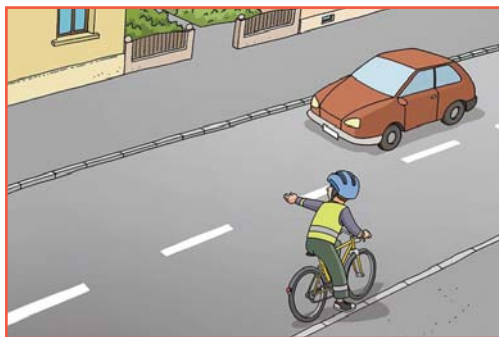
Zaustavljen si uz rub kolnika. Desna ti je noga na rubnjaku, a lijeva na pedali. Želiš se biciklom uključiti u promet.

Biciklom ćeš se uključiti u promet onda kada to za tebe bude najsigurnije. To će biti tek nakon što propustiš sve sudionike u prometu, vozila koja se kreću cestom na koju se uključuješ.

Ne zaboravi prilikom uključivanja u promet upozoriti ostale sudionike u prometu o svojoj namjeri!

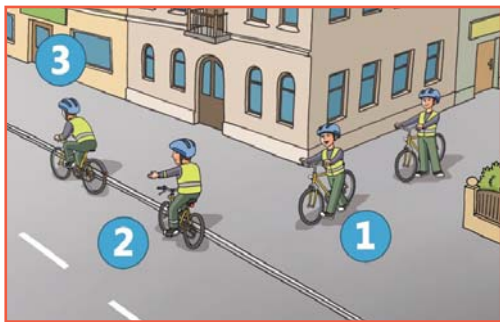
Pazi!

Provjera uvjeta, pogled preko ramena, znak rukom, uključivanje u promet.

Prilikom uključivanja u promet iz kućne veže, dvorišta, parkirnog prostora ili iz pješačke zone prije svega obrati pozornost na pješake koji se kreću nogostupom ili površinom koju moraš prijeći do kolnika. Najsigurnije je to učiniti gurajući bicikl do mjesta uključivanja. Osobitu pozornost posveti vozilima koja voze cestom na koju se uključuješ. Pravilno procijeni njihovu brzinu, udaljenost na kojoj se nalaze te njihov smjer vožnje.

Tek po provjeri prometne situacije i kad je to za tebe posve sigurno, obavijesti (znakom ruke) ostale o svojoj namjeri i uključi se u promet.

Guraj bicikl iz dvorišta do nogostupa. Zatim:

1. Provjeri ima li pješaka na nogostupu (provjera uvjeta) - PROPUSTI IH!
2. Stani uz rub kolnika, provjeri nailaze li vozila (provjera uvjeta) – PROPUSTI IH! Najavi svoju namjeru znakom ruke (odručena lijeva ruka).
3. Uključi se, ruku stavi na upravljač.

Pazi!

Ako prilikom uključivanja u promet na cestu moraš prijeći preko nogostupa, učini to kao pješak gurajući bicikl. Tako je sigurnije i za tebe i za pješake koji se kreću nogostupom.

Vožnja biciklom u prometu na cesti

Kolnik ceste, odnosno prometna traka su prometne površine namijenjene i za vožnju biciklom po cesti. Radi svoje sigurnosti biciklom u prometu na cesti vozi što bliže desnom rubu kolnika ili obilježene prometne trake koja se prostire uz desni rub kolnika. Takvom vožnjom osiguravaš više prostora bržim vozilima da mogu obaviti radnju pretjecanja.

Prilikom vožnje naročitu pozornost obrati na stanje desnog ruba kolnika (pijesak, šljunak, oštećenja kolnika, slivnici za vodu) i bočne smetnje uz desni rub kolnika. Ako postoje oštećenja ili prepreke uz desni rub kolnika vozi na dovoljnoj udaljenosti od njih. Nikada ih ne izbjegavaj naglim okretima upravljača, jer će te nažalost vrlo često drugi vozači pretjecati uz nedovoljni bočni razmak, a to bi moglo za tebe biti opasno!

Pazi!

Uspori, provjeri iza, obiđi oštećenje ili prepreku.

Biciklom ne smiješ sudjelovati u prometu na autocesti, brzjoj cesti, cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila i na cesti gdje je vožnja bicikla zabranjena prometnim znakom.

Pazi!

Ako vozeći bicikl naiđeš na jedan od ovih prometnih znakova, okreni bicikl i vrati se u smjeru iz kojega dolaziš.

Defenzivna vožnja bicikla

Uvijek u prometu imaj na umu da si ti jedan od najsporijih vozača sudionika prometa. Svojom vožnjom možeš ometati druge, brže vozače.

Zato, bez obzira na to što radiš u prometu na cesti, propusti druge i onda vozi.

Nikad ne brzaj. Polako i smireno u prometu. To ti ostavlja dosta vremena da uočiš – prepoznaš – odlučiš – pravilno i točno reagiraš! To je mudra vožnja!

Ako ti se bilo koja situacija u prometu učini opasnom, kompliciranom ili teško rješivom – uspori, stani – propusti. Kada se „situacija“ raščisti i za tebe postane sigurna – nastavi vožnju!

Ukoliko te neki drugi vozač ne propušta, iako bi trebao, ako je neki drugi vozač ili pješak pogriješio, ako te netko ne propušta uključiti se, ako ti nervozni vozači trube da se makneš s ceste, ne žesti se, uspori, stani i propusti ih!

Pazi na drugu djecu, starije i nemoćne osobe u svojoj blizini!

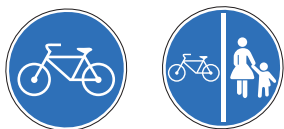
TO JE DEFENZIVNA VOŽNJA!

TO JE SIGURNA, OPREZNA I PAŽLIVA VOŽNJA!

TO JE ODLIKA NAJBOLJIH VOZAČA!

Biciklističke trake i staze

Što su biciklističke staze ili trake već znaš s prvih stranica ovoga priručnika. Biciklističke staze ili trake obilježavaju se prometnim znacima i oznakama na kolniku.

Ako uz cestu ili na cesti postoji biciklistička staza ili traka, vozi se po njoj. Biciklističke trake smještene su u pravilu uz desni rub kolnika pa je njihova površina često skliska i prljava i mogu imati različita oštećenja, što zahtijeva opreznu vožnju.

Biciklističke staze sigurnije su za vožnju bicikla jer su odvojene od ostalog prometa, ali valja biti oprezan zbog pješaka koji ih često koriste za svoje kretanje.

Zapamti!

Biciklističke staze i trake namijenjene su upravo tebi za vožnju bicikla. Tamo si siguran, ali ipak budi oprezan.

Postoje biciklističke staze i trake za dvosmjerni promet bicikla. Na njima vozi desnom stranom u smjeru kretanja.

Uz biciklističke staze često su i površine za kretanje pješaka. Pješaci znaju neodgovorno i nepažljivo hodati i po biciklističkoj stazi.

Vodi o tome računa, uspori, propusti ih, ti si ipak jači s biciklom, ako treba upozori ih zvoncem na svoju prisutnost.

Često i vožnja trakom za bicikle nije posve sigurna. Trake za bicikle su dio kolnika pa ih često neodgovorni i agresivni vozači koriste za vožnju, što ne bi smjeli.

Zato budi oprezan! Gledaj oko sebe. Svojim postupkom ispravljaj tuđe pogreške!

U gradovima, neodgovorni vozači znaju parkirati ili zaustaviti svoje automobile na biciklističkim stazama ili trakama. Da bi ih obišao biciklom, moraš prijeći ili na površinu za kretanje pješaka ili na prometnu traku uz biciklističku traku.

Čini to vrlo oprezno, provjeravaj!

Odgovori na postavljena pitanja!

PROVJERI SVOJE ZNANJE!

Na svako postavljeno pitanje dana su dva ili više odgovora. Najmanje jedan od ponuđenih odgovora je točan, što znači da i svi odgovori mogu biti točni.

1. Biciklom ne smiješ sudjelovati u prometu na:

- a) gradskim ulicama
- b) autocestama
- c) biciklističkim stazama i trakama
- d) cestama namijenjenim isključivo za promet motornih vozila
- e) brzim cestama

2. Za vožnju biciklom možeš koristiti:

- a) nogostup
- b) kolnik
- c) prometnu traku
- d) biciklističku traku
- e) biciklističku stazu

3. Za vrijeme vožnje biciklom ne smiješ:

- a) okretom glave provjeravati iza sebe
- b) skidati obje ruke s upravljača
- c) odručenjem ruke najaviti svoju radnju biciklom
- d) pridržavati se za drugo vozilo
- e) ugrožavati druge sudionike u prometu

4. Nakon kojih prometnih znakova možeš nastaviti kretanje kao pješak, gurajući bicikl?

1

2

3

4

- a) znaka broj 1
- b) znaka broj 2
- c) znaka broj 3
- d) znaka broj 4

5. Biciklističke staze ili trake namijenjene su za kretanje:

- a) pješaka
- b) motocikala
- c) bicikala
- d) mopeda

6. Na biciklističkoj stazi ili traci namijenjenoj za dvosmjerni promet bicikla, svojim biciklom vozit ćeš :

- a) desnom stranom u smjeru kretanja
- b) lijevom stranom u smjeru kretanja
- c) sredinom biciklističke staze ili trake

7. Prije obavljanja neke radnje biciklom u prometu moraš provjeriti uvjete u prometu da bi se:

- a) radnja izvela na siguran način
- b) radnja izvela uz što veću brzinu
- c) radnja obavila bez ometanja drugih

8. Da se biciklom uključiš u promet na cesti moraš prijeći nogostup. Nogostup ćeš prijeći:

- a) vozeći bicikl između pješaka
- b) hodajući i gurajući bicikl
- c) vozeći bicikl što većom brzinom

9. Koji je redoslijed radnji prije uključivanja u promet:

- a) dovoljna je provjera uvjeta prometa preko ramena
- b) najava uključivanja odručenjem ruke pa potom provjera uvjeta preko ramena
- c) provjera uvjeta preko ramena pa potom najava uključivanja odručenjem ruke

10. Vozeći bicikl u prometu zabranjeno ti je:

- a) skretanje ulijevo
- b) voziti u pravcu
- c) krivudanje po cesti
- d) slalom vožnja između vozila
- e) promjena prometne trake

**11. Pješaci ti hodaju po biciklističkoj stazi kojom voziš.
Kako ćeš postupiti?**

- a) jako ćeš zvoniti i dati im do znanja da su pogriješili
- b) biciklom ćeš što brže zaobići pješaka i odjuriti
- c) nasrnut ćeš biciklom na pješaka koji nema što raditi na tvojoj stazi
- d) lagano ćeš zvrnuti zvoncem pješaku kako bi ga upozorio na svoju prisutnost
- e) usporit ćeš, po potrebi stati i propustiti pješaka proći

Točni
odgovori:

1.b,d,e, 2.b,c,d,e, 3.b,d,e, 4.a,c, 5.c, 6.a, 7.a,c, 8.b, 9.c, 10.c,d, 11.d,e,

Mimoilaženje

Mimoilaženje je prolazanje vozilom pored drugog vozila koje se po istom kolniku kreće u suprotnom smjeru. Prilikom mimoilaženja ostavi dovoljan (lijevi) bočni razmak od vozila koje ti dolazi iz suprotnog smjera. Odmakni se od vozila koje ti dolazi ususret i s kojim se mimoilaziš što više udesno.

Budi spreman na udare vjetra kada se mimoilaziš s teretnim automobilima, a naročito kada za mimoilaženje nema dovoljno prostora zbog širine ceste.

Pazi!

Kod pomicanja bicikla udesno pazi na desni bočni razmak od prepreke (parkiranog automobila, slivnika uz rub ceste, nogostupa ili sličnog).

Posebno je opasno mimoilaziti se s vozilom na suženom dijelu ceste (most, suženje radi radova na cesti ili slično). Tu ti pomažu prometni znakovi.

Prednost prolaska za vozila iz suprotnog smjera

Zaustavi se! Propusti vozila iz suprotnog smjera.

Prednost prolaska prema vozilima iz suprotnog smjera

Možeš voziti prije vozila iz suprotnog smjera. Vozi oprezno! Ako vozač iz suprotnog smjera ne postupi prema znaku i ne propusti te, **postupi defenzivno**, stani, pričekaj da prođe i tek onda vozi suženjem ceste!

Obilaženje

Obilaženje je prolazanje vozilom pokraj zaustavljenog ili parkiranog vozila ili drugog objekta koji se nalazi na prometnoj traci kojom se vozilo kreće.

Obilazeći zaustavljeno vozilo ili drugu prepreku koja se nalazi na prometnoj traci kojom se krećeš, moraš radnju obaviti propisno i po točno utvrđenom redoslijedu.

Obvezno obilaženje s desne strane

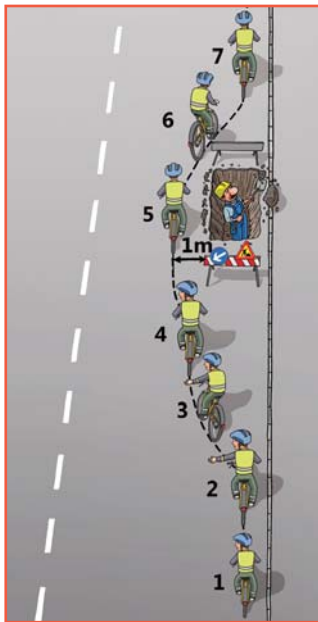

Obvezno obilaženje s lijeve strane

Obvezno obilaženje s lijeve i desne strane

Ukoliko obilaziš parkirana vozila, uvijek moraš pretpostavljati mogućnost da vozač ili putnik u vozilu iznenada otvore vrata. To za tebe može biti jako opasno ako ne držiš potreban razmak od parkiranih vozila.

Ako obilaziš, postupi na sljedeći način:

Prije svega okretom glave preko lijevog ramena provjeri promet iza sebe, odnosno uvjeri se da te neko vozilo ne pretječe ili je znakom najavilo pretjecanje.

Provjeri nailazi li vozilo iz suprotnog smjera. Ako ne, daj znak odručenjem lijeve ruke. Ako vozilo iz suprotnog smjera nailazi, odustani od obilaženja.

Tek kada je posve sigurno da nema opasnosti, obavi obilaženje.

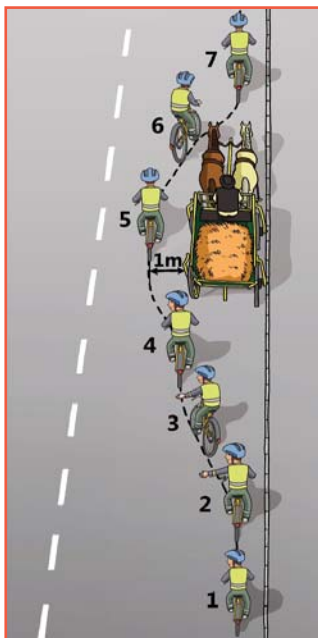
Što je moguće prije zauzmi ponovno položaj uz desni rub kolnika.

Pazi na razmak između tvog bicikla i prepreke koju obilaziš. Dovoljno se odmakni da ne zapneš za prepreku, ne udariš u nju ili da ne izgubiš ravnotežu.

Zapamti!

Za obilaženje ti je potrebno manje vremena i manji put nego kod pretjecanja, jer voziš pored prepreke ili vozila koje se ne kreće.

Pretjecanje

Pretjecanje je prolazanje vozila pored drugog vozila koje se kreće u istome smjeru.

Pretjecanje je jedna od najopasnijih radnji u prometu. Zašto? Prilikom pretjecanja prolaziš pored drugog, sporijeg vozila, a iz suprotnog smjera može naići drugo vozilo i u jednome se trenutku svi nađete u jednoj ravnini. Što ako cesta nije dovoljno široka?

Vozeći bicikl rijetko ćeš se naći u situaciji da pretječeš neko vozilo, ali će tebe često pretjecati druga vozila. Oba slučaja su za tebe opasna.

Pretječi uvijek s lijeve strane. S desne strane pretječi samo ono vozilo koje na raskrižju skreće ulijevo, a vozač daje znak lijevim pokazivačem smjera.

Pazi!

Ostavi dovoljan bočni razmak od vozila koje pretječeš.

Ako se nađeš u situaciji da moraš preteći neko vozilo (zaprežno vozilo, drugi bicikl, traktor), budi oprezan! Imaš li dovoljno brzine da prođeš pored vozila koje se sporije kreće ispred? Ako ne, odustani od pretjecanja.

Ako je vozilo sporo u odnosu na tvoju brzinu, postupi na isti način kao i kod obilaženja.

Prvo se uvjeri da to možeš obaviti na siguran način. Okretom glave preko lijevog ramena provjeri iza sebe, je li možda neko vozilo iza već započelo pretjecanje ili je to znakom najavilo.

Dobro gledaj nailazi li vozilo iz suprotnog smjera. Ako ne, daj znak odručenjem lijeve ruke. Ako vozilo iz suprotnog smjera nailazi, odustani od pretjecanja.

Pazi na bočni razmak od vozila koje pretječeš! Zauzmi ponovno položaj uz desni rub kolnika što je moguće prije.

Zapamti!

Za pretjecanje potrebno ti je više vremena i dulji put nego kod obilaženja, jer voziš pored vozila koje se kreće.

Ako se nađeš u situaciji da te pretječu brža vozila, zadrži smjer vožnje, pripremi se na bočni udar vjetra koji nastaje zbog veličine i brzine vozila koje te pretječe. To ćeš posebno osjetiti kada te pretječe teretni automobil ili autobus.

Vožnja kroz tunel

Rijetko ćeš se naći u situaciji da se svojim biciklom voziš kroz tunel.

No, ukoliko ti i bude slučaj, vozi oprezno jer se tvoje oči moraju priviknuti na slabije svjetlo kad ulaziš u tunel, odnosno na jače svjetlo kad iz njega izlaziš. Zato ako imaš sunčane naočale skini ih prije ulaska u tunel i ponovno ih metni neposredno prije izlaska iz tunela.

Računaj na smanjenu vidljivost!

Važno je da te drugi vozači na vrijeme uoče pa za vožnje kroz tunel moraš imati upaljena svjetla.

Vozi oprezno, ne zaustavljaj se u tunelu i ne okreći se polukružno biciklom.

Vožnja na prijelazu ceste preko željezničke pruge

Prijelaz ceste preko željezničke pruge u istoj razini pun je opasnosti i to naročito za vozača bicikla.

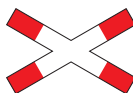
Pošto je to jako opasno mjesto radi posljedica koje se zbog nepažnje mogu dogoditi na mjestu prelaska ceste preko željezničke pruge, postoji niz prometnih znakova koji upozoravaju na iznimnu opasnost.

Prijelaz ceste preko željezničke pruge bez branika ili polubranika

Prijelaz ceste preko željezničke pruge s branicima ili polubranicima

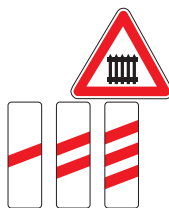
Andrijićin križ

Andrijićin križ

Približavanje prijelazu ceste preko željezničke pruge bez branika ili polubranika

Približavanje prijelazu ceste preko željezničke pruge s branicima ili polubranicima

Kada se približavaš prijelazu ceste preko željezničke pruge i uočiš crveno svjetlo koje trepće i čuješ zvono, odnosno ako su se branici i polubranici počeli spuštati, zaustavi svoj bicikl ispred prijelaza.

Nikada ne prelazi pored ili ispod spuštenih branika vozeći se ili gurajući bicikl.

Na nezaštićenim prijelazima nužan je poseban oprez!

Obvezno zaustavi bicikl. Pazi na udaljenost prednjeg kotača od kolosijeka. Lokomotiva i vagoni znatno su širi od kolosijeka. Dobro gledaj i slušaj, provjeri nailazi li vozilo po tračnicama. Vodi računa o tome da ti treba vremena da prijeđeš preko kolosijeka i da je prijelaz obično pun neravnina.

Pazi!

Tračnice (vlak, tramvaja) uvijek prelazi okomito, jer možeš lako pasti.

Zaustavljanje i parkiranje

Zaustavljanje je svaki prekid kretanja vozila u trajanju do tri minute, osim prekida koji se čini da bi se postupilo po znaku ili pravilu kojim se upravlja prometom.

Parkiranje je svaki prekid kretanja vozila u trajanju dužem od tri minute, osim prekida koji se čini da bi se postupilo po znaku ili pravilu kojim se upravlja prometom.

Da bi zaustavio ili parkirao svoj bicikl, moraš se isključiti iz prometa. Isključi se iz prometa - zaustavi bicikl tako da ne dovodiš u opasnost sebe ili druge sudionike u prometu i ne ometaš odvijanje prometa vozila i pješaka. Provjeri uvjete oko sebe, daj znak rukom da usporavaš ili da želiš stati.

Ne zaustavljaj bicikl naglim kočenjem i bez provjere, ne ometaj ostali promet.

Ne zaustavljaj se na obilježenom pješačkom prijelazu, na obilježenoj biciklističkoj stazi ili traci, u neposrednoj blizini raskrižja ili prijelaza ceste preko željezničke pruge.

Parkiraj svoj bicikl samo na za to predviđenim mjestima koristeći držače bicikla ili nožicu bicikla.

Ne ostavljaj svoj bicikl na prometnim površinama ili mjestima gdje tvoj bicikl predstavlja smetnju odvijanju prometa ili kretanju pješaka.

Kad parkiraš svoj bicikl, učini to tako da bicikl stoji uspravno, da ne pada na cestu ili nogostup i osiguraj ga od krađe. To možeš učiniti raznim mehaničkim uređajima. Mehanički uređaj protiv krađe treba pričvrstiti na okvir bicikla, a ne na neko slabo mjesto na biciklu (žbice na kotaču, čeličnu užad kočnica).

Zapamti!

Niti jedan uređaj protiv krađe nije posve siguran.

Odnos prema drugim sudionicima prometa

U prometu na cesti nikada nisi sam. Svi sudionici prometa dijele zajednički neke od prometnih površina. Zato se i moraju ponašati partnerski, kulturno, tolerantno i s međusobnim uvažavanjem. Samo tako mogu stvoriti sigurno ozračje i uvjete za sve.

Imaj ovo na umu kada voziš bicikl!

Zapamti!

Gledaj, provjeravaj, komuniciraj, ne ometaj druge i ne ugrožavaj „slabije“.

Kako se odnositi prema pješacima

Kao što na tebe moraju u prometu paziti „jači“ – vozači automobila i motocikala, tako i ti moraš paziti na „slabije“ i one koji su isti kao ti (druge bicikliste, pješake, starije i nemoćne, invalidne osobe, djecu, djecu koja voze dječja prijevozna sredstva) na prometnim površinama koje zajednički koristite.

Uvijek razmišljaj da si i ti pješak kad ne voziš bicikl.

Pazi!

Ne vozi bicikl nogostupom. Tako ugrožavaš pješake.

Pješačkom prijelazu približavaj se uvijek smanjenom brzinom i tako da se možeš zaustaviti ispred njega i propustiti pješake koji su već stupili na pješački prijelaz.

Vozi oprezno, brzinom hoda pješaka kada se približavaš pješačkom prijelazu gdje ti vozila ili objekti uz cestu smanjuju preglednost. Pješak ili dijete uvijek mogu iznenada istrčati pred tebe.

Nikada ne vozi bicikl nogostupom i preko obilježenog pješačkog prijelaza. Ugrožavaš slabije sudionike prometa!

Ako prelaziš biciklom preko obilježenog pješačkog prijelaza, sjeti se da je to površina za kretanje pješaka! Zato siđi s bicikla i guraj ga pored sebe. Pješački prijelaz prijeđi kao pješak.

Ne zaboravi !

Uvijek ustupi prednost pješacima.

Čak i onda kada ne postupaju u skladu s propisima.

Ne ostvaruj svoje pravo silom.

Ponašaj se kulturno!

Odgovori na postavljena pitanja!

PROVJERI SVOJE ZNANJE!

Na svako postavljeno pitanje dana su dva ili više odgovora. Najmanje jedan od ponuđenih odgovora je točan, što znači da i svi odgovori mogu biti točni.

1. Prije prijelaza ceste preko željezničke pruge obvezno moraš zaustaviti bicikl:

- a) ako se na svjetlosnom prometnom znaku naizmjenično pale crvena svjetla
- b) ako su se branici ili polubranici počeli spuštati
- c) ako je prijelaz ceste preko željezničke pruge nezaštićen

2. Koji ti od prometnih znakova daje prednost prolaska prilikom mimoilaženja s vozilom iz suprotnog smjera?

1

2

3

4

- a) znak broj 1
- b) znak broj 2
- c) znak broj 3
- d) znak broj 4

3. Prilikom obilaženja osobitu pozornost moraš obratiti na:

- a) bočni razmak od prepreke koju obilaziš
- b) brzinu vozila koje obilaziš
- c) vozila koja nailaze iz suprotnog smjera
- d) vozila koja se kreću iza tebe

4. Kad pretječeš neko vozilo, potreban ti je:

- a) kraći put nego kod obilaženja
- b) duži put nego kod obilaženja

5. Svoj bicikl parkirat ćeš na:

- a) obilježenom pješačkom prijelazu
- b) nosačima za ostavljanje bicikla
- c) biciklističkoj stazi ili traci
- d) na ulazu u kućnu vežu

6. Vozeći bicikl, obilježenom pješačkom prijelazu moraš se približavati:

- smanjenom brzinom
- povećanom brzinom
- s povećanim oprezom

7. Vozač na biciklu kreće se:

- propisno
- nepropisno
- po obilježenom pješačkom prijelazu
- po biciklističkoj traci
- po biciklističkoj stazi

8. Vozač na biciklu kreće se:

- propisno
- nepropisno

9. Voziš bicikl i naiđeš na ovaj prometni znak. Kako ćeš postupiti?

- síći ćeš s bicikla i nastaviti kao pješak gurajući bicikl
- nastavit ćeš voziti brzinom hoda pješaka
- vožit ćeš oprezno i paziti na djecu ako se igraju na cesti
- ubrzat ćeš kako bi što prije izašao iz ovoga područja

10. Vozeći bicikl naišao si na ovakvu prometnu situaciju.

- nastavit ćeš voziti brzinom hoda pješaka
- vožit ćeš oprezno i paziti na pješake i djecu koja hodaju ovim područjem
- síći ćeš s bicikla i nastaviti kao pješak gurajući bicikl

9. Promet na raskrižju

Raskrižja cesta su naročito opasna mjesta. Raskrižje je površina na kojoj se križaju dvije ili više cesta, a i prometna površina (trgovi i slično) koja nastaje križanjem, odnosno spajanjem cesta.

Na njima se događa velik broj prometnih nesreća (već godinama jedna trećina svih nesreća, jedna petina svih nesreća s poginulima i preko jedne trećine svih nesreća s ozlijeđenima u prometu na našim cestama). Upravo zbog toga se od sudionika prometa traži velika odgovornost i pozornost pri prilasku, prolasku i izlasku iz raskrižja.

U gradovima gdje su raskrižja velika (u građevinskom smislu), na kojima se prometom upravlja (policajac ili semafor) ili je odvijanje uređeno na više načina, u šumi prometnih znakova, oznaka na kolniku, gdje se raskrižjima kreće veliki broj različitih vrsta vozila (bicikli, automobili, kamioni, autobusi, tramvaji), kao i drugih sudionika prometa (pješači, djeca, starije osobe), pravi je „podvig“ sigurno proći mrežom takvih raskrižja na svome putu.

Približavanje raskrižju

Da bi sigurno prošao raskrižjem, moraš ga pravodobno uočiti i prepoznati. Raskrižje ćeš prepoznati prema postavljenim prometnim znakovima opasnosti, prema prekidu nogostupa, prema prekidu žive ili druge ograde, kuća ili vrtova, prema semaforu, prema znakovima STOP i TROKUT, prema nailasku vozila iz poprečnih smjerova, kao i prema policajcu koji upravlja prometom na raskrižju.

Prije raskrižja cesta (u pravilu izvan naselja), postavljaju se znakovi koji upozoravaju na blizinu raskrižja. Postavljaju se na dovoljnoj udaljenosti od raskrižja da svoju vožnju možeš prilagoditi opasnoj situaciji.

Spajanje sporedne ceste pod pravim kutom s lijeve strane

Raskrižje sa sporednom cestom pod pravim kutom

Spajanje sporedne ceste pod pravim kutom s desne strane

Raskrižje cesta iste važnosti

Raskrižje s kružnim tokom prometa

Spajanje sporedne ceste pod oštrim kutom s lijeve strane

Spajanje sporedne ceste pod oštrim kutom s desne strane

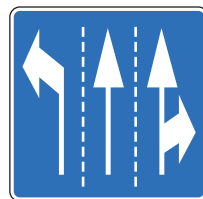
Za siguran prolazak raskrižjem potrebno je:

- na dovoljnoj udaljenosti zauzeti položaj u onoj prometnoj traci kojom namjeravaš proći raskrižje (prestrojiti se),
- prilagoditi brzinu vožnje prometnoj situaciji,
- voziti s povećanim oprezom pazeći na sve sudionike prometa,
- gledati, uočavati prometnu situaciju,
- predviđati moguće opasnosti, prepoznati prijetnje i opasnosti,
- utvrditi kako je uređen promet na raskrižju,
- utvrditi glavnu i sporednu cestu,
- utvrditi moguće smjerove kretanja vozila,
- utvrditi koga moraš propustiti na raskrižju,
- komunicirati – sporazumijevati se s ostalim sudionicima – davati znakove – pratiti znakove ostalih sudionika prometa.

Prestrojavanje

Prestrojavanje biciklom je zauzimanje takvog položaja u prometnoj traci i na takvoj udaljenosti od raskrižja ili drugog mjesta na cesti iz kojeg se na siguran način može izvesti sljedeća radnja biciklom (skretanje, okretanje, zaustavljanje).

Ponekad se trebaš prestrojiti vozeći bicikl, odnosno mijenjati prometne trake prema željenom smjeru vožnje. To je veoma opasna radnja kojom možeš dovesti u opasnost sebe i druge sudionike u prometu. Ovu radnju izvodi uvijek uz prethodnu provjeru i davanje znaka odručenom rukom.

Zapamti!

Imaj na umu da si ti najsporiji vozač i svojom vožnjom možeš ometati druge, brže vozače. Zato propusti druge i onda vozi.

Kako može biti uređen promet na raskrižju

Pravodobno si se prestrojio biciklom u onu traku kojom želiš proći raskrižjem. Usporio si vožnju da si ostaviš dosta vremena i uočiš kako je uređen promet na raskrižju. O tome ovisi kako ćeš voziti raskrižjem.

Prometom na raskrižju može upravljati policajac (znakovima koje daje sudionicima prometa) i semafori (prometnim svjetlima).

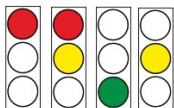
Osim toga, promet na raskrižju može se odvijati i prema prometnim znakovima te pravilima propuštanja vozila.

Čiji su znakovi važniji?

1

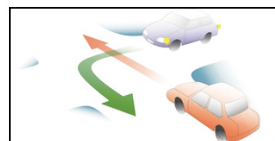
2

3

4

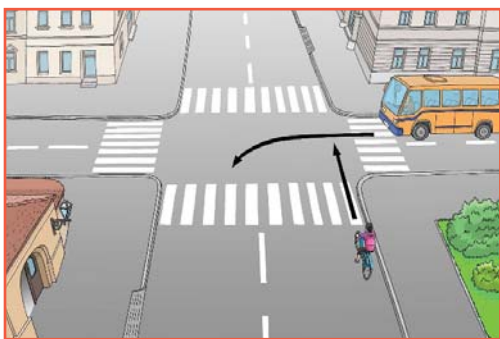

1. Ako na raskrižju prometom upravlja policajac, moraš voziti prema znakovima i naredbama policajca.
2. Ako nema policajca i prometom se upravlja semaforima, onda voziš prema prometnim svjetlima.
3. Ako nema semafora i promet se odvija prema prometnim znakovima, voziš raskrižjem u skladu sa značenjem prometnih znakova.
4. Ako nema ni prometnih znakova već se radi o raskrižju cesta istih važnosti, raskrižjem voziš prema pravilima propuštanja vozila!

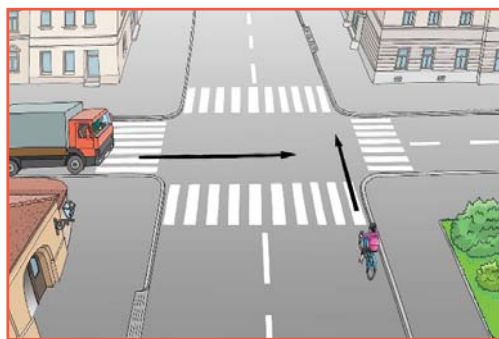
Odvijanje prometa na raskrižju prema pravilima propuštanja vozila

Kada se približavaš raskrižju cesta istih važnosti (ili u susretu s drugim vozilom), uvijek moraš propustiti vozilo koje ti nailazi s tvoje desne strane.

Uspori! Stani i propusti vozilo koje nailazi s tvoje desne strane. Potom prođi raskrižjem.

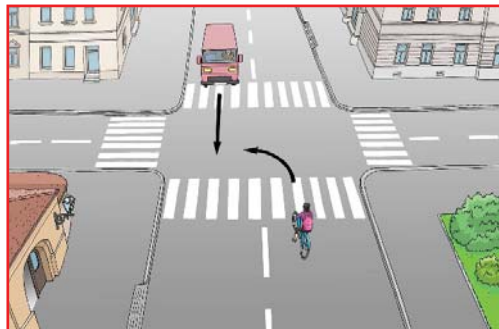
Vozač vozila koji ti dolazi s lijeve strane mora te propustiti. Vozi oprezno i budi pažljiv. Ne ostvaruj prednost na silu!

Na raskrižju cesta istih važnosti na kojem biciklom skrećeš ulijevo, moraš propustiti sva vozila koja nailaze iz suprotnog smjera i koja u odnosu na tebe zadržavaju smjer kretanja ili skreću udesno.

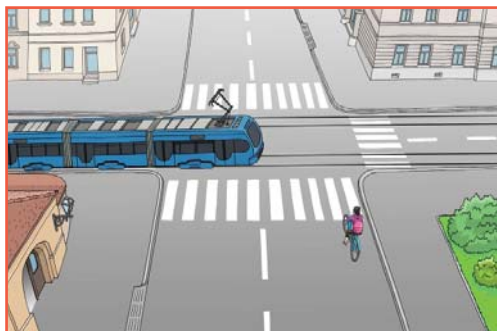
Uspori! Stani i propusti vozilo koje nailazi iz suprotnog smjera i skreće udesno. Potom skreni ulijevo.

Uspori! Stani i propusti vozilo koje nailazi iz suprotnog smjera i vozi ravno. Potom skreni ulijevo.

Na raskrižju cesta iste važnosti tramvaj, odnosno vozilo koje se kreće po tračnicama moraš uvijek propustiti bez obzira na to s koje ti strane nailazi.

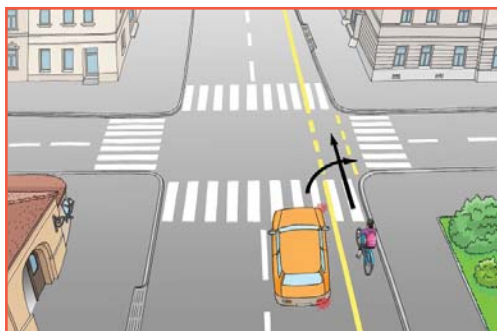
Ako se na raskrižju cesta iste važnosti biciklom s ceste bez suvremenog kolničkog zastora (zemljana cesta, makadam) uključuješ na cestu sa suvremenim kolničkim zastorom (asfalt, beton), propusti sva vozila koja se kreću tom cestom.

Ako na raskrižju cesta istih važnosti voziš biciklističkom stazom ili trakom, vozila koja skreću i presijecaju tvoj smjer vožnje dolazeći ti s leđa ili iz suprotnog smjera, moraju se zaustaviti i propustiti te.

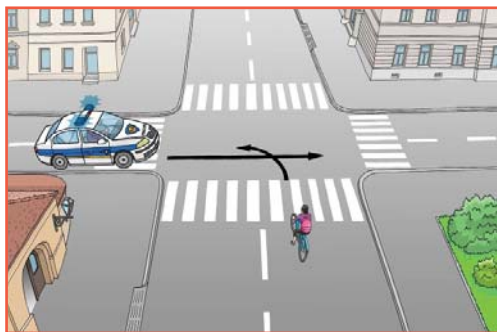
Budi pažljiv!

Gledaj oko sebe. Ne ostvaruj svoje pravo pod svaku cijenu. Vozi pažljivo.

Ukoliko na raskrižju cesta istih važnosti susretnješ vozila s pravom prednosti prolaska (hitna pomoć, policija, vatrogasci, vojna policija) koja daju posebnim uređajima svjetlosne i zvučne znakove, uvijek se zaustavi i propusti ih proći.

Isto postupi i u susretu s vozilima pod pratnjom. Poštuj znakove koje ti daju osobe iz vozila pod pratnjom.

O tvojoj obvezi posebne pažnje prema „slabijima“ u prometu već smo govorili.

Na raskrižju cesta iste važnosti, ali i u drugim situacijama, posebno pazi na pješake koji prelaze preko obilježenog pješačkog prijelaza ili kolnika ceste na koju se uključuješ.

Pješačkom prijelazu približavaj se oprezno, uvijek prilagođenom brzinom tako da svojim postupcima ne ugrožavaš pješake, odnosno tako da možeš na vrijeme usporiti bicikl i stati kako bi propustio pješake koji hodaju obilježenim pješačkim prijelazom ili su tek na njega stupili.

Pazi!

Uvijek stani i propusti pješake! Posebno pazi ako su pješaci djeca, stare i iznemogle osobe, slijepi ili druge invalidne osobe.

Odvijanje prometa na raskrižju prema prometnim znakovima

Odvijanje prometa na raskrižju može biti uređeno prometnim znakovima, odnosno promet se na takvim raskrižjima odvija u skladu sa značenjem prometnih znakova.

Pravodobno uočavanje i postupanje po njihovom značenju pomaže ti da sigurno voziš raskrižjem.

Cesta s
prednošću
prolaska

Položaj ceste
s pravom
prednosti

Raskrižje s
cestom s prednošću
prolaska

Položaj ceste
s pravom prednosti.
Pazi, uključuješ se
na cestu s prednošću
prolaska

Približavaš se raskrižju vozeći bicikl. Cesta kojom voziš obilježena je znakom „STOP“. Uspori i obvezno zaustavi bicikl. Spusti barem jednu nogu na kolnik.

Propusti vozila koja nailaze s lijeve i desne strane. Ako skrećeš ulijevo, propusti i ona vozila koja dolaze iz suprotnog smjera i u odnosu na tebe zadržavaju smjer kretanja ili skreću udesno.

Tek kada sva vozila prođu, kreni i prođi raskrižjem!

***STOP, stani, zaustavi bicikl i spusti nogu na kolnik!
Propusti sva vozila!***

Približavaš se raskrižju. Cesta kojom voziš obilježena je znakom „TROKUT“. Uspori, provjeri ima li vozila i propusti ona koja ti nailaze s lijeve i desne strane.

Ako skrećeš ulijevo, propusti i ona vozila koja dolaze iz suprotnog smjera i u odnosu na tebe zadržavaju smjer kretanja ili skreću udesno.

Propusti vozila koja se kreću cestom na koju se uključuješ!

Ako imaš dobru preglednost, vidiš dovoljno daleko na lijevu i desnu stranu ceste, a vozila ne nailaze niti s jedne strane, zaustavljanje bicikla nije obvezno. Nastavi voziti i oprezno prođi raskrižjem.

Približavaš se raskrižju. Cesta kojom voziš obilježena je znakom „Cesta s prednošću prolaska“.

Nalaziš se na „glavnoj cesti“, a to znači da te sva vozila koja dolaze s lijeve i desne strane moraju propustiti.

Cesta s prednošću prolaska. Vozi raskrižjem!

Ipak, bez obzira na to što se nalaziš na cesti s prednošću prolaska, kada ulaziš u raskrižje provjeri pogledom ulijevo i udesno nije li netko pogriješio i ne namjerava te propustiti.

Postupi defenzivno!

Uspori i propusti takvoga vozača!

Ne ostvaruj prednost na silu!

Ako raskrižjem na kojem je odvijanje prometa uređeno prometnim znakovima prolazi vozilo s prednošću prolaska koje daje zvučne i svjetlosne znakove, stani i propusti ga bez obzira s koje ti strane dolazi. Takvo vozilo ima prednost na raskrižjima na kojima je odvijanje prometa uređeno prometnim znakovima.

Stani i postupi i prema znakovima i naredbama osoba iz pratnje vozila pod pratnjom. Ta vozila imaju prednost prolaska.

Promet na raskrižju na kojem se prometom upravlja prometnim svjetlima

Kad se vozeći bicikl približavaš raskrižju na kojem se prometom upravlja semaforima, obrati pozornost na svjetla na semaforu.

Ponašaj se u skladu sa značenjem svjetala na semaforu!

**Crveno svjetlo
STOP**

**Zeleno svjetlo
SLOBODAN PROLAZAK**

Značenje pojedinih svjetala na semaforu:

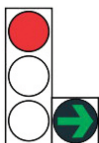
Crveno svjetlo - STOP, zabranjen prolazak raskrižjem. Spusti nogu na kolnik i čekaj pojavu zelenog svjetla.

Žuto svjetlo upaljeno istovremeno sa crvenim svjetlom - najavljuje skoru promjenu zabrane prolaska i paljenje zelenog svjetla. Raskrižjem ne smiješ proći jer još uvijek vrijedi zabrana dana crvenim svjetlom. Pripremi se za polazak. Čekaj pojavu zelenog svjetla.

Zeleno svjetlo - slobodan prolazak raskrižjem.

Zeleno treptavo svjetlo - najavljuje skoriji prestanak slobodnog prolaska raskrižjem i pojavu žutog i crvenog svjetla.

Žuto svjetlo - zabranjen prolazak raskrižjem. Ne ulazi u raskrižje, dolazi crveno svjetlo!

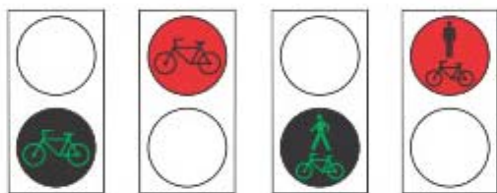
Dopunsko zeleno svjetlo u obliku strelice - dozvoljava ti vožnju u smjeru strelice iako je na semaforu crveno svjetlo, ali moraš propustiti sva vozila koja se kreću cestom na koju se uključuješ. Propusti pješake koji prelaze preko kolnika ceste u koju skrećeš.

Žuto treptavo svjetlo - obvezuje sve sudionike u prometu na kretanje uz povećani oprez, poštujući prometna pravila, prometne znakove ili znakove koje daje policajac.

Semafori za bicikliste i pješake

Na raskrižjima gdje uz obilježeni pješački prijelaz postoje i obilježene biciklističke staze ili trake za promet bicikala, promet može biti upravljan posebnim semaforima.

Ponašaj se u skladu sa značenjem svjetala na semaforu!

Pazi!

Svako nepoštivanje prometnih svjetala izuzetno je rizično i opasno po tvoj život.

Zapamti!

Uvijek vozi u skladu s prometnim svjetlima na semaforu.

Ako se približavaš raskrižju na kojem se prometom upravlja semaforima, a čuješ približavanje ili vidiš da dolazi vozilo s prednošću prolaska koje daje zvučne i svjetlosne znakove, znaj da takvo vozilo mora postupati kao i sva druga vozila - prema značenju prometnih svjetala. Takva vozila moraju stati na ulasku u raskrižje ako im je crveno svjetlo.

Promet na raskrižju na kojem prometom upravlja policajac

Na raskrižjima na kojima je velika gužva ili ne rade semafori, prometom može upravljati prometni policajac.

Kada se približavaš raskrižju na kojem prometom upravlja policajac, sjeti se da njegovi znakovi isključuju značenje prometnih svjetala na semaforu, prometnih znakova i prometnih pravila na raskrižju. Pozorno gledaj policajca, slijedi njegove upute i naloge koje daje položajem tijela, znakovima rukom, a možda i zviždaljkom ili palicom.

Dobro zapamti znakove policajca ispred i na raskrižju!

Njihovo značenje pojašnjeno je na slikama koje slijede:

→ tijelo u normalnom stojećem stavu ili tijelo u tom stavu s rukama vodoravno odručenim

Taj položaj znači da se sudionici u prometu koji dolaze iz smjera u kojem su okrenuta leđa odnosno prsa policajca moraju zaustaviti i ne smiju ući u raskrižje.

Ako se vozeći bicikl približavaš raskrižju na kojemu policajac upravlja prometom i stoji u položaju kao na slikama – stani!

- **desna ruka podignuta okomito s otvorenim šakom, dlanom prema lijevo**

Taj položaj znači obvezno zaustavljanje za sva vozila ispred raskrižja (i zabranu prelaska kolnika za pješake). Znak znači zabranu prolaska za sva vozila, osim onih koja se u trenutku kada je znak dat, ne mogu na siguran način zaustaviti.

Ako se vozeći bicikl približavaš raskrižju na kojemu policajac upravlja prometom i stoji u položaju kao na slici, bez obzira s koje mu strane prilaziš - stani! Doći će do promjene položaja policajca i znaka za sudionike prometa.

- **tijelo u normalnom stojećem stavu ili tijelo u tom stavu s rukama vodoravno odručenim**

Taj položaj znači da sudionici u prometu koji dolaze s bočnih strana policajca imaju pravo prolaska raskrižjem.

Ako se vozeći bicikl približavaš raskrižju na kojemu policajac upravlja prometom i stoji u položaju kao na slici, raskrižjem možeš voziti ravno, udesno i ulijevo.

Pazi!

Ako u toj situaciji želiš skrenuti ulijevo, propusti vozila koja iz suprotnog smjera zadržavaju smjer i voze ravno ili skreću udesno.

- **desna ruka vodoravno predručena s otvorenim šakom, dlanom prema lijevo**

Taj položaj znači zabranu prolaska za sve sudionike u prometu čiji smjer kretanja siječe smjer ispružene ruke.

Ako se vozeći bicikl približavaš raskrižju na kojemu policajac upravlja prometom i stoji u položaju kao na slici – stani! Ne smiješ ući u raskrižje jer predručena ruka sječe tvoj smjer kretanja.

Ako se vozeći bicikl približavaš raskrižju na kojemu policajac upravlja prometom i stoji u položaju kao na slici, raskrižjem smiješ voziti ravno, udesno i ulijevo. Predručena ruka sječe smjer kretanja vozila koja ti dolaze iz suprotnog smjera, tako da ta vozila ne smiju ući u raskrižje a ti možeš voziti ulijevo bez propuštanja vozila iz suprotnog smjera.

Ako se vozeći bicikl približavaš raskrižju na kojemu policajac upravlja prometom i stoji u položaju kao na slikama – stani! Ne smiješ ući u raskrižje.

→ **vodoravno odručena ili predručena ruka s dlanom otvorene šake usmjerenim prema određenom sudioniku u prometu**

Taj znak znači da se sudionik prometa prema kojemu je okrenut dlan (ili znak palicom) obvezno mora zaustaviti.

Ako se vozeći bicikl približavaš raskrižju na kojemu policajac upravlja prometom, a otvoreni dlan ili palicu usmjerio je prema tebi - stani!

→ **vodoravno predručena ruka savijena u laktu s otvorenom šakom (ili palicom) i kružno kretanje podlaktice i šake**

Taj znak znači da sudionik prometa u čijem se smjeru daje ovaj znak, mora ubrzati kretanje vozila.

Ako se vozeći bicikl približavaš raskrižju na kojemu policajac upravlja prometom, a dlanom ili palicom radi kružne pokrete usmjerene prema tebi - ubrzaj!

→ **lagano mahanje vodoravno odručenom ili predručenom rukom s otvorenom šakom, dlanom (ili palicom) okrenutim prema dolje**

Taj znak znači da sudionik prometa u čijem se smjeru daje ovaj znak, mora smanjiti brzinu kretanja vozila.

Ako se vozeći bicikl približavaš raskrižju na kojemu policajac upravlja prometom, a dlanom ili palicom lagano maše palicom gore – dolje prema tebi - uspori!

Ako se približavaš raskrižju na kojem prometom upravlja policajac, a čuješ približavanje ili vidiš da dolazi vozilo s prednošću prolaska koje daje zvučne i svjetlosne znakove, znaj da takvo vozilo mora postupiti kao i sva druga vozila - prema znakovima policajca.

Prati prometnu situaciju i postupke drugih vozača. Možda policajac zaustavi promet u raskrižju i propusti vozilo s prednošću prolaska.

Raskrižja s kružnim tokom prometa

Mnoga raskrižja, naročito u gradovima, riješena su tako da se promet odvija kružno. Znakovi uvijek najavljuju takva raskrižja zato jer je promet na njima vrlo opasan.

Na raskrižjima s kružnim tokom prometa vozi oprezno.

Ostala vozila voze u tvojoj blizini (bočno) i njihovo isključivanje iz kružnog toka može presijecati tvoj smjer kretanja.

Ako se isključuješ iz kružnog toka prometa, obvezno to najavi odručenjem desne ruke.

Pazi!

Propusti vozila u kružnome toku proći pa se tek potom uključi u kružni tok prometa.

Ako na ulasku u raskrižje s kružnim tokom prometa nema „TROKUT-a“ (što je vrlo rijedak slučaj), vozila koja su u kružnome toku moraju te propustiti uključiti se u kružni tok.

Ali sjeti se, svoje pravo ne ostvaruj na silu. Tuđe pogreške ispravi defenzivnom vožnjom!

Raskrižja s kružnim tokom prometa s dvije, tri ili više prometnih traka u kružnome toku, i na kojima postoji više prometnih traka za uključivanje u kružni tok - zbog vlastite sigurnosti i intenzivnog prometa nastoji izbjeći.

Ako ih moraš proći nastoj to učiniti kao pješak gurajući bicikl koristeći pješačke prijelaze ili pothodnike.

Postupci vozilom na raskrižju

Raskrižjem se najčešće vozi ravno, ali isto tako na raskrižju vozači skreću ulijevo, udesno, mimoilaze se, te polukružno okreću.

Ti postupci mogu na raskrižju biti dozvoljeni ali i zabranjeni.

Skretanje udesno

Na raskrižju želiš skrenuti udesno. Provjeri je li ti skretanje dozvoljeno ili ne.

Obvezan smjer
udesno

Na ovome raskrižju moraš skrenuti udesno!

Obvezan smjer
ravno

Na ovome raskrižju moraš voziti ravno! Znači da ne smiješ krenuti udesno!

Zabrana
skretanja udesno

Na ovome raskrižju ne smiješ skrenuti udesno!

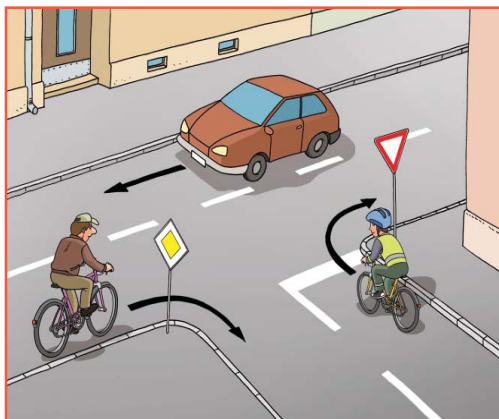
Dopušteni
smjerovi

Na ovome raskrižju smiješ skrenuti udesno!

Zabranjeni smjer

U ovu ulicu ne smiješ skrenuti!

Skretanje udesno obaviti ćeš vozeći bicikl uz desni rub kolnika ili prometnom trakom koja se prostire uz desni rub kolnika.

Obvezno prethodno provjeri okretom glave preko desnog ramena možeš li skretanje obaviti na siguran način. Potom, o svojoj namjeri obavijesti druge sudionike prometa odručenjem desne ruke. Skreni.

Ako ti je na ulasku u raskrižje znak STOP ili TROKUT, skretanje ćeš obaviti tek po propuštanju svih vozila koja voze po cesti u koju skrećeš.

Pazi na bočni razmak od nogostupa!
Propusti pješake koji prelaze kolnik!

Skretanje ulijevo

Na raskrižju želiš skrenuti ulijevo. Provjeri je li ti skretanje dozvoljeno ili ne.

Obvezan smjer
ulijevo

Na ovome raskrižju moraš skrenuti ulijevo

Zabrana
skretanja ulijevo

Na ovome raskrižju ne smiješ skrenuti ulijevo!

Dopušteni
smjerovi

Na ovome raskrižju smiješ skrenuti ulijevo!

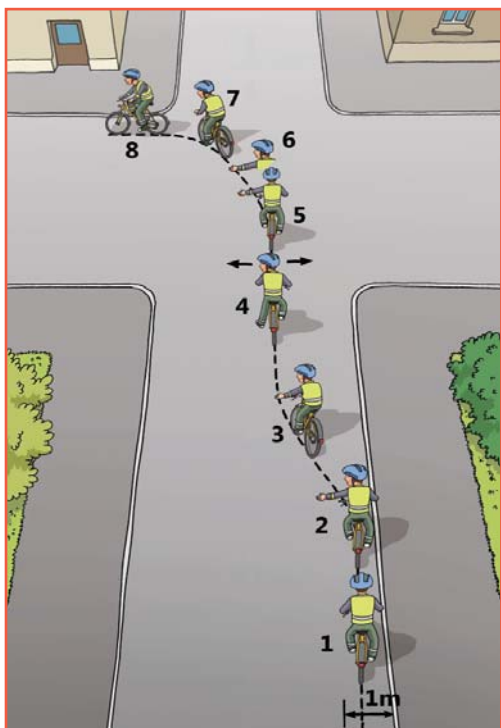
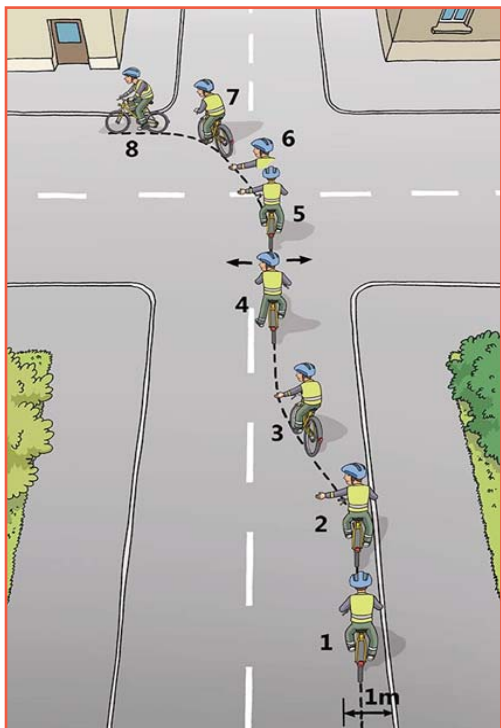

Zabrana prometa
u oba smjera

U ovu ulicu ne smiješ skrenuti!

Skretanje ulijevo za vozače bicikla je vrlo opasno jer je prije skretanja potrebno obaviti i radnju prestrojavanja. Skretanje ulijevo je opasno zbog presijecanja prometnih tokova vozila koja se kreću raskrižjem, a i zato što ti je potrebno više vremena za prolazak raskrižjem (puno više nego kod skretanja udesno).

Ako na kolniku postoji središnja razdjelna crta, prestrojavanje prije skretanja ulijevo obavi prema sredini kolnika (prema središnjoj razdjelnoj crti).

Prilikom skretanja ulijevo na raskrižju cesta koje imaju po jednu prometnu traku za kretanje vozila u svakome smjeru, dobro zapamti redosljed radnji koje moraš obaviti:

1. provjeri promet iza okretom glave preko lijevog ramena
2. najavi pomak u prometnoj traci prema sredini kolnika odručenjem lijeve ruke
3. vozi prema sredini kolnika (središnjoj razdjelnoj crti)
4. zaustavi se ispred ulaza u raskrižje (na crti preglednosti) i provjeri pogledom ulijevo i udesno cestu na koju ulaziš; propusti vozila koja ti nailaze s desne strane i vozila iz suprotnog smjera koja zadržavaju smjer ravno ili skreću udesno
5. ponovno odruči lijevu ruku i najavi skretanje
6. ponovno provjeri promet iza okretom glave preko lijevog ramena
7. skreći u luku da se približiš desnom rubu kolnika ceste na koju skrećeš
8. zauzmi položaj uz desni rub kolnika na cesti u koju si skrenuo i spusti lijevu ruku na upravljač.

Pazi!

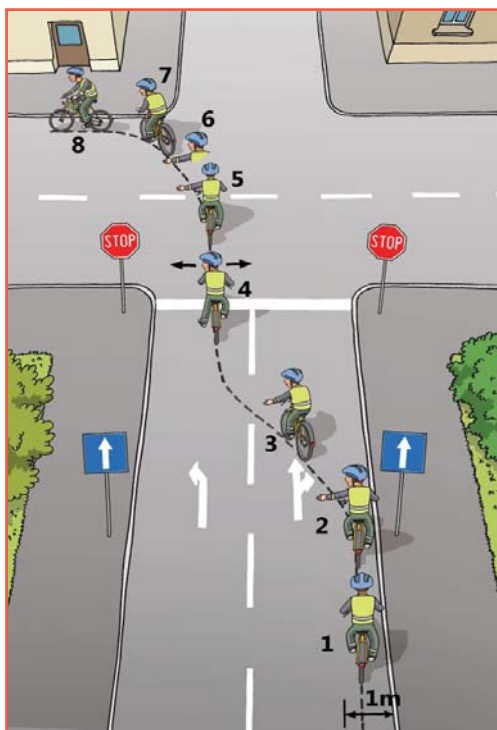
Pri skretanju ulijevo na raskrižju propusti pješake ako prelaze kolnik.

Ako na kolniku ne postoji središnja razdjelna crta prestrojavanje prije skretanja ulijevo obavi prema sredini kolnika (zamišljenoj središnjoj crti).

Postupak skretanja ulijevo posve je isti.

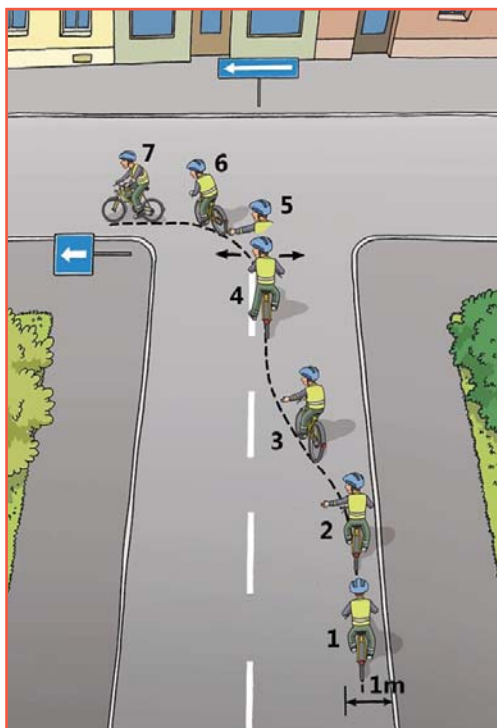
Ako bicikl voziš jednosmjernom ulicom (s dvije prometne trake u jednome smjeru) i želiš skrenuti ulijevo, skretanje ćeš obaviti iz krajnje lijeve prometne trake, po utvrđenom postupku.

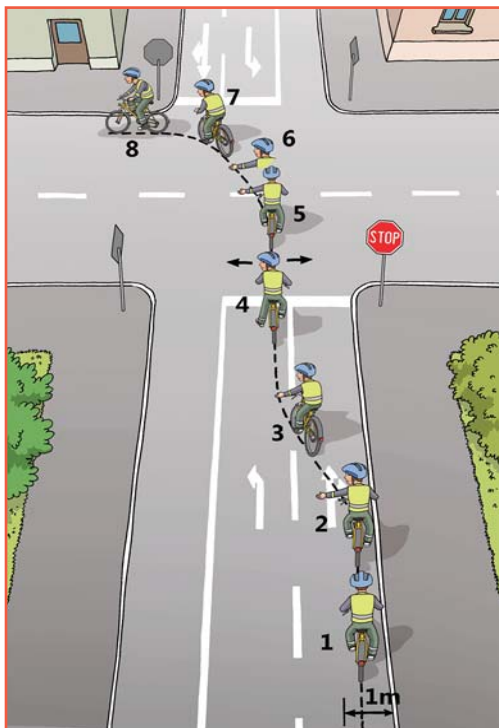
U situaciji kao na slici, raskrižjem ćeš voziti ulijevo tek kada propustiš sva vozila koja nailaze s lijeve i s desne strane po ulici u koju skrećeš.

Ako bicikl voziš ulicom s prometom u oba smjera i želiš skrenuti ulijevo u jednosmjernu ulicu, skretanje ćeš obaviti na isti način, ali u jednosmjernu ćeš ulicu skrenuti tako da se držiš lijeve strane jednosmjerne ulice (uz lijevi rub ceste – nogostup).

U situaciji kao na slici, u jednosmjernu ulicu skrenut ćeš ulijevo tek kada propustiš sva vozila koja voze jednosmjernom ulicom.

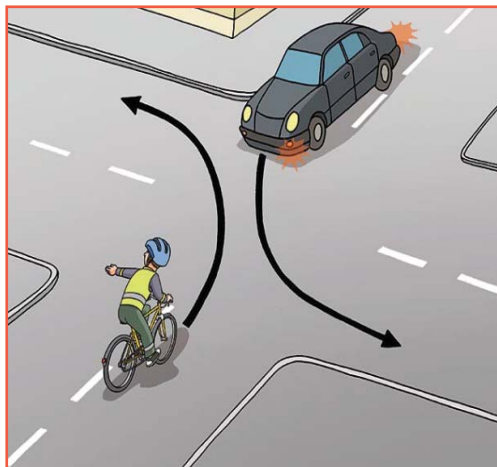

Ako bicikl voziš ulicom s dvije prometne trake u jednome smjeru, a na kojoj se promet odvija dvosmjerno i želiš skrenuti ulijevo, skretanje ćeš obaviti iz krajnje lijeve prometne trake, po utvrđenom postupku, s tim da se pravodobno prestrojiš u lijevu prometnu traku iz koje ćeš obaviti skretanje.

U situaciji kao na slici, raskrižjem ćeš voziti ulijevo tek kada propustiš sva vozila koja nailaze s lijeve i s desne strane po ulici u koju skrećeš, kao i vozila iz suprotnog smjera koja voze ravno ili skreću udesno.

Radi vlastite sigurnosti na građevinski velikim i širokim raskrižjima s po nekoliko prometnih traka u jednome smjeru, a na kojima se odvija intenzivan promet, skretanje ulijevo obavi tako da se isključiš iz prometa, siđeš s bicikla te raskrižje prođeš kao pješak, gurajući bicikl i krećući se preko obilježenih pješačkih prijelaza. To je za tebe sigurniji postupak!

Mimoilaženje na raskrižju

Kada na raskrižju skrećeš ulijevo i moraš se mimoići s vozilom iz suprotnog smjera koje isto skreće ulijevo, propusti ga sa svoje desne strane.

Pazi na desni bočni razmak od vozila s kojim se mimoilaziš!

Ako na raskrižju prometom upravlja policajac koji stoji u sredini raskrižja i daje vozačima vozila znakove, a ti biciklom skrećeš ulijevo – prođi ispred policajca, neka ostane s tvoje desne strane.

Polukružno okretanje

Vozeći bicikl, možda ćeš se naći u situaciji da se želiš vratiti u smjer iz kojega si došao. Ta radnja, okretanje biciklom na cesti za 180 stupnjeva kako bi se iz dotadašnjeg smjera kretanja uključio u suprotni prometni tok, zove se polukružno okretanje.

Polukružno okretanje biciklom obavi samo na mjestu gdje to nije zabranjeno prometnim znakom ili oznakama na kolniku uz obveznu provjeru i najavu svoje radnje. Pazi na promet vozila iza sebe i iz suprotnog smjera i ne ugrožavaj druge sudionike u prometu!

Dopušteni smjer
polukružnog
okretanja

Znak se postavlja ispred mjesta gdje počinje obveza polukružnog okretanja, kako bi se pripremio za tu radnju.

Zabrana
polukružnog
okretanja

Na ovome mjestu (raskrižju) ne smiješ se polukružno okretati!

Ne obavljaj polukružno okretanje na cestama s velikom gustoćom prometa! Sigurnije to obavi kao pješak.

Odgovori na postavljena pitanja!

PROVJERI SVOJE ZNANJE!

Na svako postavljeno pitanje dana su dva ili više odgovora. Najmanje jedan od ponuđenih odgovora je točan, što znači da i svi odgovori mogu biti točni.

1. Približavaš se raskrižju u situaciji kao na slici. Kako ćeš postupiti?

- zaustaviti bicikl zbog upaljenog crvenog svjetla na semaforu i čekati pojavu zelenog svjetla
- zaustaviti bicikl zbog prometnog znaka „STOP“
- nastaviti vožnju jer ti to dopušta položaj i znak policajca u raskrižju

2. Žuto treptavo svjetlo na semaforu upozorava te na:

- skoru pojavu crvenog svjetla
- povećani oprez
- zabranu prolaska kroz raskrižje

3. Koji od prometnih znakova znači da možeš skrenuti ulijevo?

1

2

3

- znak broj 1
- znak broj 2
- znak broj 3

4. Na što te upozorava prometni znak kao na slici?

- da voziš cestom s pravom prednosti prolaska
- da nailaziš na cestu s pravom prednosti prolaska
- na obvezu propuštanja svih vozila koja se kreću cestom na koju se uključuješ
- na obvezno zaustavljanje

5. Biciklista na slici vozi :

- propisno
- nepropisno
- po biciklističkoj stazi
- po biciklističkoj traci
- po nogostupu

6. Žuto svjetlo upaljeno istovremeno sa crvenim svjetlom najavljuje:

- skoru pojavu zelenog svjetla i prestanak zabrane prolaska kroz raskrižje
- skoro paljenje crvenog svjetla i zabranu prolaska raskrižjem
- slobodan prolazak kroz raskrižje

7. Koje ćeš sve radnje učiniti nailaskom na prometni znak kao na slici?

- usporiti vožnju
- obvezno se zaustaviti
- spustiti jednu nogu na kolnik
- propustiti sva vozila koja se kreću cestom na koju se uključuješ
- propustiti isključivo vozila koja ti nailaze s tvoje desne strane

8. Kako ćeš postupiti na raskrižju na kojem se nalazi prometna signalizacija kao na slici?

- zaustaviti bicikl zbog znaka „STOP“
- nastaviti vožnju uz povećani oprez
- nastaviti vožnju skretanjem ulijevo
- nastaviti vožnju ravno ili skrenuti udesno

9. Kako ćeš postupiti u situaciji kao na slici?

- propustiti vozilo koje nailazi s desne strane
- propustiti vozilo koje ti dolazi ususret i zadržava smjer kretanja
- voziti prije oba osobna automobila

10. Prije skretanja udesno obvezno se moraš kretati:

- uz središnju razdjelnu crtu na kolniku
- sredinom prometne trake
- uz desni rub prometne trake

11. Kako ćeš postupiti u situaciji kao na slici?

- voziti prvi kroz raskrižje
- propustiti oba osobna automobila
- voziti prije plavog osobnog automobila
- voziti prije srebrnog automobila

12. Približavaš se raskrižju kao na slici. Kako ćeš postupiti?

- voziti prvi kroz raskrižje
- voziti zadnji kroz raskrižje

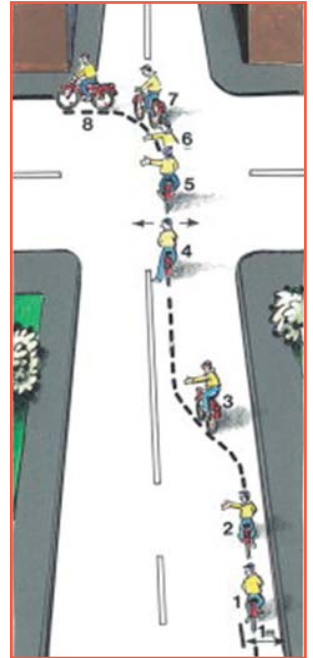
**13. Približavaš se raskrižju kao na slici.
Vozilo policije daje zvučne i svjetlosne znakove.
Kako ćeš postupiti?**

- a) voziti prije vozila policije, jer voziš ulicom s pravom prednosti prolaska
- b) propustiti vozilo policije

**14. Upiši broj sa slike koji odgovara radnji koju moraš učiniti
prilikom skretanja biciklom ulijevo.**

- najava pomaka u prometnoj traci prema sredini kolnika odručenjem lijeve ruke
- zaustavljanje ispred ulaza u raskrižje na crti preglednosti i provjera prometa na raskrižju
- zauzimanje položaja uz desni rub kolnika na cesti u koju si skrenuo
- provjera prometa iza okretom glave preko lijevog ramena
- vožnja prema središnjoj razdjelnoj crti
- obje ruke na upravljaču
- provjera prometa iza prije samog skretanja ulijevo
- skretanje ulijevo uz vožnju pravilnim lukom

1.c, 2.b, 3.a,b, 4.b,c, 5.b,e, 6.a, 7.a,b,c,d, 8.b,d, 9.c, 10.c, 11.b, 12.b, 13.b, 14.

10. Vožnja noću i u uvjetima smanjene vidljivosti

Sigurno ćeš biti ponekad u prilici da se biciklom iz škole, igre ili od prijatelja vraćaš u sumrak ili možda čak noću. Tada si u velikoj opasnosti ako se nisi pripremio za takve uvjete vožnje.

Noću, u sumrak, ali i po magli, ne samo što ti ne vidiš dobro (jer je smanjena vidljivost) već si i u opasnosti da tebe drugi sudionici prometa ne vide ili te prekasno uoče.

Što je smanjena vidljivost?

Smanjena vidljivost postoji ako zbog nepovoljnih atmosferskih ili drugih prilika ne možeš jasno uočiti druge sudionike u prometu ili prometni znak na udaljenosti od najmanje 200 m na cesti izvan naselja, odnosno od najmanje 100 m u naselju.

Zbog toga, noću, ali i danju u uvjetima smanjene vidljivosti, na biciklu moraš imati upaljena svjetla – naprijed i na stražnjem dijelu bicikla.

Pazi!

Vožnja noću i s upaljenim svjetlima puna je opasnosti.

Provjeravaj ispravnost svjetala i katadioptera na svom biciklu.

Slabo su uočljiva oštećenja kolnika, izmjenjuju se osvijetljeni i tamni dijelovi ceste što otežava sigurnu vožnju. Vozila koja ti dolaze u susret, zasljepljuju te svojim svjetlima. Pješaci u tamnoj odjeći koji se kreću uz rub kolnika nisu uočljivi. Sve su to razlozi koji od tebe traže posebnu pozornost i oprez.

Da ne bi predstavljao opasnost za druge sudionike prometa (ali da bi tako i sam bio puno sigurniji) kad voziš bicikl noću ili danju za smanjene vidljivosti, uz upaljena svjetala, nastoj imati svjetliju odjeću, odjeću s reflektirajućim dijelovima, reflektirajući prsluk, ruksak s reflektirajućim trakama, kabanicu s reflektirajućim trakama, reflektirajuće privjeske ili reflektirajuće plastične savitljive trake (snap trake) oko ruku ili nogu, a dužan si imati reflektirajući prsluk ili reflektirajuću biciklističku odjeću.

Na taj će te način drugi vozači i sudionici prometa lakše i pravodobno uočiti u prometu!

11. Postupak u slučaju prometne nesreće

Što se smatra prometnom nesrećom?

Prometna nesreća je događaj na cesti izazvan kršenjem prometnih propisa, a u kojem je sudjelovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojem je najmanje jedna osoba ozlijeđena ili poginula, ili u roku od 30 dana preminula od posljedica te prometne nesreće, ili je izazvana materijalna šteta.

Dakle, prometna nesreća je slučajan događaj koji u prometu na cestama nastaje češće uslijed pogrešaka, neznanja ili pogrešnih postupaka vozača i pješaka, a u manjoj mjeri kao posljedica neispravnosti vozila ili stanja ceste.

Nije nam želja da te uplašimo, ali ti ipak želimo ukazati na neke činjenice koje bi te trebale ponukati da sve naučeno primijeniš kao sudionik prometa na cestama kao vozač bicikla, ali i kao pješak. Naravno niti to ne mora biti dovoljno jamstvo da ti se nesreća neće dogoditi.

Zapamti!

Zbog toga, dok voziš bicikl, misli i postupaj u skladu s naučenim kako ti se nesreća ne bi dogodila.

Kako se događaju prometne nesreće?

Prometna nesreća se može dogoditi zbog niza razloga (čimbenika nastanka prometnih nesreća). Najčešće su to:

- Subjektivni razlozi (neprikladna ponašanja, umor, bolest, alkohol, nedovoljna znanja, iskustvo ili vještine)
- Objektivni razlozi (neispravno vozilo, stanje prometne površine, okruženje)

U prometnoj nesreći možeš sudjelovati, možeš ju skriviti, ali i na nesreću možeš naići vozeći bicikl. Bez obzira o kojem se slučaju radi sigurno ćeš se uplašiti, ali ne paničari i upamti:

- ne bježi s mjesta prometne nesreće
- zamoli odrasle osobe da obavijeste policiju i po potrebi hitnu pomoć
- pričekaj dolazak policije i hitne pomoći
- zamoli nekoga da obavijesti tvoje roditelje
- ako imaš mobitel – učini to sam!

Da bi mogao nazvati policiju ili hitnu pomoć moraš znati važne brojeve:

- 192**   policija
- 194**   hitna pomoć
- 193**   vatrogasci
- 112**   jedinstveni broj za hitne slučajeve

12. Školske prometne jedinice

U blizini osnovnih škola i dječjih ustanova, na pješačkim prijelazima, prometom često upravljaju pripadnici školskih prometnih jedinica.

Pripadnici školskih prometnih jedinica, u zonama osnovnih škola na obilježenim pješačkim prijelazima, osiguravaju prijelaz djece preko kolnika. Stojeći uz pješački prijelaz u posebnoj odori, stop pločicom zaustavljaju vozila kako bi djeca mogla sigurno prijeći kolnik.

Školske prometne jedinice mogu se organizirati dobrovoljno u osnovnim školama.

Osnovna škola donosi odluku o organiziranju školske prometne jedinice. Odluku donosi samostalno ili na prijedlog policije ili na prijedlog jedinice lokalne samouprave.

Škola određuje voditelja školske prometne jedinice. U pravilu, voditelj je učitelj tehničke kulture. Voditelj provodi anketu među učenicima viših razreda (šestog, sedmog ili osmog razreda). Ako učenici iskažu želju za rad u školskoj prometnoj jedinici, voditelj odabire buduće pripadnike školske prometne jedinice. Nepisano pravilo je da pripadnici školske prometne jedinice imaju navršeni 12 godina života. Nije propisan najmanji ili najveći broj pripadnika. Iskustvo je pokazalo da broj pripadnika školske prometne jedinice ne bi trebao biti manji od petnaest pripadnika. Što je više pripadnika školske prometne jedinice to je, zbog njihovih ostalih obveza, lakše organizirati njihov rad. Od roditelja traži se pismena suglasnost za rad njihove djece u školskoj prometnoj jedinici.

Nakon provedenog postupka odabira pripadnika školske prometne jedinice voditelj kontaktira policiju, odnosno predstavnika policijske uprave koji je nadležan za rad školskih prometnih jedinica.

Na zahtjev policije jedinica lokalne samouprave osigurava propisanu opremu za pripadnike školske prometne jedinice (u praksi pripadnici školskih prometnih jedinica od dijelova odore i opreme koriste reflektirajući prsluk i kapu te stop pločicu s natpisom STOP). Opremu se ne osigurava za svakog pripadnika školske prometne jedinice, već je bitno da odoru ima pripadnik školske prometne jedinice koji upravlja prometom ispred pješačkog prijelaza. Oprema se čuva u posebnoj prostoriji u škole.

Voditelj školske prometne jedinice uz pomoć policije osposobljava pripadnike za rad. Osposobljavanje obuhvaća prometno – preventivni odgoj, pravila prometa, poznavanje prometnih znakova i upravljanje prometom, a najvećim dijelom izvodi se praktičnim vježbama na školskom prometnom poligonu ili na školskom igralištu.

Predstavnik policije s voditeljem školske prometne jedinice određuje mjesto za rad pripadnika školske prometne jedinice, odnosno određuje obilježeni pješački prijelaz u neposrednoj blizini škole na kojem će pripadnici školske prometne jedinice osiguravati prijelaz djece preko kolnika.

Policija od nadležnog tijela jedinice lokalne samouprave traži postavljanje prometnog znaka „školska patrola“.

Voditelj školske prometne jedinice u dogovoru s policijom određuje vrijeme rada pripadnika školske prometne jedinice, vodeći računa o tome da su „pokrivena“ razdoblja kada se u zoni škole kreće najveći broj djece. U pravilu se upravlja prometom pola sata u vrijeme dolaska učenika u školu te u vremenu odlaska

najvećeg broja učenika iz škole. Nadzor rada pripadnika školske prometne jedinice, uz pomoć policije, obavlja voditelj školske prometne jedinice.

Policija svakom pripadniku školske prometne jedinice izdaje iskaznicu.

Školska prometna jedinica sudjeluje u svim aktivnostima povezanim s prometom i to:

- održavaju predavanja o pravilima sudjelovanja u prometu na cestama za učenike nižih razreda,
- izrađuju oglasnu ploču s pregledom svojeg rada, o pravilima prometa i sigurnosti u prometu,
- o istom se piše u školskom listu i na web stranicama škole,
- posjećuju učenike ozlijeđene u prometnim nesrećama,
- posjećuju prigodne izložbe, tribine ili predavanja vezana uz promet,
- organiziraju preventivne akcije s ciljem povećanja sigurnosti djece u prometu,
- sudjeluju u prigodnim preventivnim akcijama koje organizira škola, policija ili neka druga institucija.

Zapamti!

Poštuj znakove koje daju pripadnici školske prometne jedinice i postupaj po njihovim uputama.

Oni imaju zadaću osigurati nesmetan i siguran prijelaz preko ceste tvojim vršnjacima i prijateljima na putu u školu ili iz škole.

U blizini škola, dječjih ustanova gdje nisu prisutni pripadnici školskih prometnih jedinica, pješačkih zona, mjesta za rekreaciju i šetnju možeš naići na izbočine na cesti koje zahtijevaju smanjenje brzine vožnje. Nazivamo ih „ležećim policajcima“.

Smanji i ti svoju brzinu i pazi na pješake i djecu.

Literatura:

Brevete de Securite routiere: Guide pratique Securite routiere, 1997.

Ministère de l'Éducation national, Ministère des Sports, et all: Cyclotourisme à l'école, Un outil d'éducation citoyenne, Paris 2014.

Grupa autora: Biciklom u prometu, Izmijenjeno izdanje, Hrvatski autoklub, Zagreb, 2008.

Grupa autora: Postani vozač, Priručnik za osposobljavanje i polaganje vozačkog ispita A1, A2, A B i BE kategorije vozila, Prometni priopisi i sigurnosna pravila, Izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Hrvatski autoklub, Zagreb, 2016.

Grupa autora: Škola vožnje, Priručnik za osposobljavanje kandidata za vozača mopeda, Hrvatski autoklub 1997.;

http://www.who.int/roadsafety/decade_of_action/en/

Kuclar Helga: S kolesom v promet, Ljubljana, 1998.

Le cyclopatrique, Editions Nationals du Permis de Conduire;

Ministarstvo pomorstva, prometa i veza, Hrvatski savjet za sigurnost: Za siguran put vašeg djeteta

Ministarstvo pomorstva, prometa i veza, Hrvatski savjet za sigurnost: Život je u vašim rukama, Autoklub, Zagreb, 2001.

Ministère de l'Équipement, des Transports et du Logement: Securite routiere

Ministère de l'Aménagement du Territoire, de l'Équipement, et des Transports: Instruction et recommandations pour la prise en compte des cyclistes dans les aménagements de voirie, 1995.;

Porekar Tomaž, Kmetič France: Za sigurniju vožnju, Koper 1988.

Porfiri Emilio, Ricci Riccardo: Come si va in bicicletta, Tivoli 1969.;

Pravilnik o prometnim znakovima, signalizaciji i opremi na cestama, Narodne novine, 33/05.

Pravilnik o znacima što ih sudionicima u prometu na cestama daju ovlaštene osobe, Narodne novine, 9/93, 57/96.

Program osposobljavanja za upravljanje biciklom i biciklističkog ispita te obrazac potvrde o osposobljenosti za upravljanje biciklom, Narodne novine, 5/16.

Stella Ivo: Mladi i bicikl, 1998.;

Svet SR Slovenije za preventivo in vzgojo v cestnem prometu: Kaj veš o prometu, Ljubljana 1975.;

Vogel: Fahren lernen, Prüfbogen, Alle amtlichen Prüfungsfragen für die Mofaausbildung, München, 1999.;

Vogel: Fahren lernen, Prüfbogen, Alle amtlichen Zusatzfragen für die Klasse M, München 1999.;

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Narodne novine, 87/08., 86/09., 92/10., 105/10., ispr., 90/11., 16/12., 86/12., 94/13. i 152/14.

Zakon o sigurnosti prometa na cestama, Narodne novine, 67/08., 48/10., 74/11., 80/13., 158/13., 92/14. i 64/15.

Prilog 1.

Prometni znakovi

Prilog 1. Prometni znakovi

Prometni znakovi su abeceda komunikacije u cestovnom prometu. Prometne znakove moraš poznavati, razumjeti i postupati u skladu s njima.

Prometni znakovi su određeni oblikom, bojom i simbolom na znaku. Svaki znak ima svoje ime, no u prometu je mnogo važnije poznavati značenje prometnog znaka, jer o njemu ovisi tvoje postupanje.

Vrste znakova u prometu

1. Znakovi opasnosti		Uređuju promet
2. Znakovi izričitih naredbi		
3. Znakovi obavijesti 1a. 2a. 3a. Dopunske ploče		
4. Znakovi obavijesti za vođenje prometa		Vode promet
5. Promjenjivi prometni znakovi		
6. Prometna svjetla i svjetlosne oznake		Upravljaju prometom
7. Oznake na cesti		Usmjeravaju, obavještavaju i vode

Kako ćeš učiti prometne znakove?

Prvo nauči vrstu i naziv prometnog znaka. Za sigurnu vožnju važno je znati značenje i postupanje u skladu s prometnim znakom.

Znak je važno na vrijeme uočiti, prepoznati, razumjeti i točno postupiti prema značenju (poruci) znaka.

Zapamti!

Znakovi se gledaju (čitaju) u smjeru vožnje odozdo prema gore, i s lijeva na desno!

Za lakše i jednostavnije učenje, kao i praktičnu primjenu, koristi sljedeći redoslijed kod učenja prometnih znakova:

- naziv prometnog znaka,
- značenje prometnog znaka,
- razumijevanje poruke prometnog znaka,
- postupak prema prometnom znaku.

Uz prometne znakove može biti pridodana dopunska ploča koja pobliže određuje značenje prometnog znaka. Dopunska ploča može se od nositi na vrijeme, razmak, dužinu dionice ili na vrstu vozila.

ZNAKOVI OPASNOSTI

ZNAKOVI OPASNOSTI - upozoravaju na opasnost i obavještavaju o prirodi opasnosti, odnosno označuju blizinu mjesta na cesti ili približavanje dijelu ceste na kojem postoji određena opasnost.

Opasnosti na cesti

Ukazuje na opasnost za koju nije predviđen poseban znak opasnosti. Često dopunska ploča označava vrstu opasnosti. Smanji brzinu i očekuj opasnost.

Raskrižje cesta iste važnosti

Smanji brzinu i povećaj oprez. Postupno se približavaj i usmjeri pogled na vozila s bočnih strana. Pripravi se na zaustavljanje. Propusti vozila s desne strane.

Raskrižje sa sporednom cestom pod pravim kutom

Povečaj pozornost. Imaš prednost pred vozilima koja dolaze s lijeve ili desne strane.

Spajanje sporedne ceste pod pravim kutom s lijeve strane

Cesta se spaja pod pravim kutom s lijeve strane. Povečaj pozornost i prilagodi brzinu. Imaš prednost pred vozilima koja dolaze s lijeve strane.

Spajanje sporedne ceste pod pravim kutom s desne strane

Cesta se spaja pod pravim kutom s desne strane. Povečaj pozornost i prilagodi brzinu. Imaš prednost pred vozilima koja dolaze s desne strane.

Spajanje sporedne ceste pod oštrim kutom s lijeve strane

Cesta se spaja pod oštrim kutom s lijeve strane. Povečaj pozornost i prilagodi brzinu. Imaš prednost pred vozilima koja dolaze s lijeve strane.

Spajanje sporedne ceste pod oštrim kutom s desne strane

Cesta se spaja pod oštrim kutom s desne strane. Povečaj pozornost i prilagodi brzinu. Imaš prednost pred vozilima koja dolaze s desne strane.

Zavoj ulijevo

Smanji brzinu vožnje. Povečaj pozornost. Ne sijeci zavoj, možeš izazvati sudar. Ne pretječi.

Zavoj udesno

Smanji brzinu vožnje. Povečaj pozornost. Treba se pripremiti na mimoilaženje. Ne pretječi.

Dvostruki zavoj ili više uzastopnih zavoja od kojih je prvi nalijevo

Prilagodi brzinu a prema potrebi uspori. Pripremi se na uzastopno svladavanje više zavoja.

Dvostruki zavoj ili više uzastopnih zavoja od kojih je prvi nadesno

Prilagodi brzinu a prema potrebi uspori. Pripremi se na uzastopno svladavanje više zavoja.

Opasna nizbrdica

Smanji brzinu. Koči s prekidima. Ne dozvoli da bicikl juri nizbrdicom.

ZNAKOVI OPASNOSTI

ZNAKOVI OPASNOSTI - upozoravaju na opasnost i obavještavaju o prirodi opasnosti, odnosno označuju blizinu mjesta na cesti ili približavanje dijelu ceste na kojem postoji određena opasnost.

Opasna uzbrdica

Ispred tebe je uzbrdica. Vozi uz desni rub kolnika. Ne krivudaj cestom. Veliku uzbrdicu prijeđi gurajući bicikl.

Suženje ceste

Prilagodi brzinu vožnje, tako da se prema potrebi možeš zaustaviti. Ne pretječi. Prema potrebi, propusti vozila iz suprotnog smjera.

Suženje ceste s desne strane

Prilagodi brzinu vožnje. Po potrebi prije suženja zaustavi bicikl. Prati vozila iz suprotnog smjera i prema potrebi ih propusti.

Suženje ceste s lijeve strane

Prilagodi brzinu vožnje. Prati vozila iz suprotnog smjera. Imaš prednost prolaska.

Neravan kolnik

Pred tobom je neravan kolnik zbog prijevoja ili izbočine. Smanji brzinu i povećaj pozornost. Očekuj vozilo iz suprotnog smjera.

Neravan kolnik

Pred tobom je neravan kolnik zbog ulegnuća i izbočina. Smanji brzinu, može doći do zanošenja i gubljenja ravnoteže.

Neravan kolnik

Pred tobom je neravan kolnik zbog ulegnuća. Smanji brzinu. Zbog udara možeš izgubiti kontrolu nad biciklom.

Sklizak kolnik

Smanji brzinu jer je moguće loše prljanjanje guma. Moguće je zanošenje ili klizanje bicikla. Izbjegavaj kočenje i nagle pokrete upravljačem.

Kamenje pršti

Smanji brzinu vožnje. Drži siguran razmak iza vozila. Pazi kod mimoilaženja. Može doći do zanošenja bicikla. Ne koči naglo.

Kamenje pada

Smanji brzinu vožnje. Kamenje može padati na cestu ili ležati na cesti, posebno nakon kiše. Pazi na vozila ispred tebe jer mogu naglo kočiti. Ne čini nagle pokrete upravljačem.

Nailazak na prometna svjetla

Povećaj pozornost i očekuj semafor. Vozi tako da možeš sigurno zaustaviti bicikl ispred semafora.

Nailazak na prometna svjetla

Povećaj pozornost i očekuj semafor. Vozi tako da možeš sigurno zaustaviti bicikl ispred semafora.

ZNAKOVI OPASNOSTI

ZNAKOVI OPASNOSTI - upozoravaju na opasnost i obavještavaju o prirodi opasnosti, odnosno označuju blizinu mjesta na cesti ili približavanje dijelu ceste na kojem postoji određena opasnost.

Radovi na cesti

Smanji brzinu vožnje. Obrati pozornost na radnike, građevinska vozila, strojeve i građevinski materijal na kolniku.

Promet u oba smjera

Povećaj pozornost, znak te upozorava na mjesto gdje jednosmjerna cesta postaje dvosmjerna. Pazi kod mimoilaženja.

Raskrižje s kružnim tokom prometa

Povećaj pozornost. Ako na ulasku u kružni tok postoji prometni znak "TROKUT", onda propusti vozila u kružnom toku.

Poledica

Smanji brzinu jer je loše prijanjanje guma, zbog poledice. Moguće je zanošenje ili klizanje bicikla. Izbjegavaj kočenje i nagle pokrete upravljačem.

Prevrtnje ili iskliznuće vozila

Kolona vozila

Možda nailaziš na kolonu vozila. Smanji brzinu. Pazi na razmak od vozila ispred. Pripremi se na kočenje i zaustavljanje.

Neutvrđena bankina

Pješaci na cesti

Obilježeni pješački prijelaz

Prilagodi brzinu vožnje. Pripremi se na kočenje i zaustavljanje. Omogući pješaku da nesmetano i sigurno prijeđe kolnik.

Djeca na cesti

Smanji brzinu, povećaj pozornost, približavaš se školi, vrtiću ili igralištu. Pripremi se na kočenje. Ako djeca žele prijeći preko kolnika, obavezno ih propusti.

Blizina zrakoplovne piste

Povećaj pozornost, pripremi se na iznenadnu buku. Ne gledaj zrakoplov već drži pogled na cesti.

Tunel

Smanji brzinu i povećaj oprez. Ne pretječi, ne zaustavljaj se i ne okreći polukružno.

Bočni vjetar

Smanji brzinu. Čvrsto drži upravljač. Pazi na mogućnost zanošenja tvog i drugih vozila.

Opasnost od požara

Ako se zaustaviš, ne loži vatru. Upozoravaj i druge da to ne čine.

Biciklisti na cesti

Prilagodi brzinu vožnje. Povećaj pozornost. Pretječi obazrivo drugog vozača bicikla.

Pokretni most

Smanji brzinu. Usmjeri pozornost na most. Ako se most podiže, zaustavi se.

ZNAKOVI OPASNOSTI

ZNAKOVI OPASNOSTI - upozoravaju na opasnost i obavještavaju o prirodi opasnosti, odnosno označuju blizinu mjesta na cesti ili približavanje dijelu ceste na kojem postoji određena opasnost.

Blizina obale

Povećaj oprez, posebno noću.

Tramvajska pruga

Zaustavi se prije pruge radi propuštanja tramvaja, ako on ima prednost. Vozi oprezno i okomito na prugu.

Životinje na cesti

Obrati pozornost na stoku koja prelazi kolnik ili se kreće po kolniku. Po potrebi smanji brzinu ili se zaustavi. Oprezno obilazi.

Divljač na cesti

Vozi opreznije. Očekuj divljač s bočnih strana. Rizik je povećan navečer i u zoru.

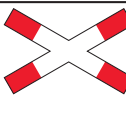
Prijelaz ceste preko željezničke pruge s branicama ili polubranicama

Prema potrebi smanji brzinu i povećaj oprez. Pazi na branike.

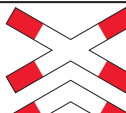
Prijelaz ceste preko željezničke pruge bez branika ili polubranika

Smanji brzinu i povećaj oprez. Prijelaz nije osiguran.

Andrijin križ

Vozi tako da se može sigurno zaustaviti. Ispred je pružni prijelaz s jednim kolosjekom. Prije nastavka vožnje uvjeri se da ne dolazi vozilo po tračnicama. Pazi kako voziš preko tračnica.

Andrijin križ

Vozi tako da se može sigurno zaustaviti. Ispred je pružni prijelaz s dva kolosijeka. Prije nastavka vožnje uvjeri se da ne dolazi vozilo po tračnicama. Pazi kako voziš preko tračnica.

Približavanje prijelazu ceste preko željezničke pruge s branicama ili polubranicama

Kada si pored ploče s tri crte, nalaziš se 240 m od prijelaza, s dvije 160 m i s jednom 80 m. Povećaj oprez. Pazi na branike ili polubranike.

Približavanje prijelazu ceste preko željezničke pruge bez branika ili polubranika

Kada si pored ploče s tri crte nalaziš se 240 m od prijelaza, s dvije 160 m i s jednom 80 m. Postupno smanjui brzinu i povećaj oprez. Ispred prijelaza uvjeri se možeš li sigurno nastaviti vožnju.

ZNAKOVI IZRIČITIH NAREDABA

Znakovi izričitih naredaba su:

Znakovi zabrane

Znakovi ograničenja

Znakovi obveze

Zabrane, ograničenja i obveze počinju tamo gdje je znak postavljen. Vrijede do slijedećeg raskrižja, ako znakom drugačije nije određeno. Znakovi zabrane, ograničenja i obveze mogu se pobliže odrediti dopunskim pločama.

ZNAKOVI ZABRANE - označuju cestu ili dio ceste na kojem vrijedi zabrana, ograničenje ili obveza

Križanje s cestom s prednošću prolaska - TROKUT

Prilagodi brzinu, zaustavi se ako trebaš propustiti vozila na glavnoj cesti. Gledaj lijevo i desno, vozi tek pošto propustiš sva vozila.

Obvezno zaustavljanje - STOP

Obvezno moraš stati. Stani na mjestu dobre preglednosti. Propusti sva vozila.

Zabrana prometa u oba smjera

Na ovom dijelu ceste je zabrana prometa. Zaustavi bicikl, okreni se i vrati ili nastavi gurajući bicikl.

Zabrana prometa u jednom smjeru

Ne smiješ biciklom ući u ovu ulicu, osim ako guraš bicikl.

Zabrana prometa za sva vozila na motorni pogon, osim za motocikle bez bočne prikolice i mopede

Zabrana prometa za autobuse

Zabrana prometa za teretna vozila

Zabrana prometa za cisterne

Zabrana prometa za vozila koja prevoze eksploziv ili neke lako zapaljive tvari

Zabrana prometa za vozila koja prevoze opasne tvari

Zabrana prometa za sva vozila na motorni pogon koja vuku priključno vozilo

Zabrana prometa za teretna vozila na motorni pogon koja vuku priključno vozilo

ZNAKOVI IZRIČITIH NAREDABA

ZNAKOVI ZABRANE - označuju cestu ili dio ceste na kojem vrijedi zabrana, ograničenje ili obveza

**Zabrana prometa
za traktore**

**Zabrana prometa
za motocikle**

**Zabrana prometa
za mopede**

**Zabrana prometa
za bicikle**

Ne smiješ dalje nastaviti vožnju biciklom ali ga smiješ gurati.

**Zabrana prometa
za mopede i bicikle**

Dalje od znaka ne smiješ voziti bicikl, ali ga smiješ gurati.

**Zabrana prometa
za zaprežna vozila**

**Zabrana prometa
za ručna kolica**

**Zabrana prometa
za sva vozila na
motorni pogon**

**Zabrana prometa
za pješake**

Zabrana prometa za vozila čija ukupna širina prelazi određenu širinu

Zabrana prometa za vozila čija ukupna visina premašuje određenu visinu

Zabrana prometa za vozila čija ukupna masa prelazi određenu masu

Zabrana prometa za vozila koja prekoračuju određeno osovinsko opterećenje

Zabrana prometa za vozila koja prekoračuju određenu dužinu

Najmanja udaljenost između vozila

Zabrana skretanja ulijevo

ZNAKOVI IZRIČITIH NAREDABA

ZNAKOVI ZABRANE - označuju cestu ili dio ceste na kojem vrijedi zabrana, ograničenje ili obveza

Zabrana skretanja udesno

Zabrana polukružnog okretanja

Ograničenje brzine

Zabrana pretjecanja svih vozila na motorni pogon osim motocikla bez prikolice i mopeda
Pazi na vozila koja te pretječu.

Zabrana pretjecanja za teretna vozila

Zabrana prolaska bez zaustavljanja - carinarnica

Zabrana prolaska bez zaustavljanja - policija

Zabrana prolaska bez zaustavljanja - cestarina

Zabrana davanja zvučnih znakova

Prednost prolaska za vozila iz suprotnog smjera
Moraš zaustaviti bicikl i propustiti vozila iz suprotnog smjera ako nailaze.

Zabrana zaustavljanja i parkiranja

Zabrana parkiranja

Izmjenično parkiranje

Izmjenično parkiranje

Zabranjeno fotografiranje

ZNAKOVI IZRIČITIH NAREDABA

ZNAKOVI OBEVEZE - označuju površinu ili smjer kojim se sudionici u prometu moraju koristiti te ostale obveze za vozače

 <p>Najmanja dopuštena brzina</p>	 <p>Zimska oprema</p>	 <p>Biciklistička staza Vozi oprezno. Pazi na kretanje drugih vozača bicikla.</p>	 <p>Pješačka staza Ne smiješ voziti po pješačkoj stazi.</p>
 <p>Pješačka i biciklistička staza Vozi oprezno. Pazi na pješake.</p>	 <p>Staza za jahače Ne smiješ voziti po ovoj stazi.</p>	 <p>Obavezan smjer - ravno naprijed</p>	 <p>Obavezan smjer - desno</p>
 <p>Obavezan smjer - lijevo</p>	 <p>Obavezan smjer - skretanja ulijevo</p>	 <p>Obavezan smjer - skretanja udesno</p>	 <p>Obavezan smjer - polukružnog okretanja</p>
 <p>Dopušteni smjerovi - ravno ili skretanje ulijevo</p>	 <p>Dopušteni smjerovi - ravno ili skretanje udesno</p>	 <p>Dopušteni smjerovi - skretanje ulijevo ili udesno</p>	
 <p>Obvezno obilaženje s desne strane Moraš biciklom obići prometni otok ili zapreku s desne strane.</p>	 <p>Obvezno obilaženje s lijeve strane Moraš biciklom obići prometni otok ili zapreku s lijeve strane.</p>	 <p>Obvezno obilaženje</p>	 <p>Kružni tok prometa Na raskrižju moraš voziti u smjeru strelica. Pravodobno izaberi propisnu prometnu traku i pazi na vozila.</p>

ZNAKOVI OBAVIJESTI

ZNAKOVI OBAVIJESTI - daju određene upute i obavijesti sudionicima u prometu

Prednost prolaska prema vozilima iz suprotnog smjera

Na suženju imaš prednost pred vozilima koja dolaze iz suprotnog smjera. Ona te trebaju propustiti.

Obilježeni pješački prijelaz

Označuje mjesto na kojem se nalazi obilježeni pješački prijelaz. Povećaj oprez i prilagodi brzinu. Pripremi se na zaustavljanje.

Obilježeni prijelaz biciklističke staze

Koristi obilježeni prijelaz. Namijenjen je upravo vozačima bicikla. Pazi na ostala vozila.

Djeca na cesti

Označuje mjesto češćeg prelaska djece. Smanji brzinu, povećaj pozornost. Pripremi se na propuštanje djece ili zaustavljanje.

Podzemni ili nadzemni pješački prolaz

Povećaj oprez jer pješaci često imaju naviku prelaziti preko kolnika bez obzira na postojanje podzemnog ili nadzemnog prolaza.

Cesta s jednosmjernim prometom

Voziš po cesti s jednosmjernim prometom. U pravilu, nema prometa iz suprotnog smjera.

Cesta s jednosmjernim prometom

Ulaziš u jednosmjernu cestu koja se pruža u smjeru strelice.

Cesta s prednošću prolaska

Voziš po glavnoj cesti. Budi oprezan. Ne ostvaruj svoje pravo pod svaku cijenu.

Završetak ceste s prednošću prolaska

Glavna cesta završava. Povećaj pozornost. Nakon raskrižja nisi više na cesti s prednošću prolaska.

Izbočina na cesti

Prestanak zabrane pretjecanja svih vozila na motorni pogon osim mopeda

Prestanak zabrane pretjecanja za teretna vozila

Prestanak ograničenja brzine

Prestanak najmanje dopuštene brzine

Prestanak zabrane davanja zvučnih znakova

Prestanak svih zabrana

ZNAKOVI OBAVIJESTI

ZNAKOVI OBAVIJESTI - daju određene upute i obavijesti sudionicima u prometu

Prestanak obvezne upotrebe zimske opreme

Završetak biciklističke staze
Obrati pozornost na druga vozila.

Završetak pješačke staze

Završetak staze za jahače

Zona u kojoj je ograničena brzina

Od ovog znaka počinje područje, tj. zona s najvećom dopuštenom brzinom vožnje od 30 km na sat.

Kraj zone u kojoj je ograničena brzina

Pješačka zona

Od ovog znaka počinje područje namijenjeno kretanju pješaka.

Kraj pješačke zone

Područje smirenog prometa

Od ovog znaka počinje područje smirenog prometa u kojem se ne smije voziti brže od brzine hoda. Pazi na pješake i na djecu koja se igraju jer je dječja igra ovdje dopuštena.

Kraj područja smirenog prometa

Zona u kojoj je ograničeno trajanje parkiranja

Kraj zone u kojoj je ograničeno trajanje parkiranja

Brzina koja se preporučuje

Prestanak preporučene brzine

Školska patrola

Bolnica

ZNAKOVI OBAVIJESTI

ZNAKOVI OBAVIJESTI - daju određene upute i obavijesti sudionicima u prometu

Stanica za prvu pomoć

Policijska postaja

Parkiralište

Garaža

Vremensko ograničenje parkiranja

Telefon

Benzinska postaja

Informacija

Hotel ili motel

Restoran

Pitka voda

Stajalište autobusa

Stajalište tramvaja

Taxi

Zračna luka

Luka - pristanište

Luka - pristanište

Marina

Kavana

Mjesto za ispuštanje otpadnih voda

ZNAKOVI OBAVIJESTI

ZNAKOVI OBAVIJESTI - daju određene upute i obavijesti sudionicima u prometu

Teren za kampiranje pod šatorima

Teren za kampiranje u prikolicama

Teren za kampiranje u vozilima

Teren uređen za izletnike

Planinarski dom

Vatrogasni aparat

Vozilo za pomoć na cesti

Radionica za popravak vozila

Praonica vozila

WC

Radionica za popravak guma

Radiopostaja

Vodozaštitno područje

Autocesta

Završetak autoceste

Cesta namijenjena isključivo za promet motornih vozila - brza cesta

ZNAKOVI OBAVIJESTI

ZNAKOVI OBAVIJESTI - daju određene upute i obavijesti sudionicima u prometu

**Završetak ceste
namijenjene isključivo
za promet
motornih vozila -
brze ceste**

Slijepa cesta

**Smjer kretanja vozila
do raskrižja na
kojem je zabranjeno
skretanje ulijevo**

**Ugibalište za
zaustavljanje vozila
u nuždi**

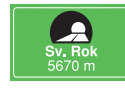
**Ugibalište za
zaustavljanje vozila
u nuždi**

Planinski prijevoj

Rijeka

Cestovna građevina

Cestovna građevina

Policijska postaja

**Naziv naseljenog
mjesta**

**Završetak
naseljenog mjesta**

Putokaz

Putokaz

**Putokaz za zračnu
luku**

**Putokaz za autocestu
ili brzu cestu**

ZNAKOVI OBAVIJESTI

ZNAKOVI OBAVIJESTI - daju određene upute i obavijesti sudionicima u prometu

 <p>Putokaz za autocestu ili brzu cestu</p>	 <p>Prestrojavanje vozila</p>	 <p>Prestrojavanje vozila s nazivima naseljenih mjesta</p>	 <p>Otvaranje prometnog traka za vozila javnog prijevoza putnika</p>
 <p>Zatvaranje prometnog traka za vozila javnog prijevoza putnika</p>	 <p>Prometni trak za vozila javnog prijevoza putnika</p>	 <p>Otvaranje prometnog traka</p>	 <p>Zatvaranje prometnog traka</p>
 <p>Dopuštena brzina na pojedinom prometnom traku</p>	 <p>Prometni trak za spora vozila</p>	 <p>Zatvaranje prometnog traka za spora vozila</p>	 <p>Izlaz s autoceste ili brze ceste</p>
 <p>Ploča za označavanje izlaza</p>	 <p>Odmorište</p>	 <p>Odmorište</p>	 <p>Zabrana ulaska određenih vrsta vozila na autocestu ili cestu namijenjenu isključivo za promet motornih vozila</p>

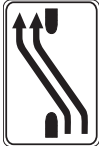

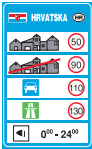

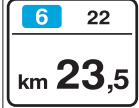
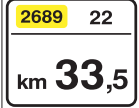
ZNAKOVI OBAVIJESTI

ZNAKOVI OBAVIJESTI - daju određene upute i obavijesti sudionicima u prometu

 <p>Cestarina</p>	 <p>Obavijest o naplati cestarine</p>	 <p>Obvezno uzimanje naplatne karte</p>	 <p>Naplata cestarine</p>
 <p>Elektronska naplata cestarine</p>	 <p>Naplata cestarine smart karticom</p>	 <p>Predznak za obilazak</p>	 <p>Putokaz obilaska</p>
 <p>Traka za prekrivanje znakova</p>	 <p>Obilazan smjer za određene vrste vozila</p>	 <p>Obilazan smjer za određene vrste vozila</p>	 <p>Predznak za ručno reguliranje prometom</p>
 <p>Prometni trak namijenjen određenoj vrsti vozila</p>	 <p>Prometni trak namijenjen određenoj vrsti vozila</p>	 <p>Predznak za preusmjeravanje prometa na cesti s odvojenim kolničkim trakovima</p>	 <p>Predznak za preusmjeravanje prometa na cesti s odvojenim kolničkim trakovima</p>

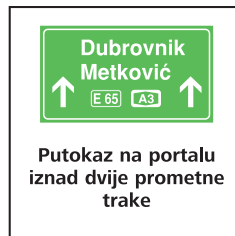
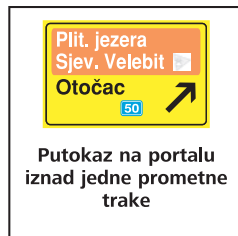
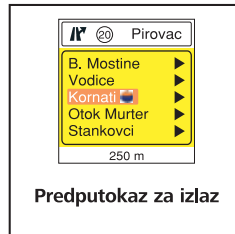
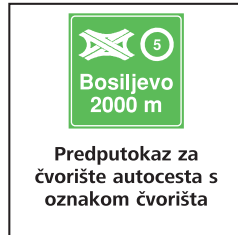
ZNAKOVI OBAVIJESTI

ZNAKOVI OBAVIJESTI - daju određene upute i obavijesti sudionicima u prometu

 <p>Predznak za preusmjeravanje prometa na cesti s odvojenim kolničkim trakovima 200 m</p>	 <p>Predznak za preusmjeravanje prometa na cesti s odvojenim kolničkim trakovima 200 m</p>	 <p>Predznak za preusmjeravanje prometa na cesti s odvojenim kolničkim trakovima</p>	<p>Avenija Vukovar</p> <p>Ploča za označivanje naziva ulica</p>	
 <p>Republika Hrvatska</p>	 <p>Ograničenje najveće dopuštene brzine na cestama Hrvatske</p>	 <p>Nacionalna autooznaka</p>	 <p>Sigurnosni izlaz</p>	
 <p>Smjer za sigurnosni izlaz</p>	 <p>Oznaka broja izlaza ili čvorišta</p>	 <p>Broj međunarodne ceste</p>	 <p>Broj autoceste</p>	 <p>Broj državne ceste</p>
 <p>Broj županijske ceste</p>	 <p>Kilometarska oznaka za autoceste ili brze ceste</p>	 <p>Oznaka dionice državne ceste</p>	 <p>Oznaka dionice županijske ceste</p>	

ZNAKOVI OBAVIJESTI ZA VOĐENJE PROMETA

ZNAKOVI OBAVIJESTI - daju određene upute i obavijesti sudionicima u prometu

DOPUNSKE PLOČE

DOPUNSKE PLOČE I OSTALI ZNAKOVI I OZNAKE - pobliže određuju značenje određenog prometnog znaka

600 m

označuje udaljenost između znaka uz koji je postavljena dopunska ploča i početka dijela ceste, odnosno mjesta na koje se znak odnosi

**Stop
600 m**

označuje udaljenost do mjesta na kojem stoji znak "obavezno zaustavljanje", kod kojeg je vozač dužan uvijek zaustaviti vozilo

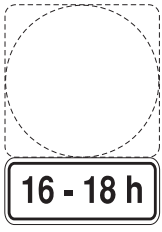
↑ 600 m ↑

označuje duljinu dijela ceste na kojem prijete opasnost označena znakom, odnosno na kojem se primjenjuje izričita naredba označena znakom, ili na koji se odnosi sadržaj znaka uz koji se ističe dopunska ploča

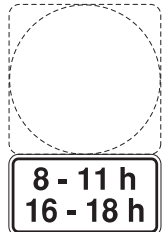

600 m
→

označuje udaljenost od znaka objekta ili dijela ceste na koju se odnosi obavijest

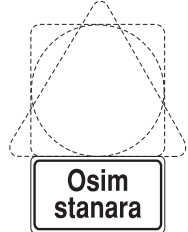

16 - 18 h

**8 - 11 h
16 - 18 h**

označuju vrijeme za koje izričita naredba odnosno obavijest vrijedi, ako ne vrijedi neprekidno

Osim stanara

sadrži pobliže objašnjenje znaka riječima ili na drugi način ako to nije jasno određeno simbolom znaka

sadrže simbole koji pobliže određuju značenje znaka uz koji se postavljaju

označuje uklanjanje vozila "paukom" na mjestima na kojima je parkiranje ili zaustavljanje vozila prometnim znakom zabranjeno

DOPUNSKE PLOČE

DOPUNSKE PLOČE I OSTALI ZNAKOVI I OZNAKE - pobliže određuju značenje određenog prometnog znaka

označuju primjenu zabrane parkiranja ili zaustavljanja vozila do znaka, od znaka odnosno s jedne ili druge strane znaka

označuju položaj parkiranja vozila

označuje mjesto na kojem je parkiranje rezervirano za vozila osoba s invaliditetom ili blizinu ceste na kojoj se može pojaviti osoba s invaliditetom u kolicima

označuje mjesto na kojem je parkiranje rezervirano za određene korisnike

označuje početak dijela ceste odnosno mjesta na kojem postoji opasnost od neočekivane kiše

označuje početak dijela ceste odnosno mjesta na kojem postoji opasnost od neočekivane poledice

označuje položaj ceste s pravom prednosti

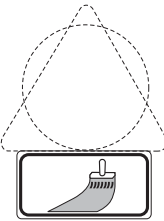
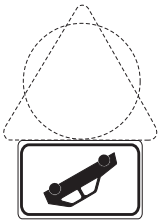

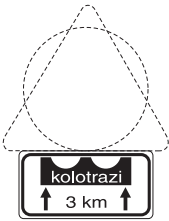
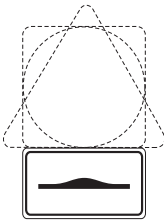
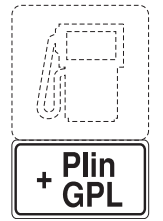

označuje položaj ceste s pravom prednosti

označuje blizinu dijela ceste na kojem se mogu pojaviti starije nemoćne osobe

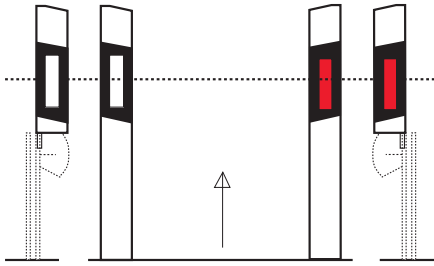
označuje blizinu dijela ceste na kojem se mogu pojaviti slijepe osobe

DOPUNSKE PLOČE

DOPUNSKE PLOČE I OSTALI ZNAKOVI I OZNAKE - pobliže određuju značenje određenog prometnog znaka

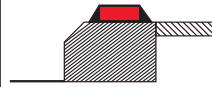
 <p>označuje početak dijela ceste na kojem se obavlja čišćenje snijega</p>	 <p>pojašnjava da se na cesti izvode radovi u vezi s označivanjem i iscrtavanjem oznaka na kolniku</p>	 <p>označuje blizinu mjesta na cesti na kojoj se desila prometna nesreća</p>	 <p>pojašnjava da u vrijeme migracija žabe u velikom broju prelaze preko ceste i s tim u vezi predstavljaju za vozača određenu opasnost.</p>
 <p>pojašnjava da je prometni znak kojemu je dodana dopunska ploča postavljen zbog kolotraga na kolniku</p>	 <p>označuje mjesto na cesti gdje se nalazi oprema za smirivanje prometa (izbočine)</p>	 <p>označuje benzinsku postaju sa istakalištem plina</p>	 <p>oznaka izlaza s autoceste ili brze ceste</p>
 <p>oznaka čvorišta autocesta</p>	 <p>označuje prolaz za teretni automobil s izvangabaritnim teretom</p>	 <p>označuje područje s povećanom koncentracijom opasnih tvari u zraku</p>	 <p>označuje potrebu isključenja rada motora vozila zbog dužeg stajanja i smanjenja opasnih tvari u zraku</p>

PROMETNA OPREMA CESTA

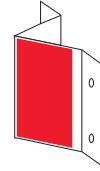
Smjerokazni stupić

Smjerokazni stupić služi za označavanje ruba kolnika. Reflektirajuća oznaka u smjeru vožnje s desne strane je crvene boje, a s lijeve strane bijele boje. Na kolniku s jednosmjernim prometom reflektirajuća oznaka je s obje strane crvene boje.

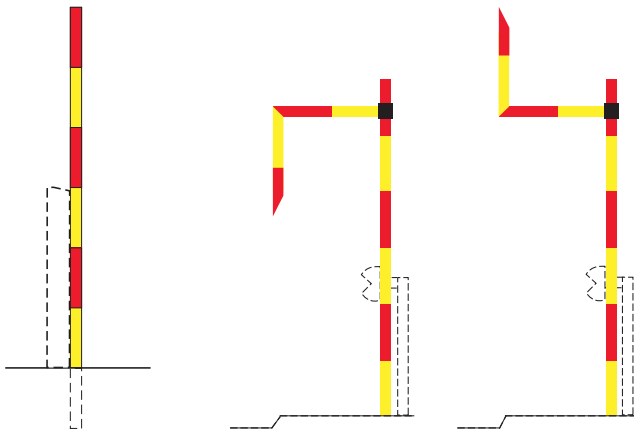
Smjerokazne oznake (markeri) za tunele i galerije

Označuju rub kolnika u tunelu odnosno galeriji. Smjerokazne oznake za tunele u smjeru vožnje su na desnoj strani crvene boje, a na lijevoj strani ceste bijele boje.

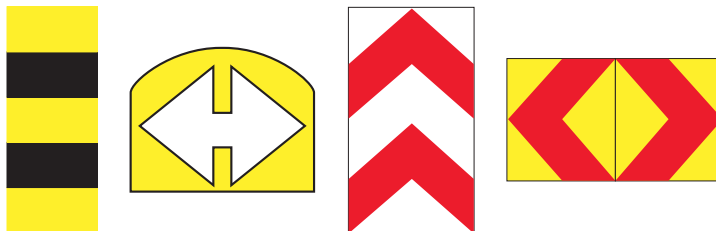
Reflektirajuće oznake

Označuju rub kolnika koje se postavljaju na objektima na mjestima na kojima nije moguće postaviti smjerokazne stupiće, a čiji oblik, veličina i boja ovise o mjestu postavljanja (na zaštitnoj ogradi, na bočnim stranicama tunela, na potpornom zidu i sl. te na uzdužnim i poprečnim oznakama na kolniku).

Štapovi za snijeg

U zimskim uvjetima označuju rub kolnika i naznačuju pružanje ceste ili cestovne građevine. Obojeni su naizmjenično crveno i žuto. Najviše polje mora biti obojano reflektirajućom tvari.

Ploča za označavanje prometnog otoka

Označuje vrh prometnog otoka na raskrižju, na vrhu razdjelnog otoka na izlaznim krakovima autocesta i cesta isključivo namijenjenim za promet motornih vozila.

PROMETNA OPREMA CESTA

Ploče za označavanje zapreka

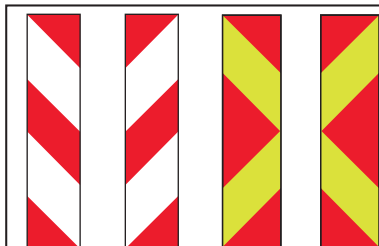
Označuju radove ili zapreke na cestama, objektima i ostalim prometnim površinama.

Ploča za označavanje zavoja na cesti

Ploča za označavanje oštrog zavoja na cesti

Ploča (bočne) zapreke

Označuju mjesto bočnog smanjenja profila ceste. Pločama se fizički odvaja promet suprotnog smjera vožnje.

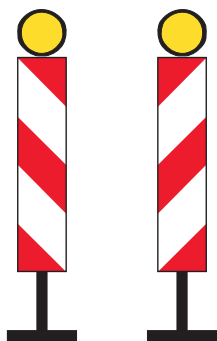
Stožac

Služi za obilježavanje kratkotrajnih radova na cesti.

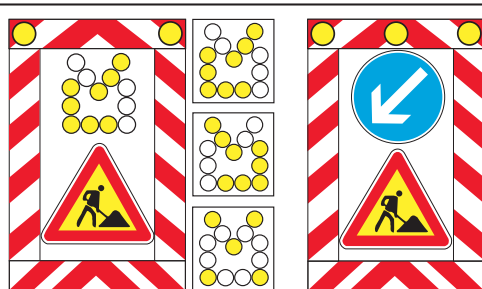
Branik za označavanje zapreka

Služi za označavanje zapreka na prometnoj površini.

Ploča za obilježavanje mjesta izvođenja radova na cesti ili oštećenja kolnika

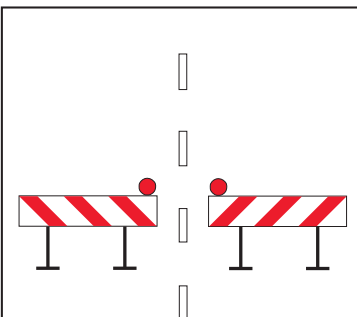
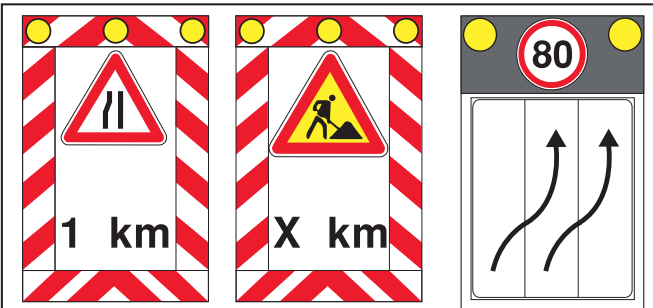
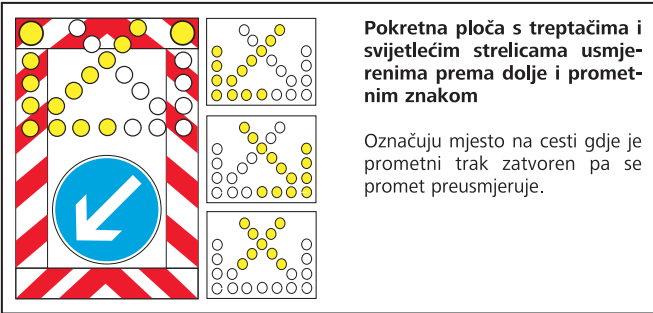
Služi za obilježavanje radova na cesti.

Pokretna ploča s treptaćima i znakovima

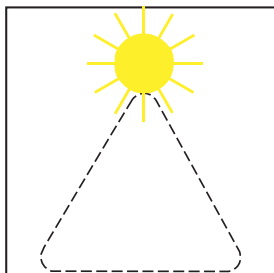
Označuje mjesto izvođenja radova ili oštećenja na cesti

PROMETNA OPREMA CESTA

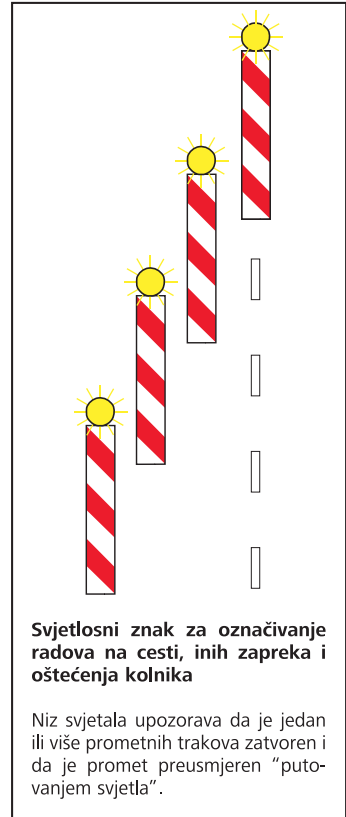
Svjetlosni znak za označavanje radova na cesti, inih zapreka i oštećenja kolnika

Crveno svjetlo, koje se upotrebljava na pločama za označavanje zatvorenog dijela ceste

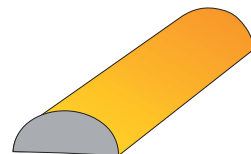
Svjetlosni znak za označavanje radova na cesti, inih zapreka i oštećenja kolnika

Treptuće žuto svjetlo koje se upotrebljava za naglašavanje prometnog znaka iznad kojeg je postavljeno.

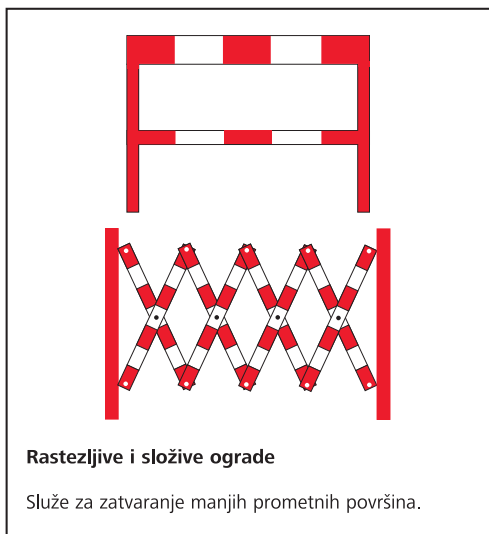
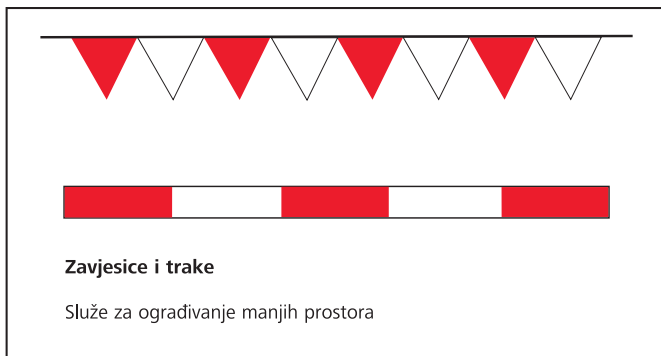
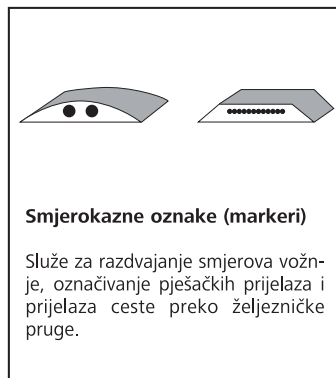

Montažni rubnjaci

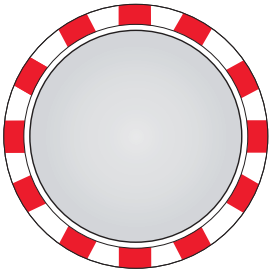
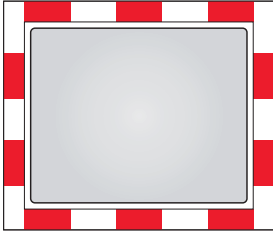
Služe za usmjeravanje prometa vozila po prometnim trakovima. Radi bolje vidljivosti na rubnjaku se može dodati usmjeravajuća oznaka tzv. marker.

PROMETNA OPREMA CESTA

PROMETNA OPREMA CESTA

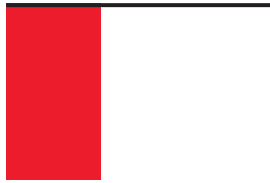

Prometna zrcala

Namijenjena su osiguranju minimalne duljine preglednosti potrebne za sigurno uključivanje iz sporedne ceste na cestu s prednošću prolaska ili u drugim sličnim slučajevima.

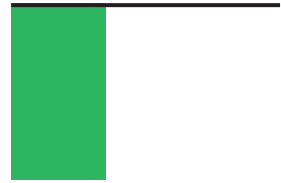
Vanjski rub prometnog zrcala mora biti obojen reflektirajućom tvari izmjeničnim poljima crvene i bijele boje.

Prometna zrcala mogu biti pravokutnog ili kružnog oblika.

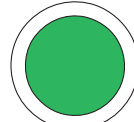
Crvena zastavica

Označuje zabranu prometa.

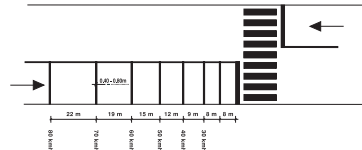

Zelena zastavica

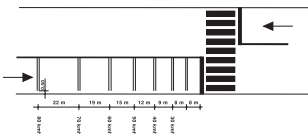
Označuje slobodan prolaz.

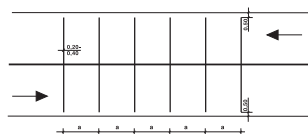
Okrugla ploča

Optičke bijele crte upozorenja

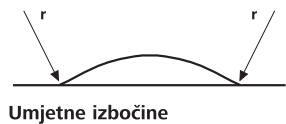

Trake za zvučno upozoravanje vozača

Vibracijske trake

V = 30 km/h	a = 8 m
V = 40 km/h	a = 11 m
V = 50 km/h	a = 14 m
V = 60 km/h	a = 17 m
V = 70 km/h	a = 19 m
V = 80 km/h	a = 22 m

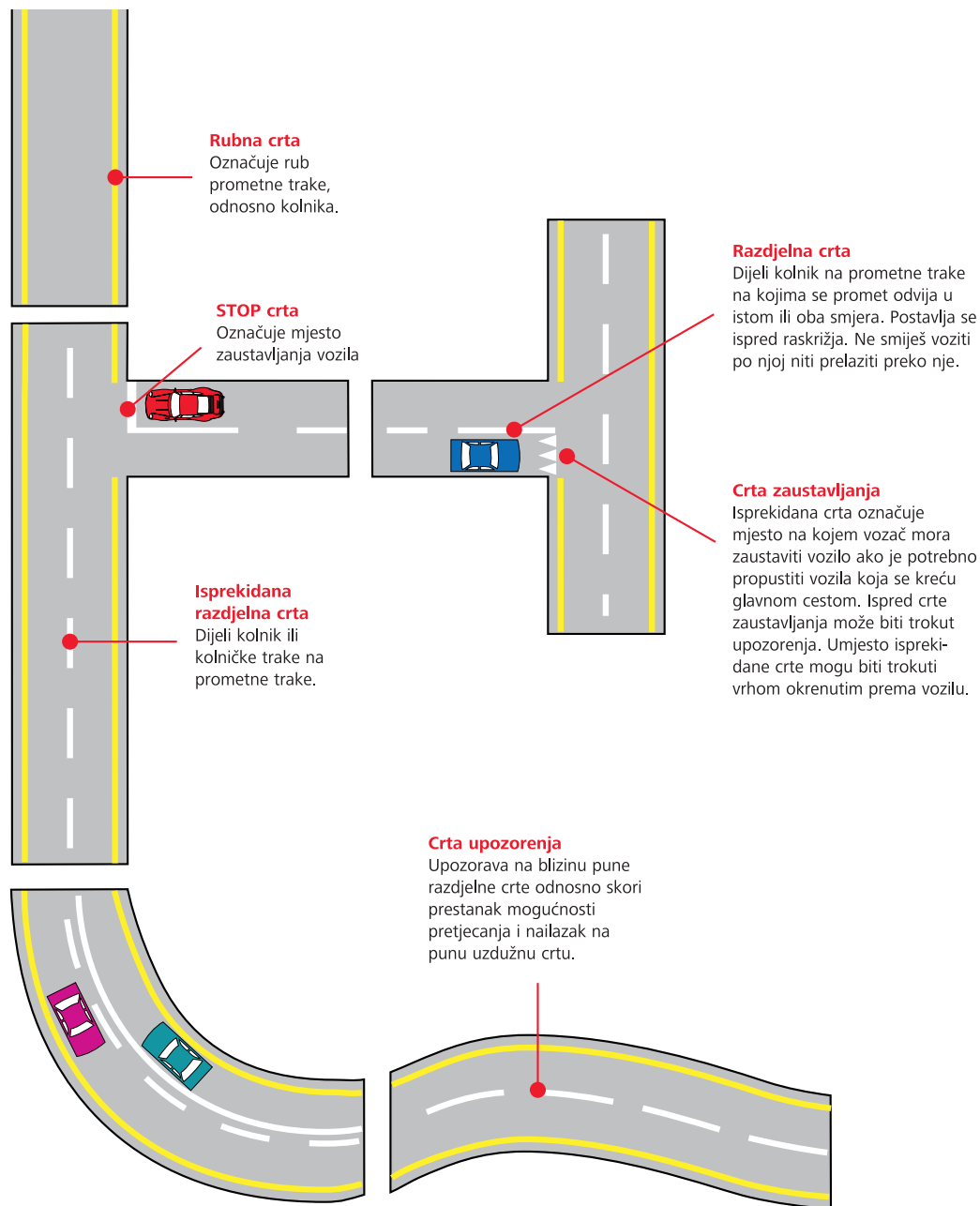
Umjetne izbočine

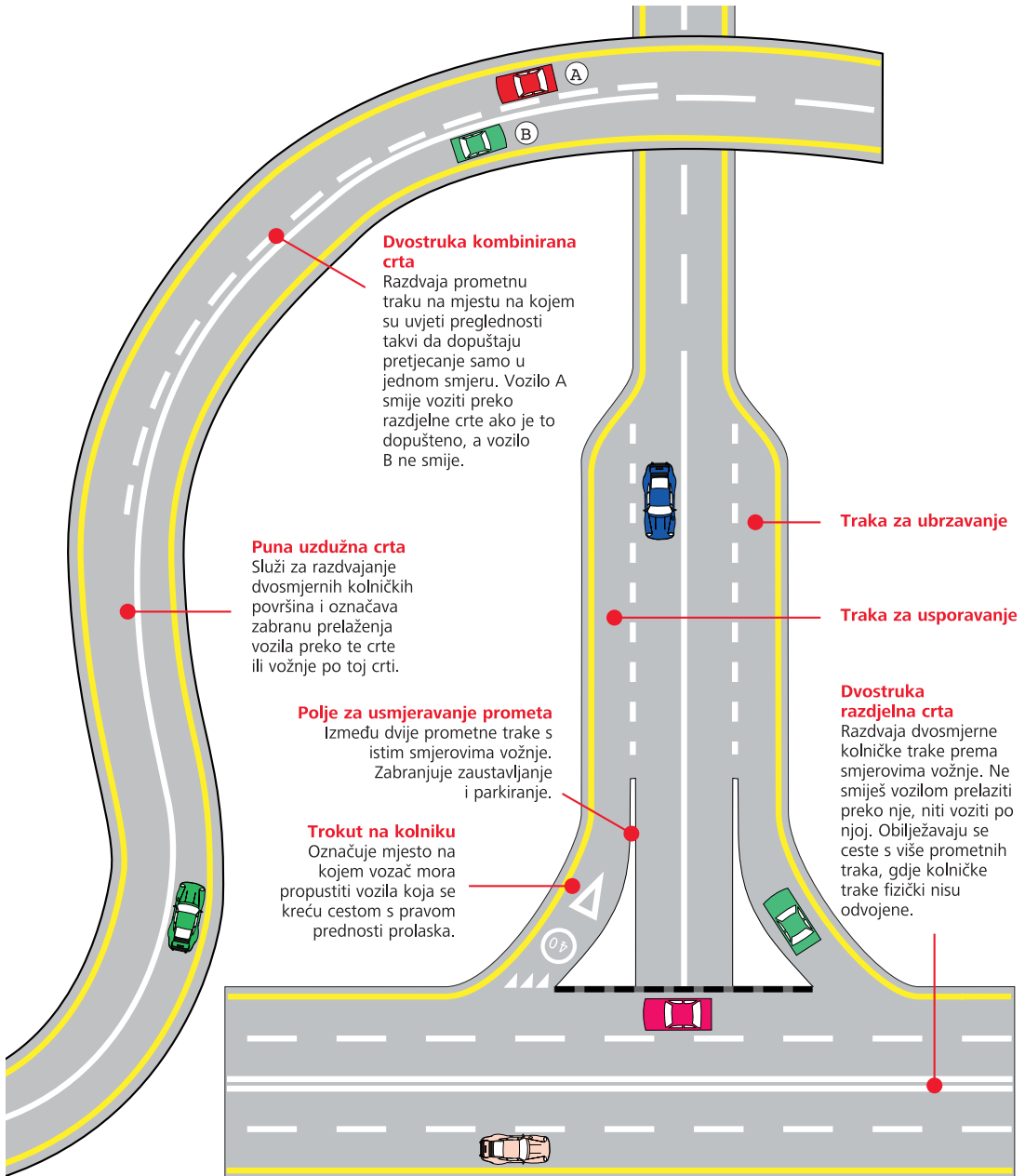
Uzdignute plohe

OZNAKE NA KOLNIKU

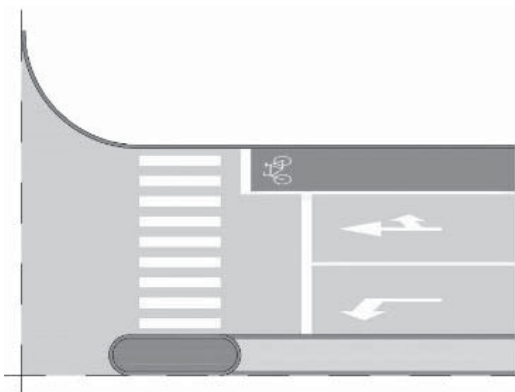
OZNAKE NA KOLNIKU

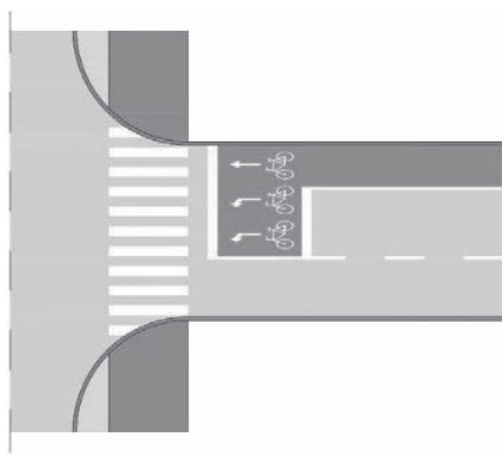
Prema Pravilniku o biciklističkoj infrastrukturi (Narodne novine broj 28/2016.) propisana su osnovna načela planiranja te elementi za projektiranje, izgradnju i održavanje biciklističke infrastrukture. Ovakvom izvedbom (planiranjem, projektiranjem i građenjem) biciklističke infrastrukture s elementima biciklističkih prometnica osigurava se veća sigurnost biciklista u prometu.

U nastavku ističemo samo dio propisanoga spomenutim Pravilnikom, a na što možete naići u određenim prometnim uvjetima:

Površine za zaustavljanje biciklista u raskrižju¹

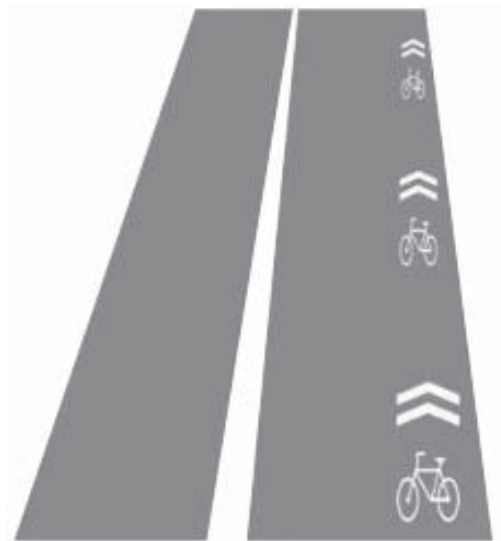
U raskrižjima, radi boljeg uočavanja biciklista može se izvesti pomaknuta crta zaustavljanja za bicikliste.

Pomaknuta crta zaustavljanja za bicikliste, s površinom za zaustavljanje biciklista, na semaforiziranim raskrižjima kada se biciklistički promet vodi kolnikom.

¹ Pravilnik o biciklističkoj infrastrukturi, Narodne novine broj 28/2016., članak 31.

Oznake za zajedničko prometovanje biciklista s motornim vozilima na kolniku²

Na cestama na kojima prometuju biciklisti zajedno s motornim prometom, a gdje se očekuje značajniji promet biciklista, uz odgovarajuće prometne znakove, iscrtavaju se i oznake na kolniku koje simboliziraju prometovanje biciklista.

Prilog 2.

**Program osposobljavanja
za upravljanje biciklom**

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA

Na temelju članka 215. stavka 3. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine, broj 67/08., 48/10., 74/11., 80/13., 158/13., 92/14. i 64/15.), kao i članka 27. stavka 5. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/08., 86/09., 92/10., 105/10. – ispr., 90/11., 16/12., 86/12., 94/13. i 152/14.), ministar znanosti, obrazovanja i sporta donosi

ODLUKU³

O DONOŠENJU PROGRAMA OSPOSOBLJAVANJA ZA UPRAVLJANJE BICIKLOM I BICIKLISTIČKOGA ISPITA TE OBRAZAC POTVRDE O OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVLJANJE BICIKLOM

I.

Ovom odlukom donosi se Program osposobljavanja za upravljanje biciklom i biciklističkoga ispita te Obrazac potvrde o osposobljenosti za upravljanje biciklom u prometu.

II.

Izrazi koji se koriste u ovom Programu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškome ili ženskome rodu obuhvaćaju na jednak način i muški i ženski rod.

III.

Program će se provoditi pod nazivom Program osposobljavanja za upravljanje biciklom (u daljnjem tekstu: Program) donosi u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova, a provodi se u osnovnim školama.

Program učenici mogu pohađati i u ustanovama koje provode odgoj i obrazovanje djece i mladih i/ili organizaciju slobodnoga vremena djece i mladih koje ispunjavaju uvjete za izvođenje Programa.

Učenici koji su pohađali Program u osnovnoj školi, kao i učenici koji su pohađali Program u ustanovama koje provode odgoj i obrazovanje djece i mladih i/ili organizaciju slobodnoga vremena djece i mladih, biciklistički ispit polažu u osnovnoj školi.

IV.

Program se financira sredstvima koja će osigurati lokalna zajednica, autoklubovi, sponzori na lokalnoj razini, sredstvima Nacionalnoga programa sigurnosti cestovnoga prometa itd.

V.

Program je ponajprije namijenjen učenicima V. razreda osnovne škole koji se za njega opredijele, a u pravilu ga provodi učitelj tehničke kulture ili drugi učitelj koji je prošao odgovarajuću edukaciju agencije nadležne za odgoj i obrazovanje.

VI.

Iznimno od točke V. u Program se može uključiti i učenik od VI. do VIII. razreda koji se u isti nije mogao uključiti u V. razredu osnovne škole.

³ Narodne novine broj 5 od 15.01.2016.

VII.

Program se provodi u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova, HAK-om i agencijom nadležnom za odgoj i obrazovanje.

VIII.

Ova odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 602-07/14-03/00064

Urbroj: 533-25-15-0002

Zagreb, 12. siječnja 2016.

Ministar

prof. dr. sc. Vedran Mornar, v. r.

PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA ZA UPRAVLJANJE BICIKLOM

UVOD

Prometni odgoj kao cjelina želi pronaći način, uz pomoć cjelokupnog društva, da sudionici prometnoga procesa „...vode računa o sigurnosti, razvijaju međusobnu solidarnost, humane i etičke odnose, štite zdravlje i život drugih osoba, osobito djece, osoba s invaliditetom, starih i nemoćnih te da se brinu o zaštiti životnog okoliša”, kako je to zakonodavac predvidio u stavku 1. članku 3. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (u daljnjem tekstu: Zakon).

Opće je poznato i priznato stajalište da se dobar odgoj, zdravo rasuđivanje, znanje, odgovornost i ostale pozitivne osobine stječu radom od najranije životne dobi pa je tako i s prometom, odnosno prometnom kulturom i suodnosom osoba u prometu, bez obzira na to u kojem svojstvu u njemu sudjelovali. Odgovornost za to ponajprije snosi obitelj, u kućnom odgoju djece od najranije životne dobi, da bi nakon i uz njega, u daljnjem odrastanju, velik dio odgovornosti preuzeo na sebe obrazovni sustav. U tom smislu i s tom svrhom Zakon je u stavku 2. istog članka, propisao da je „Ministarstvo nadležno za obrazovanje dužno u odgojno-obrazovne programe, počevši od predškolskih ustanova, uvrstiti sadržaje primjerene različitoj dobi, koji imaju za cilj osposobljavanje za sigurno sudjelovanje u prometu te promicanje i podizanje razine prometne kulture”.

Djeca sudjeluju u prometu, poput odraslih, na tri načina: kao vozači, putnici i pješaci. Proteklih dvadesetak godina aktivnostima Ministarstva unutarnjih poslova i provođenjem Nacionalnoga programa sigurnosti cestovnoga prometa pridonijelo se sigurnosti djece pješaka te je broj smrtno stradale djece u ovom svojstvu, s 34 u 1994. godini smanjen na troje u 2013. godini. Riječ je o smanjenju od 91%, što pokazuje svrhovitost dugoročnog planiranja rada s djecom.

Što se tiče stradavanja djece putnika u vozilima i na vozilima, ono je neposredno povezano s roditeljskim utjecajem, odnosno njihovim stajalištem prema (ne)poštivanju prometnih propisa i odgovornošću koja je, na žalost, često vrlo upitna i zbog čega djeca danas najčešće teško stradavaju.

Vozači su kategorija sudionika koja upravlja određenom vrstom vozila i na kojoj je najveći teret odgovornosti za sigurnost cestovnoga prometa. Djeca se ovdje pojavljuju u najvećem dijelu kao vozači bicikla te kao djeca i kao biciklisti pripadaju najranjivijoj skupini u prometu. Također treba istaknuti da upravljanje biciklom, ako nije u skladu s prometnim propisima i obilježeno određenom razinom prometne kulture, može dovesti do stradavanja s tragičnim posljedicama.

Do 2004. godine, na temelju Zakona – s ciljem osposobljavanja djece za samostalno upravljanje biciklom na cesti – provodila se u osnovnim školama edukacija, u suradnji s Hrvatskim autoklubom, nakon koje su djeca pristupala teoretskoj i praktičnoj provjeri znanja te su uspješnima na provjeri izdavane potvrde o osposobljenosti. Nakon 2004. godine do danas osposobljavanja nisu obavljena institucionalno i to zbog nepostojanja formalnog programa, ali su mnogi subjekti – obično je bila riječ o suradnji Hrvatskog autokluba, policije i učitelja tehničke kulture u školi – provodili edukaciju i provjere znanja, ali bez izdavanja potvrda. Zahvaljujući tom kontinuitetu, 2013. godine ni jedno dijete nije smrtno stradalo vozeći bicikl.

1. PROGRAM

1.1. Preduvjeti za donošenje Programa

Program se donosi na temelju članka 215. stavka 3. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, kao i točke 7.2. Strategije prometne preventive u osnovnoj školi, MUP RH, 2010., ISBN 978-953-161-239-5. i na temelju članka 27. stavka 5. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/08., 86/09., 92/10., 105/10. – ispr., 90/11., 16/12., 86/12., 94/13. i 152/14.).

1.2. Način izvođenja

Sukladno članku 28. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, škola radi na temelju školskoga kurikulumuma i godišnjega plana i programa rada. Školski kurikulum određuje nastavni plan i program izbornih predmeta, izvannastavne i izvanškolske aktivnosti i druge odgojno-obrazovne aktivnosti, programe i projekte.

Nastavnim planom i programom za osnovnu školu (Narodne novine, broj 102/2006.) planirano je izvođenje Prometne kulture kao integrativnoga odgojno-obrazovnog sadržaja za osnovne škole. Sadržaji prometne kulture i prometnoga odgoja provode se u sklopu nastavnoga predmeta Priroda i društvo u razrednoj nastavi te Tehničke kulture i Tjelesno-zdravstvene kulture u višim razredima osnovne škole.

Donošenjem Programa stvaraju se preduvjeti za izvođenje sadržaja koji će ponajprije učenicima V. razreda osnovne škole omogućiti obogaćivanje i produbljivanje znanja, vještina i spoznaja vezano uz prometnu kulturu jer se prometni odgoj i obrazovanje ne smije ograničiti samo na stjecanje znanja o prometnim pravilima. Pravilan prometni odgoj i obrazovanje uključuje uvježbavanje ponašanja na ulici i prometnoj stvarnosti, kao i simuliranoj prometnoj situaciji.

Stoga ovaj Program daje učenicima V. razreda osnovne škole mogućnost stjecanja dodatnih kompetencija koje pridonose njihovom sigurnijem sudjelovanju u prometu, ali i mogućnost polaganja biciklističkoga ispita i dobivanje potvrde o osposobljenosti za upravljanje biciklom. Djeca s navršenih devet godina, sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama, koja su u školama osposobljena i za to im je izdana potvrda, moći će samostalno upravljati biciklom na cesti, a ostala djeca s navršenih devet godina isto će moći samo u pratnji osobe koja je navršila 16 godina.

Program se izvodi u trajanju od 16 školskih sati i sastavni je dio školskoga kurikulumuma osnovne škole ili programa rada ustanove koja provodi odgoj i obrazovanje djece i mladih i/ili organizaciju slobodnoga vremena djece i mladih, koja se za njega opredijeli i u kojoj su stvoreni preduvjeti za njegovo izvođenje.

Program se u školama izvodi kao izvannastavnu aktivnost, a u drugim ustanovama koje provode odgoj i obrazovanje djece i mladih i/ili organizaciju slobodnoga vremena djece i mladih kao izvanškolska aktivnost. Program izvodi učitelj tehničke kulture ili drugi učitelj koja je prošao odgovarajuću edukaciju agencije nadležne za odgoj i obrazovanje.

Učitelj je dužan učenike i roditelje ili staratelje obavijestiti o mogućnostima uključivanja u Program te o važnosti stjecanja dodatnog znanja, vještina i sposobnosti koje pridonose sigurnom sudjelovanju djeteta u prometu.

Roditelj ili staratelj potpisuje pisanu suglasnost za uključivanje svoga djeteta u Program.

Učenik koji se uključi u Program ne ocjenjuje se ocjenom, nego nakon položenoga ispita dobiva Potvrdu o osposobljenosti za upravljanje biciklom.

Učenik se može uključiti u Program i bez obveze polaganja ispita, ali u tom slučaju neće dobiti Potvrdu.

1.3. Opis Programa

Program se sastoji od dva modula, od kojih se svaki izvodi osam školskih sati.

U prvom modulu, nakon utvrđivanja početnog znanja i vještina za vožnju biciklom, učenici, vođeni učiteljem tehničke kulture ili drugim učiteljem kojega je zadužio ravnatelj, prepoznaju i opisuju elemente prometa u užoj i široj okolici škole. Prednost u organizaciji učenja imaju aktivnosti samih učenika pa se moraju osigurati uvjeti i sredstva za izvođenje: učionica, bicikl, priručnici, plakati, prezentacije, filmovi, animacije. Radi postizanja planiranih ishoda preporučuju se različite metode i oblici rada (razgovor, rasprava, mnoštvo ideja i to radom u parovima i malim skupinama).

Na kraju završetka učenja i poučavanja ovoga modula učenik prepoznaje i opisuje elemente prometa u široj okolici škole, identificira prednost prolaska na raskrižjima poštujući prometne propise i pravila.

Drugi modul omogućuje stjecanje praktičnih vještina vožnje biciklom. Na kraju bi ovoga modula učenik trebao samostalno i točno voziti bicikl na poligonu po zadanim uvjetima.

Ostvareni ishodi provjeravaju se polaganjem ispita. Učenici koji su u program uključeni u drugoj ustanovi koja provodi odgoj i obrazovanje djece i mladih i/ili organizaciju slobodnoga vremena djece i mladih ispit polažu u osnovnoj školi koju pohađaju ili u osnovnoj školi koja navedeni Program provodi.

2. PRIKAZ MODULA I BROJ SATI PO RAZREDNOME ODJELU

R. br.	Moduli	Broj sati
1.	Prometni propisi i pravila	8
2.	Vožnja biciklom	7
Ukupno sati osposobljavanja		15
3.	Polaganje ispita	1
UKUPNO		16

Program po modulima

1. Pravila kretanja u prometu

Sadržaj	Očekivani ishodi za učenika
<ul style="list-style-type: none"> • prometni znakovi u okolici škole • sudionici u prometu: pješak, vozač, vozilo, nogostup, cesta, kolnik, biciklistička staza i biciklistička traka, zona smirenog prometa i pješačka zona • prometna pravila i znakovi za kretanje pješaka i biciklista • prometne opasnosti od kuće do škole • promet danju i noću • svjetla na semaforu • pravilno kretanje biciklista između označenih točaka • položaja tijela prometnoga policajca • pravila prednosti prolaska 	<ul style="list-style-type: none"> • objašnjava zakonom propisane uvjete za upravljanje biciklom • objašnjava pojmove: pješak, vozač, vozilo, nogostup, cesta, kolnik, biciklistička staza, biciklistička traka, zona smirenog prometa i pješačka zona • objašnjava vrste, dijelove i uređaje kojima bicikl mora biti opremljen • izdvaja i opisuje prometna pravila za kretanje pješaka i biciklista te objašnjava obvezu nošenja i ulogu zaštitne biciklističke kacige • objašnjava ulogu školske prometne jedinice • nabraja prometne opasnosti na putu od kuće do škole i nazad • opisuje opasnosti kretanja pješaka i biciklista danju, noću i u uvjetima smanjene vidljivosti • prepoznaje vrste prometnih znakova • prepoznaje značenje osnovnih prometnih znakova • prepoznaje prometna svjetla i svjetlosne oznake • označava pravilno kretanje raskrižjem • prepoznaje i opisuje značenje položaja tijela prometnoga policajca • označava na crtežu vozila brojevima poštujući pravila prednosti prolaska.

2. Vježbanje vožnje biciklom

Sadržaj	Očekivani ishodi za učenika
<ul style="list-style-type: none"> • priprema bicikla za vožnju • uključivanje u promet • vožnja desnom stranom u koloni • skretanje, pretjecanje i zaustavljanje tijekom vožnje • vožnja pješačkim prijelazom • prestrojavanje i prolaženje raskrižjem • prijelaz biciklom preko željezničke pruge 	<ul style="list-style-type: none"> • provjerava biciklističku opremu • stavlja i pravilno pričvršćuje zaštitnu kacigu • pravilno sjeda na bicikl • vozi bicikl prema zadanim točkama • vozi bicikl u krug • zaustavlja se i parkira bicikl • pravilno se uključuje biciklom u promet • pravilno vozi desnom stranom kolnika • vozi u koloni, održava razmak i sporazumijeva se s drugim biciklistima • skreće i zaustavlja se tijekom vožnje bicikla • pretječe tijekom vožnje • prestrojava se i prolazi kroz raskrižje • skreće lijevo u raskrižju • uključuje se u promet na raskrižju s kružnim tokom prometa • pravilno vozi pješačkim prijelazom • pravilno prelazi cestom preko željezničke pruge.

3. POLAGANJE ISPITA

Polaganje ispita provodi se u suradnji učitelja, zaposlenika HAK-a ili autoklubova i policijskih službenika. Za uređenje poligona odgovoran je ravnatelj škole, odnosno druge ustanove koja provodi odgoj i obrazovanje djece i mladih ili organizaciju slobodnoga vremena djece i mladih, koji u suradnji s osnivačem treba brinuti i o njegovu održavanju.

Ispit se sastoji od dva dijela. U prvom se dijelu provodi pisana provjera znanja (pisani test ili on-line provjera znanja) u učionici.

Drugi dio ispita je vožnja bicikla koja se izvodi na poligonu, a obuhvaća: demonstraciju i praktičnu vožnju bicikla na poligonu po zadanim uvjetima, uz analizu slučajeva i diskusiju. Učenici polažu praktičnu vožnju bicikla izvršavajući zadaće koje od njih traži zaposlenik HAK-a ili pripadajućeg autokluba i policijski službenik uz nazočnost učitelja.

Pisane testove i nacрте poligona izrađuje HAK, a predstavnik nadležne agencije za odgoj i obrazovanje daje stručno mišljenje za njihovu provedbu.

Pisanu provjeru znanja i polaganje praktične vožnje bicikla na poligonu provode policijski službenik i zaposlenik HAK-a ili autokluba, uz nazočnost učitelja koji nema prava utjecaja na ishod ispita.

Na ispitu učenici trebaju pokazati zadovoljavajuće znanje iz teorije i odgovarajući stupanj ovladavanja praktičnim znanjem i umijećima, što uključuje vještinu vožnje biciklom uz istodobno poštovanje pravila kretanja i poznavanje prometnih znakova i propisa bitnih za sigurno kretanje pješaka i biciklista u prometu.

Da bi položio ispit, učenik mora ostvariti najmanje 70% očekivanih ishoda u pisanom i praktičnom dijelu ispita.

Učeniku koji je uspješno položio ispit dodjeljuje se Potvrda o osposobljenosti za upravljanje biciklom. Od učenika se očekuje primjena stečenih vještina i znanja te sigurno i odgovorno kretanje u prometu.

Učenicima koji nisu zadovoljili traženu razinu osposobljenosti za samostalnu vožnju biciklom omogućit će se instruktivna pomoć ili će im se nakon samostalnog vježbanja uz pomoć roditelja omogućiti ponovno polaganje ispita.

Uz redovite postupke praćenja, analiziranja i vrednovanja programa koje škole provode za sve redovite, izborne, izvannastavne i izvanškolske aktivnosti, postignuća će se tog Programa, zbog svoje osobite važnosti, posebno vrednovati i na razini Nacionalnoga programa sigurnosti cestovnog prometa i HAK-a.

Vrednovanje će, uz obuhvat i uspješnost učenika u svladavanju Programa, uključiti i praćenje statističkih podataka o broju djece stradale u prometu na području koje pokriva škola, dobivenih od uprave škole, osiguravajućeg društva u kojem su osigurani učenici škole te nadležne Policijske uprave ili postaje.

4. POTVRDA O OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVLJANJE BICIKLOM U PROMETU

Potvrda se izdaje na jednodijelnom obrascu, od debljeg papira narančaste boje, veličine 150 x 110 mm i zaštićene prozirnim plastificiranim omotom.

Obrazac potvrde o osposobljenosti za upravljanje biciklom u prometu (u daljnjem tekstu: Obrazac) na sredini prednje stranice omota sadrži: naziv pravne osobe (HAK, HRVATSKI AUTOKLUB), riječ POTVRDA o osposobljenosti za upravljanje biciklom te crtež bicikla. Na desnoj unutrašnjoj stranici Obrasca, u gornjem desnom kutu nalazi se prazan prostor za fotografiju veličine 28 x 32 mm. Na istoj stranici Obrasca upisuje se ime i prezime djeteta, mjesto i datum rođenja, OIB i prebivalište djeteta. Na lijevoj unutarnjoj stranici Obrasca upisuje se naziv pravne osobe (HAK) HRVATSKI AUTOKLUB koja izdaje potvrdu, Auto klub, osnovna škola, reg. broj potvrde, mjesto i datum izdavanja, ovlaštena osoba te MP.

Obrazac potvrde otisnut je uz ovaj Program i njegov je sastavni dio.

Obrazac

		
Osnovna škola _____	Ime _____	
Mjesto i datum izdavanja _____	Prezime _____	
Ovlaštena osoba _____	Mjesto i datum rođenja _____	
MP _____	OIB _____	
	Prebivalište _____	

<p>Izvadak iz Zakona o sigurnosti prometa na cestama</p> <p>Biciklom na cesti smije upravljati osoba koja je navršila 14 godina.</p> <p>Iznimno, djeca s navršениh devet godina koja su u školama osposobljena za upravljanje biciklom i za to im je izdana potvrda, smiju samostalno upravljati biciklom na cesti, a druga djeca s navršениh devet godina samo u pratnji osobe koja je navršila 16 godina.</p> <p>Vozač bicikla mora upravljati vozilom na način kojim se ne umanjuje stabilnost vozila i ne ometaju drugi sudionici u prometu, a osobito ne smije skidati istodobno obje ruke s upravljača, pridržavati se za drugo vozilo, prevoziti, vući ili gurati predmete koji ga mogu ometati u upravljanju vozilom ili ugrožavati druge sudionike u prometu.</p> <p>Sretnu i sigurnu vožnju želi ti Hrvatski autoklub</p>	 <h2 style="margin: 0;">POTVRDA</h2> <p style="margin: 0;">o osposobljenosti za upravljanje biciklom</p>
--	---

Prilog 3.

**Ispit za vozača bicikla
(BICIKLISTIČKI ISPIT)**

Polaganje ispita

Tko provodi biciklistički ispit?

Biciklistički ispit (teorijski i praktični dio) provodi policijski službenik i zaposlenik HAK-a ili autokluba, uz nazočnost učitelja (koji nema pravo utjecati na ishod ispita).

Gdje se provodi biciklistički ispit?

Biciklistički ispit provodi se u školi, u učionici i na poligonu škole.

Biciklistički ispit

Biciklistički ispit sastoji se od dva dijela.

U prvom se dijelu provodi pisana provjera znanja (pisani test ili on-line provjera znanja) u učionici.

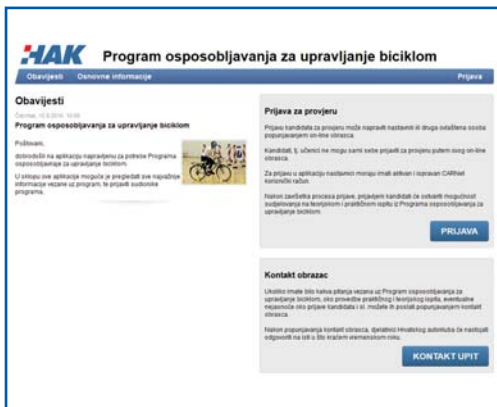
Drugi dio ispita je vožnja bicikla koja se izvodi na poligonu, a obuhvaća: demonstraciju i praktičnu vožnju bicikla na poligonu po zadanim uvjetima.

Na ispitu učenici trebaju pokazati zadovoljavajuće znanje iz teorije i odgovarajući stupanj ovladavanja praktičnim znanjem i umijećima, što uključuje vještinu vožnje biciklom uz istodobno poštovanje pravila kretanja i poznavanje prometnih znakova i propisa bitnih za sigurno kretanje pješaka i biciklista u prometu.

Kriterij na biciklističkom ispitu

Da bi položio ispit, **učenik mora ostvariti u pisanom dijelu ispita najmanje 70% očekivanih ishoda kao i u praktičnom dijelu ispita (najmanje 70% očekivanih ishoda).**

Sve obavijesti o Programu osposobljavanja za upravljanje biciklom, osnovne informacije i proceduru za osposobljavanje, opis programa, način prijave i vježbanja za biciklistički ispit mogu se pronaći aplikaciji Hrvatskog autokluba dostupnoj putem poveznice <https://bicikli.hak.hr/>.

Prijava za polaganje ispita

Nastavnik ili djelatnik obrazovne ustanove koja provodi odgoj i obrazovanje djece i mladih i/ili organizaciju slobodnoga vremena djece i mladih kao izvanškolsku aktivnost, mora pomoću aplikacije Hrvatskog autokluba, dostupne putem poveznice <https://bicikli.hak.hr/>, prijaviti sve učenike koji žele pristupiti polaganju ispita.

Prijava u aplikaciju moguća je za sve nastavnike iz osnovnih škola s aktivnih i ispravnim CARNet korisničkim računom.

Korisnici svih ostalih obrazovnih institucija moraju prvo zatražiti otvaranje korisničkog računa od strane Hrvatskog autokluba.

Nakon što su svi učenici uspješno prijavljeni, Hrvatski autoklub će pristupiti organizaciji ispita na odgovarajućoj lokaciji.

Prvi dio biciklističkog ispita (teorijski dio)

Učenik – kandidat za vozača bicikla će na dan održavanja ispita dobiti sve potrebne podatke od ispitivača s uputama za pristup aplikaciji za pisanje ispita i o načinu polaganja teorijskog dijela ispita.

Učenici ne moraju imati CARNet korisničke račune za pristup teorijskom dijelu ispita, već će dostupni podaci biti dodijeljeni od strane ispitivača.

Na teorijskom dijelu ispita zadovoljio je onaj učenik koji je postigao najmanje 70% od ukupnog broja bodova na teorijskom dijelu ispita.

Drugi dio biciklističkog ispita (praktični dio na poligonu)

Nakon uspješno položenog prvog dijela (teorijskog dijela) biciklističkog ispita, učenik – kandidat za vozača bicikla, pristupa drugom (praktičnom) dijelu biciklističkog ispita.

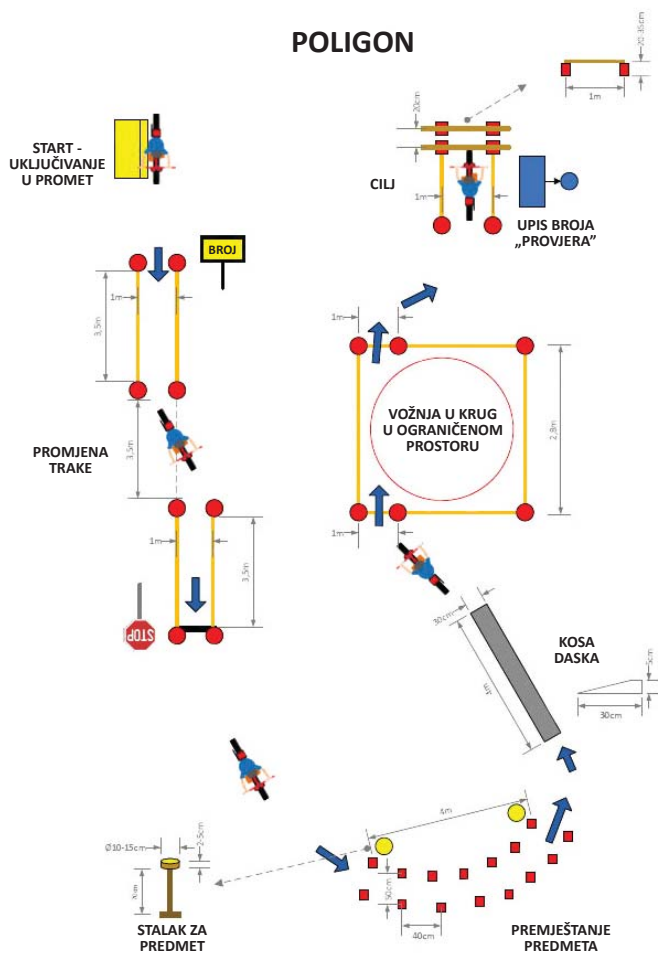
Za polaganje praktičnog dijela biciklističkog ispita učenik – kandidat za vozača bicikla, mora pokazati da spretno i vješto upravlja biciklom u kontroliranim uvjetima – na školskom poligonu. Školski poligon za polaganje biciklističkog ispita mora imati minimalni broj elemenata – modula na kojima će se ispitati spretnost i vještina učenika.

Minimalni elementi (moduli) poligona za provedbu praktičnog dijela biciklističkog ispita

Minimalni elementi poligona za biciklistički ispit su:

- Start (startna pozicija /uključivanje u promet)
- Promjena prometne trake
- Premještanje predmeta
- Kosa daska
- Vožnja u krug (u ograničenom prostoru)
- Cilj (isključivanje iz prometa/zaustavljanje)

Na praktičnom dijelu ispita zadovoljio je onaj učenik koji je postigao najmanje 70% od ukupnog broja bodova na demonstraciji i praktičnoj vožnji bicikla na poligonu, na zadanim elementima.

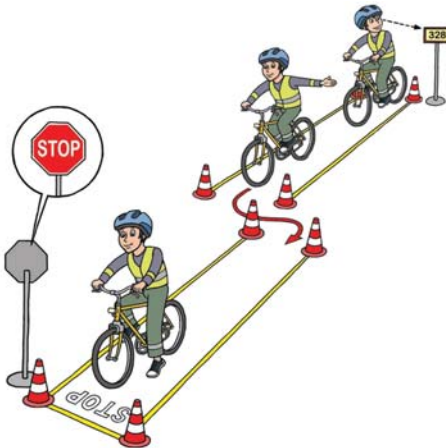
ELEMENT 1.

– Uključivanje u promet

Biciklist je zaustavljen uz rub kolnika.

Ruke su na upravljaču. Biciklist sjedi na biciklu. Desna noga je na nogostupu, lijeva na pedali bicikla.

Nakon provjere pogledom preko ramena daje znak lijevom odručenom rukom i uključuje se u promet.

ELEMENT 2. – Promjena trake

Biciklista vozeći mora promijeniti prometnu traku. Da bi to obavio na siguran način prvo mora provjeriti preko ramena. Pri tome zapamti troznamenasti broj (koji će na kraju vožnje upisati u za to predviđenu listu).

Nakon provjere daje znak odručenom lijevom rukom. Tek tada mijenja prometnu traku.

Na kraju prometne trake mora postupiti prema prometnom znaku i zaustaviti bicikl. Pri tome je jedna noga na tlu, druga na pedali, a ruke su na upravljaču bicikla.

ELEMENT 3.

– Premještanje predmeta

Biciklista vozeći ulazi u zavoj (kružni luk omeđen stupićima).

Lijevom rukom iz posude uzima lopticu koju kroz zavoj nosi u odručevoj ruci (lijevu ruku u kojoj je loptica ne smije spustiti na upravljač).

Neposredno prije izlaska iz zavoja lopticu stavlja u posudu. Iza toga obje ruke su na upravljaču.

ELEMENT 4. – Kosa daska

Vozeći bicikl biciklista se mora s oba kotača popeti na kosu dasku, voziti cijelom dužinom daske a biciklom sići s daske na njenome kraju.

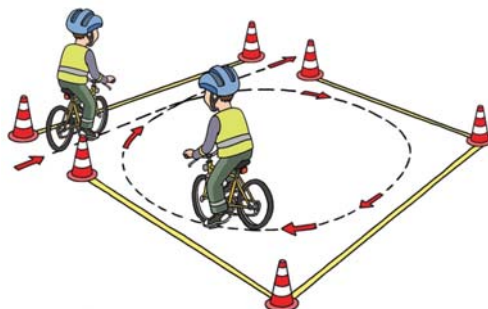
Ako s jednim ili dva kotača siđe s daske prije njenoga kraja na dasku se mora vratiti i voziti do kraja daske.

ELEMENT 5. – Vožnja u krug

Biciklista biciklom ulazi u ograničeni prostor. Vozi biciklom u krug unutar obilježenog prostora.

Obilježeni prostor napušta na za to predviđenom mjestu.

ELEMENT 6. – Ciljna pozicija

Biciklista najavljuje zaustavljanje i prestanak vožnje podizanjem lijeve ruke.

Biciklom ulazi u ciljnu poziciju. Usporavajući, prednjim kotačem mora srušiti samo prvu ciljnu letvicu i zaustaviti bicikl i spustiti nogu na tlo.

IME I PREZIME UČENIKA			
Serijski broj prijave			
START			
<i>Nepravilan položaj bicikla uz nogostup</i>	-2 boda		
<i>Nepravilan položaj tijela i nogu</i>	-2 boda		
<i>Kretanje bez provjere mrtvoga kuta</i>	-5 bodova		
<i>Kretanje bez odručenja lijeve ruke</i>	-5 bodova		
PROMJENA TRAKE			
<i>Propuštena provjera preko ramena</i>	-5 bodova		
<i>Propušteno ili pogrešno davanje znaka rukom</i>	-5 bodova		
<i>Prelazak preko bočne crte</i>	-1 bod		
<i>Nepoštivanje znaka STOP</i>	-31 bod		
PREMJESTANJE PREDMETA			
<i>Propušteno uzimanje predmeta</i>	-5 bodova		
<i>Ispuštanje predmeta ili ne stavljanje predmeta na određeno mjesto</i>	-3 boda		
<i>Nepravilan položaj ruke pri nošenju predmeta</i>	-3 boda		
<i>Rušenje graničnih stupića (svaki stupić)</i>	-1 bod		
KOSA DASKA			
<i>Propušteno penjanje na dasku s oba kotača</i>	-3 boda		
<i>Silazak s daske s jednim ili dva kotača</i>	-2 boda		
<i>Silazak s daske i neuspjelo vraćanje s oba kotača na dasku</i>	-5 bodova		
VOŽNJA U KRUG			
<i>Prelaženje s jednim ili dva kotača izvan obilježenog prostora</i>	-2 boda		
CILJ			
<i>Pogrešan znak ili izostanak znaka STOP rukom</i>	-5 bodova		
<i>Gubljenje ravnoteže pri kočenju, noga izvan granice obilježenog prostora</i>	-2 boda		
<i>Zaustavljanje prije graničnika</i>	-2 boda		
<i>Rušenje drugog graničnika</i>	-4 boda		
BROJ			
<i>Pogrešno upisan ili neupisan broj</i>	-5 bodova		
ZA SVE ZADATKE (PREPREKE)			
<i>Nedozvoljen dodir noge s tlom (svaki dodir)</i>	-1 bod		
<i>Pad s bicikla (dodir tla s obje noge)</i>	-5 bodova		
<i>Vožnja pogrešnim smjerom</i>	-5 bodova		
<i>Propuštena prepreka</i>	-10 bodova		
UKUPNO POZITIVNIH BODOVA	100	-	=

